

Ministerie van
Economische Zaken

Gids voor Internetgebruikers

APRIL 2000

Nota van de uitgever

Dankwoord

Het Ministerie van Economische Zaken bedankt alle auteurs van deze gids.

Waarschuwing

De redactie van dit werk werd afgerond op 10 januari 2000. Wij willen er dan ook de aandacht op vestigen dat de wetgevingen of tarieven sedert die datum mogelijk wijzigingen hebben ondergaan. We vestigen er eveneens uw aandacht op dat deze gids het resultaat is van een vulgariserend werk. Dit neemt dan ook niet weg dat u zich nog steeds kunt wenden tot technische of juridische adviseurs.

Vertaling

Dit werk werd oorspronkelijk in het Frans opgesteld. De Nederlandse versie werd verzorgd door de vertaaldienst van het Ministerie van Economische Zaken.

Bestelling

De gids kan worden geraadpleegd (in html-formaat) of gedownload (in pdf-formaat) op de internetsite van het Ministerie van Economische Zaken :

Nederlandstalige versie :

http://mineco.fgov.be/information_society/consumers/consumers_internetguide/home_nl.htm

Franstalige versie :

http://mineco.fgov.be/information_society/consumers/consumers_internetguide/home_fr.htm

Deze gids kan ook gratis met de post worden bezorgd, zolang de voorraad strekt. Gelieve in dat geval het Ministerie van Economische Zaken te contacteren met vermelding van naam, adres en titel van het werk.

Ministerie van Economische Zaken

Bestuur Economische Informatie

Nijverheidsstraat 6

1000 Brussel

<http://mineco.fgov.be>

tel. 02 506 51 11

fax 02 513 46 57

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verantwoordelijke uitgever

Hans D'HONDT, Nijverheidsstraat 6, 1000 Brussel

Wettelijk depot

D/2000/1226/04

Deze « gids voor internetgebruikers » werd opgesteld door het Centre de Recherches Informatique et Droit (CRID, FUNDP – Namen) in het kader van een onderzoekscontract dat werd gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken.

Auteurs

Mireille Antoine
Florence de Villenfagne
Didier Gobert
Anne Salaün
Vincent Tilman
Etienne Wéry

Onder de leiding van Professor Yves Poulet

Centre de Recherches Informatique et Droit
Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix
Rempart de la Vierge, 5
B - 5000 NAMUR

Tel. 081 72 47 69

Fax. 081 72 52 02

<http://crid.fundp.ac.be>

Voorwoord

Deze gids wil, in zo duidelijk mogelijke taal, alles wat rond het internet draait van zijn geheimzinnigheid ontdoen en een antwoord bieden op heel wat vragen van potentiële surfers of andere belangstellenden.

Het is de bedoeling zowel de leek als de ingewijde vertrouwd te maken met een soms niet voor de hand liggende terminologie en zo tot een optimaal gebruik van het internetmedium te komen.

Gelet op het stijgend aantal internetgebruikers en op de mogelijke risico's die met dit nieuwe medium gepaard gaan, heeft het Ministerie van Economische Zaken de sluis rond het internet willen oplichten en de verwezenlijking van dit werk toevertrouwd aan het «Centre de Recherches Informatique et Droit» (CRID) van de «Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix» te Namen.

De gids behandelt eerst alles wat te maken heeft met de aansluiting op het internet. Vervolgens vindt de lezer tekst en uitleg over het raadplegen en verzamelen van informatie op het internet.

Wie internet zegt, zegt uitwisseling van informatie. Alle aspecten daarvan worden uit de doeken gedaan in deze gids.

Aangezien het internet een multifunctioneel medium is, wordt de lezer eveneens wegwijs gemaakt in het kopen via het internet en wat daar rechtstreeks verband mee houdt, namelijk de elektronische handel of e-commerce, die een schitterende toekomst tegemoet lijkt te gaan.

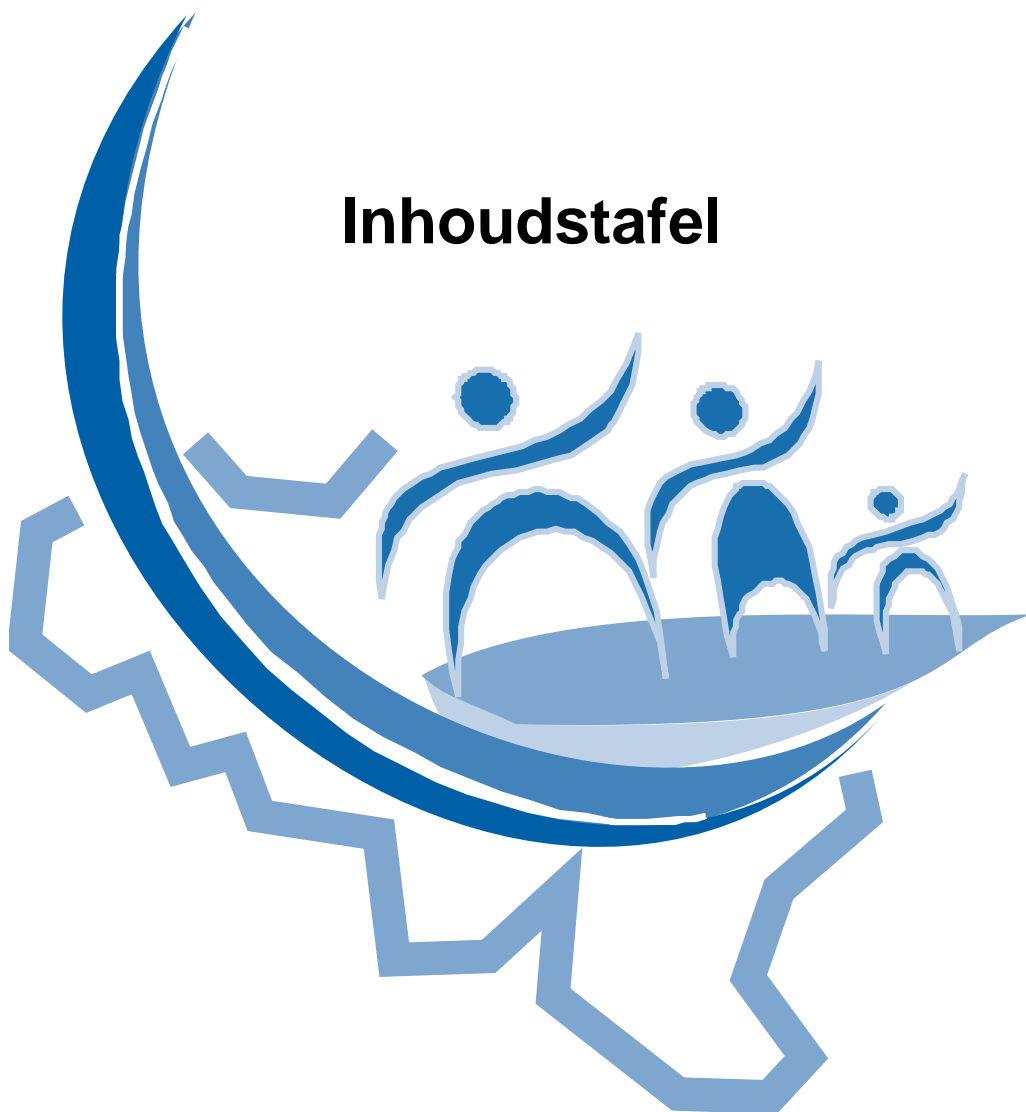
Deze gids vertelt u tevens alles over het ontwerpen van een internetsite en over wat een verkoper zoal extra kan aanbieden.

Als afsluiter bevat de gids een uitgebreid glossarium met een aantal veelgebruikte termen uit het internetjargon.

Ik wens u veel leesgenot!

Lambert VERJUS
Secretaris-generaal
van het Ministerie van Economische Zaken

Inhoudstafel

Inhoudstafel

Nota van de uitgever	2
Auteurs	3
Voorwoord	5
Inhoudstafel	7
Deel 1 – Zich aansluiten op het internet	13
1. De aansluiting op het internet	14
1.1. Hoe sluit ik mij aan op het internet?.....	14
1.2. Wat kost een aansluiting op het internet?.....	14
1.3. Welke computer kiezen?.....	15
1.4. Welke software gebruiken?	15
1.5. Welke communicatietechnologie (telefoonlijn/televisiekabel) kiezen?	15
VTN (Verwisselbaar Telefonisch Netwerk).....	15
ISDN (Integrated Services Digital Network)	16
Televisiekabel.....	16
ADSL	17
Tot besluit : een tabel (prijzen bij benadering van de maand december 1999)	18
2. Toegang tot het internet	18
2.1. Hoe een internet access provider (ISP) kiezen?	18
2.2. Wat moet ik denken van het "gratis internet"?	19
2.3. Hoe zich te beschermen tegen inbreuken op het privé-leven?	20
2.4. Welke verplichtingen heeft de gebruiker?.....	21
2.5. Welke onrechtmatige bedingen bevatten de contracten van internet access providers (ISP)?	21
Deel 2 - Op het internet surfen	23
1. Informatie raadplegen op het internet	24
1.1. Weg die de informatie volgt op het internet	24
Welke weg volgt de informatie (verzoek, gegeven, bericht, enz.) die over het internet verstuurd wordt?	24
Wat is het "cache(geheugen)" op je harde schijf?.....	24
1.2. Onzichtbare verwerkingen	25
Wat is een "cookie"?.....	26
Waartoe dient een cookie?.....	26
Kunnen de cookies inbreuk maken op je privéleven?	27
Hoe kan ik mij technisch beschermen?	27
Hoe zich juridisch te beschermen?	28
Wat zijn de java- en javascript-applets?	28
Wat zijn activeX-controls?	29
1.3. kwaliteit van de doorgegeven informatie	30
Welke kwaliteit kun je verwachten van de ingezamelde informatie?	30
Wat te zeggen over onjuiste informatie?	30
1.4. raadpleging van ongeoorloofde gegevens.....	30
Wat zegt de wet hierover?	30
Wat moet je in de praktijk doen?	31
1.5. Ouderlijke controle van de inhoud	31
Wat is een filtersysteem?	32
Filtersystemen volgens lijsten en trefwoorden	32
Filtersystemen gebaseerd op pics	32
Huidige beperkingen van die systemen	32

1.6. hacking	33
Kan ik ongestraft het netwerk van een derde binnentreden via het internet?	33
2. Informatie inzamelen op het internet.....	33
Waarschuwing	33
Kan alles wat op het internet staat worden gedownload?	33
Hoe kan ik weten of een werk beschermd is?	34
Welke rechten heeft de auteur?.....	35
Welke uitzonderingen bestaan er op auteursrechten - Welke rechten heeft de gebruiker?	36
Hoe kan ik de auteur kennen en weten welke handelingen hij toestaat?.....	38
Hoe krijg ik een toestemming?	38
Wat zijn de risico's in geval van namaak?	38
Praktisch voorbeeld : muziek op het internet - het mp3-formaat.....	39
Deel 3 – Informatie uitwisselen	41
1. Elektronische post.....	42
Wat is elektronische post?	42
Welke risico's zijn er aan e-mail verbonden?	42
Hoe kan ik er zeker van zijn dat de geadresseerde mijn e-mailbericht heeft ontvangen?	42
2. “Chatten”	43
Wat is “chatten”?	43
Hoe krijg ik toegang tot het “chatten”?	43
Welke risico's houdt het chatten in?	43
3. Discussieforum.....	44
Wat is een discussieforum?	44
Hoe krijg ik toegang tot een discussieforum?	44
Welke risico's zijn er aan een discussieforum verbonden?	44
Wat is het verschil tussen een discussieforum en een discussielijst?	45
Wat is de netiquette?	45
4. Spamming	46
Wat is spamming?	46
Hoe kunnen verkopers mijn e-mailadres kennen?	46
Welke gevolgen heeft dat voor mij?.....	46
Heb ik het recht om reclame via e-mail te weigeren?.....	46
5. Virussen	47
Wat is een computervirus?	47
Welke levensloop heeft een computervirus?	47
Hoe vang ik een virus?	48
Hoe kan ik weten of mijn computer besmet is?	48
Hoe kan ik mij tegen virussen beschermen?	49
6. Bescherming van de privacy.....	50
Over welke rechten beschik ik om mijn privacy te beschermen?	50
Welke mogelijkheden tot beroep heb ik als mijn rechten niet worden geëerbiedigd?...51	51
Tot slot vijf raadgevingen	51
Deel 4 – Kopen op het internet.....	53
1. Reclame.....	55
Is een internetsite onderworpen aan de regels inzake reclame?	55
Wat kan ik doen wanneer ik reclame ontvang op mijn elektronisch adres?.....	55
2. Informatie	56

Welke informatie moet ik vinden wanneer ik een site bezoek?.....	56
Als ik eenmaal heb besteld, moet de verkoper me dan nog verdere informatie toesturen?.....	56
Wat kan ik doen wanneer ik niet alle informatie heb gekregen?.....	58
3. Sluiten van de overeenkomst.....	58
Hoe komt een overeenkomst op het internet tot stand?.....	58
Welke voorzorgen moet ik nemen alvorens mij te verbinden?.....	59
4. Bewijs.....	60
Hoe kan ik bewijzen dat ik iets op het internet heb besteld?.....	60
Hoe kan de verkoper bewijzen dat ik iets via het internet heb besteld?.....	60
Wat is een beveiligde handtekening?.....	61
5. Verzakingsrecht.....	61
Wat is het verzakingsrecht?.....	61
Welke zijn de betrokken aankopen?.....	61
Hoe word ik ervan op de hoogte gebracht dat ik het recht heb om de aankoop te verzaken? (of van de afwezigheid van verzakingsrecht).....	62
Hoe lang kan ik dit recht uitoefenen?.....	63
Hoe wordt dit recht in de praktijk toegepast?.....	63
Wat zijn de gevolgen?.....	64
6. Betaling.....	64
Hoe betaal ik op het internet?.....	64
Hoe word ik beschermd?.....	65
Kan de verkoper me verplichten te betalen voor het einde van de verzakingsstermijn van 7 dagen?.....	66
7. Levering.....	66
Twee leveringswijzen : op het netwerk of buiten het netwerk.....	66
Wanneer moet de levering plaatsvinden?.....	67
Wat zijn de gevolgen van de levering?.....	67
8. Terugbetaling.....	67
In welk geval heb ik het recht de verkoper te vragen mij terug te betalen?.....	67
Hoe kan ik terugbetaling bekomen?.....	68
Welke bijkomende waarborgen kan de verkoper mij geven?.....	68
9. Waarborgen en service.....	69
Worden de producten en diensten die ik koop gedekt door een waarborg of service?.....	69
Hoe maak ik gebruik van deze waarborgen of service?.....	69
10. Geschillen.....	69
11. Toepassing van de wet in een internationale context.....	70
Hoe kan ik te weten komen welke wet toepasselijk is op de overeenkomst?.....	70
Als de verkoper zich niet in België bevindt, wat zijn dan de gevolgen?.....	71
Deel 5 – Een Home Page ontwerpen.....	73
1. Aanvraag van een domeinnaam om de webpagina te lokaliseren.....	74
Wat is een domeinnaam?.....	74
Ben ik verplicht een domeinnaam te hebben?.....	75
Hoe geraak ik aan een domeinnaam?.....	75
Welke criteria moeten in acht worden genomen?.....	76
Kan ik om het even welke domeinnaam bekomen (Beperkingen)?.....	77
2. Eerbiediging van de rechten van derden (auteursrechten).....	78
2.1 Grondbeginselen van het auteursrecht.....	78

Wat is door het auteursrecht beschermd?.....	79
Moet ik nog aan andere voorwaarden voldoen om door het auteursrecht te kunnen worden beschermd?	80
Hoe lang is een werk beschermd?	80
Wat is niet door het auteursrecht beschermd?.....	80
Mag ik een werk dat door het auteursrecht is beschermd dan nooit reproduceren?	80
2.2. Concrete vragen die je je stelt!	81
Heb ik het recht om de software voor de aanmaak van een webpagina te gebruiken?.....	81
Mag ik een foto scannen en in mijn webpagina invoegen?	81
Mag ik een beeld scannen en in mijn webpagina invoegen?	82
Mag ik een tekst scannen en in mijn webpagina invoegen?	82
Mag ik een werk (beeld, logo, icoon, foto, tekst, videosequens, muziekbestanden) van een andere site kopiëren of downloaden en op mijn site plaatsen?.....	83
Mag ik een beeld of foto van een analoge informatiedrager scannen of een beeld of foto van een digitale informatiedrager kopiëren en op mijn website plaatsen, zelfs als ik er vooraf wijzigingen in aanbreng (bijvoorbeeld door middel van een beeldverwerkingssoftware)?	83
Mag ik muziekbestanden (bijvoorbeeld MP3) op mijn site ter beschikking stellen van de internetters?	84
Mag ik met hyperlinks verwijzen naar sites die mp3-bestanden bevatten?	85
Mag ik een werk zonder « Copyright »-vermelding vrij kopiëren?.....	85
En wat met de werken met de vermelding « zonder auteursrechten » (Copyright free) of de zogenaamde « freewares » of « sharewares »?	85
Als ik met hyperlinks verwijst naar een andere website, moet ik dan de toestemming vragen van de eigenaar van die site?.....	86
Welke sancties worden er getroffen als ik het auteursrecht niet eerbiedig?	86
3. Illegale of nadelige sites.....	87
4. Je privé-leven beschermen	88
5. Juridische bescherming van je webpagina.....	88
Deel 6 – « Extra's » aangeboden door de verkoper	89
1. Een gedragscode volgen.....	90
Wat is een gedragscode?	90
Hoe kan ik weten of een site een gedragscode volgt?	91
Is de verkoper echt gebonden door de gedragscode? Kan ik me erop beroepen?	91
2. Het labelen	92
Wat is het labelen?	92
Kan ik een door een verkoper aangebracht label vertrouwen?	92
3. Beroep op een wisselmechanisme voor de regeling van onlinegeschillen. 93	93
Wat is een wisselmechanisme voor de regeling van onlinegeschillen?	93
Welke voordelen biedt mij zo'n mechanisme?.....	93
Kan ik vertrouwen hebben in een elektronisch bemiddelings- of arbitragemechanisme?	94
Kan ik een beroep doen op een bemiddelaar/scheidsrechter wanneer ik het wens? ...	94
Kan ik nog naar een rechtbank stappen?	94
Glossarium	97
Nuttige teksten en adressen.....	109
1. Nuttige teksten	110
Bescherming van de consument	110
Bescherming van de persoonlijke levenssfeer	110

Auteursrecht en merkenrecht	110
Enkele teksten die aanzetten tot het nadenken, die o.a. als basis hebben gediend voor de redactie van de gids	110
2. Nuttige adressen.....	112
Ministerie van Economische Zaken.....	112
Federale Staat, Gemeenschappen en Gewesten	112
BIPT – Belgisch Instituut Voor Postdiensten en Telecommunicatie	112
Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levensfeer	112
Gerechtelijke Politie	112
Centre de Recherches Informatique et Droit.....	113
VZVW « Droit et Nouvelles Technologies »	113
ISPA – Internet Service Providers Association Belgium	113
Index.....	115

Deel 1 – Zich aansluiten op het internet

1. - Op het internet surfen, dat is een nieuw communicatiemiddel gebruiken om in contact te treden met een heleboel mensen, individuen, organisaties, handelaars in alle uithoeken van de wereld. De relaties die zo ontstaan via het internet wisselen volgens de gebruikte toepassing.

De uitwisseling is eenzijdig als je gewoon grafische hypertext-informatie (websites) doorneemt. Bij gebruik van elektronische post (e-mail) of het versturen van bestanden (attachments) spreken we van communicatie, hoewel deze niet steeds persoonlijk is. Je kunt ook eenzelfde boodschap doorsturen naar een groot aantal personen, soms onbekenden, aan de hand van elektronische adressenlijsten. Je kunt je inschrijven in een discussieforum (newsgroup), waar de communicatie niet noodzakelijk plaatsvindt tussen personen die elkaar kennen, maar die wel een gemeenschappelijke interesse hebben. Ten slotte is er nog het discussiëren in 'real time' ("chat") : nadat je je hebt ingeschreven, kun je tegelijkertijd met een groot aantal personen in real time communiceren.

1. De aansluiting op het internet

1.1. Hoe sluit ik mij aan op het internet?

2. - Om je op het internet aan te sluiten, moet je normaal beschikken over :

- een computer
- een modem
- een browser
- een telefoonlijn of een toegang tot de kabeltelevisie

Ten slotte moet je toegang krijgen tot het netwerk via een internetprovider (verder IP).

1.2. Wat kost een aansluiting op het internet?

3. - Aan de prijs van een computer moet je de volgende kosten toevoegen (vaste kostprijs) :

Prijs van de modem (VTN¹ modem tussen 5.000 BEF en 12.000 BEF, ISDN-modem tussen 3.600 BEF en 14.000 BEF, kabelmodem vanaf 16.000 BEF).

Het abonnement van internetproviders. De internetproviders bieden verschillende abonnementsformules aan tegen uiteenlopende prijzen. Er moet vooral worden opgelet voor de tarieven die worden toegepast bij aansluiting buiten de in het contract vastgelegde uren. Vrij recent in België is het verlenen van gratis toegang tot het internet (met name : Belgacom.net, Freebel, FreeGates, FreeWorld, GoPlanet, Planet Internet, SwinG, Yucom, World Online).

Verder moet er ook rekening worden gehouden met de **telefoonkosten** (waarbij de prijs verschilt volgens de duur en het tijdstip). Voor internetgebruikers worden speciale tarieven toegepast (tussen 35 BEF en 120 BEF per uur). Online zijn er programma's beschikbaar die de communicatiekosten uitrekenen (adressen waar je deze software kunt downloaden : <http://www.kri-soft.be/timer>, <http://www.tarifcom.com/>, <http://sme.eunet.be/cume>, <http://www.timeupsoft.com>, <http://www.ping.be/grsoft/>, <http://www.istasofts.com>)

¹ Zie punt 6 voor meer uitleg over VTN en ISDN.

1.3. Welke computer kiezen?

4. – Momenteel kan met alle op de markt beschikbare computers op het internet worden gesurfd. De minimale configuratie is een processor met een snelheid van minstens 100 – 120 MHz, 16 MB geheugen (RAM) en een grafische kaart van 2 MB. Het surfen op het internet is wel aangenamer als je beschikt over een snel apparaat, zodat je niet eindeloos moet zitten wachten op beelden of animaties.

Je hoeft je geen zorgen meer te maken over het type computer (PC of MAC), of over het besturingssysteem (Windows, Mac OS, Linux of Unix) om op het internet te surfen.

1.4. Welke software gebruiken?

5. - Er zijn verschillende programma's nodig om toegang te krijgen tot de diverse diensten die het internet aanbiedt. Over het algemeen worden ze gratis aangeboden door de internetprovider. Enkele van de meest verspreide programma's zijn *Eudora*, een programma om elektronische post te bekijken, en *Internet Explorer* of *Netscape Navigator*, die gebruikt worden om op het internet te surfen.

Van het internet kun je ook een groot aantal programma's van uiteenlopende aard downloaden. Dat is onder andere het geval op de site <http://www.tucows.com/> of op de site <http://fr.shareware.yahoo.com/>. Deze programma's worden aanvankelijk gratis aangeboden als demoversie, en vervolgens tegen betaling om ze verder te kunnen gebruiken. Kijk uit en download enkel die programma's waarvan je de oorsprong kent. Anders loop je het risico een virus² binnen te halen.

1.5. Welke communicatietechnologie

(telefoonlijn/televisiekabel) kiezen?

6. - De telecommunicatiebedrijven bieden momenteel verschillende technologieën aan : VTN, ISDN, televisiekabel, ADSL, enz. Wat de "modems" betreft, bestaan er voor elke categorie verschillende normen, technologieën en merken. Het is bijgevolg belangrijk de raad te volgen van een professional bij een dergelijke aankoop.

VTN (Verwisselbaar Telefonisch Netwerk)

Wat is dit?

Het Verwisselbaar Telefonisch Netwerk is de gewone telefoonlijn. Theoretisch kunnen met deze technologie gegevens tegen een maximumsnelheid van 56.000 bits per seconde worden verstuurd. In de praktijk ligt de transfersnelheid echter lang niet zo hoog.

Beantwoordt dit aan mijn behoeften?

Momenteel gebruikt de particulier meestal de klassieke telefoonlijn om op het internet te surfen. Deze is gewoonlijk reeds geïnstalleerd en een beroep op de telecommunicatiediensten hoeft dus niet. Er zijn nochtans twee grote nadelen. Ten eerste monopoliseert de toegang tot het internet de telefoonlijn (als ze geactiveerd is) : tijdens het

² Voor meer informatie, zie nummers 57 en volgende.

surfen kun je dus geen telefoons krijgen. Ten tweede gebeurt de uitwisseling van data nogal traag. Aangezien de internetsites hoe langer hoe meer omvangrijke toepassingen bevatten, kan het verkrijgen van beelden, geluid of andere animaties vrij moeizaam verlopen.

Welk materieel is er nodig?

Als je ervoor kiest je via het klassieke VTN aan te sluiten op het internet, heb je een modem nodig. Steeds vaker is de modem reeds ingebouwd in de computer (aarzel niet om hiernaar te vragen wanneer je een nieuwe computer koopt). Je kunt je vanzelfsprekend ook een aparte modem aanschaffen.

ISDN (Integrated Services Digital Network)

Wat is dit?

Het Integrated Services Digital Network, kortweg ISDN (of RNIS in het Frans) is een volledig digitaal netwerk dat een snelle en vlotte datatransfercapaciteit biedt. Met een basistoegang beschik je over twee kanalen van 64.000 bits per seconde elk. Dankzij deze technologie is het mogelijk data te versturen tegen een maximale snelheid van 128.000 bits per seconde.

Beantwoordt dit aan mijn behoeften?

Een ISDN-verbinding is stabiel en minder gevoelig voor analoge storingen dan een VTN-verbinding. Ze is ook veel sneller. Vandaar dat ze gekenmerkt wordt door een zeker gebruiksgemak van het internet. Het nadeel is echter dat de installatie van een dergelijke lijn de tussenkomst vereist van een telecommunicatiebedrijf. Deze oplossing is weliswaar duurder dan een klassieke telefoonlijn, maar naast bovenvermelde voordelen kun je tegelijk surfen op het net en telefoneren, aangezien er twee communicatiekanalen zijn.

Welk materieel is er nodig?

Om via ISDN op het internet te surfen, moet je beschikken over een interface tussen je telefoonlijn en je computer, "ISDN-modem" genaamd.

Televisiekabel

Wat is dit?

In steeds meer Belgische steden stellen providers een toegang voor via de televisiekabel. De snelheden van de kabels van de modem gaan van 500 Kbps tot 10 Mbps en zelfs 30 Mbps op sommige netwerken! Afhankelijk van het uur waarop je je aansluit, is een kabelmodem gemiddeld 50 maal sneller dan een VTN-modem.

Beantwoordt dit aan mijn behoeften?

Het belangrijkste voordeel van deze technologie is een reëel comfort bij het gebruik van het internet. De verbinding is uitermate snel, 24u/24u en stoort de ontvangst op de kabeltelevisie niet. Het nadeel van een kabelverbinding is de gebruiksonvriendelijkheid. Als je (met een draagbare computer) het internet op verschillende plaatsen wilt gebruiken, heb je een klassieke modem nodig, die je overal ter wereld moet meenemen.

De kosten zijn forfaitair; er zijn geen telefoonkosten meer. De prijs van een kabelmodem is daarentegen vrij hoog en het abonnement bij de provider is gevoelig duurder dan dat van de klassieke internetproviders. Deze technologie is voornamelijk aangewezen voor personen die het internet intensief gebruiken en een groot aantal gegevens downloaden.

Hou er rekening mee dat deze technologie niet in heel België beschikbaar is. In december 1999 boden Brutélé, Pandora (Telenet), CampusNet en UPC (ex-TVD) deze dienst aan.

Welk materieel is er nodig?

Om het internet te gebruiken via de kabel heb je een kabelmodem nodig. Ondanks die benaming hebben kabelmodems niets te maken met de standaardmodems die het verwisselbaar telefonisch netwerk gebruiken. De verschillen zijn aanzienlijk, zowel inzake intrinsieke technologie als inzake prestaties. De kabelmodem (extern) is gewoonlijk met de PC verbonden via een gewone Ethernet-kaart (die je eventueel moet kopen als er geen in de computer aanwezig is) met een vrije plug van je PC.

ADSL

Wat is dat?

De ADSL-technologie (Asymmetric Digital Subscriber Line) zorgt via een modem van de nieuwe generatie voor zeer hoge transfersnelheden. De ADSL gebruikt twee traditionele koperdraden, de telefoondraad, maar op hogere frequenties, waardoor tegelijkertijd kan worden getelefoneerd en gesurft. Ze is zowel mogelijk in de klassieke telefonie als in ISDN. Deze technologie levert sterke prestaties op : de technische grenzen zijn 8 Megabits per seconde van het netwerk naar je computer en 1 Mbps van je computer naar het netwerk. De bekomen snelheden hangen echter af van de afstand tussen de gebruiker en de telefooncentrale, de kwaliteit van de twee koperen draden en de door de ISP geboden diensten.

Beantwoordt dit aan mijn behoeften?

ADSL is een zeer gemakkelijke maar dure oplossing. Momenteel kun je algemeen stellen dat deze keuze interessant wordt als je internetgebruik een verbinding van 45 uur per maand overschrijdt. Als je voor deze oplossing kiest, moet je geen telefoonkosten voor het internet meer betalen, maar moet je een beroep doen op een internetprovider (wat duurder is). Hou er ook rekening mee dat ADSL bestaande kabels gebruikt en dus geen belangrijke investeringen vergt, terwijl ze toch de omzetsnelheid verhoogt.

Welk materieel is er nodig?

Een ADSL-modem. Je kunt dit type modem kopen of huren.

Tot besluit : een tabel

(prijzen bij benadering van de maand december 1999)

	Klassieke lijn (VTN)	Digitale lijn (ISDN)	Kabel	ADSL
Theoretische transfersnelheid in Kbps (ontvangst/ verzending)	56/33,6	128/128	512/128	512/128
Soort facturatie	op tijdsbasis	op tijdsbasis	forfaitair	forfaitair
Nodig materieel	modem (± 4500 BEF)	Adapter (± 4500 BEF)	Ethernetkaart; « kabelmodem »: 500 BEF per maand of 20.000 BEF bij aankoop	Ethernetkaart; ADSL modem: 10.000 BEF bij aankoop
Installatiekosten	Geen	7400 BEF	2500 BEF	6000 tot 9000 BEF
Maandelijks abonnement	650 BEF	1500 BEF	1500 BEF	1500 tot 2000 BEF
Maandelijks(e) abonnement(en) aan de provider	van 0 tot 600 BEF en meer	van 0 tot 600 BEF en meer	inbegrepen in het abonnement van de kabel	1000 BEF installatie; 1000 BEF per maand
Hoeveelheid dataverzending	Onbeperkt	Onbeperkt	beperkt, afhankelijk van de providers	onbeperkt

2. Toegang tot het internet

2.1. Hoe een internet access provider (ISP) kiezen?

7. - Om het internet te kunnen gebruiken, moet je contact opnemen met een internet (service) provider (ISP), o.a. via de telefoon, het internet, enz. Deze zal je een handleiding sturen met de aansluitingsprocedures en het telefoonnummer dat je modem moet vormen om zich op de ISP aan te sluiten. Je ontvangt ook een gebruikersnaam en een paswoord waarmee de ISP je kan identificeren. Telkens je je op het internet aansluit, zal de modem het telefoonnummer vormen van je ISP, hij zal je gebruikersnaam meedelen en het paswoord zal een lijn 'openen' tussen jou en de ISP.

Er bestaat een sterke concurrentie tussen de internetproviders. Om de gepaste ISP te kiezen, moet je zeker informeren bij meerdere ISP's. Rekening houdend met het gebruik dat je zal maken van het internet, zal je opteren voor een gratis ISP of voor een ISP aan wie je een abonnement moet betalen.

Lees aandachtig de abonnementsvoorwaarden die in het contract staan. Zo ken je je rechten en verplichtingen. Een goede internetprovider geeft je een duidelijke handleiding, de nodige programma's om je aan te sluiten en te surfen op het internet, een op de klant afgestemde technische dienst (helpdesk), een verbinding van goede kwaliteit (hoge snelheid, laag foutenpercentage, weinig onderbrekingen, enz.), een toegang die beantwoordt aan je behoeften en liefst een forfaitair abonnement, één of meer e-mailadressen en de mogelijkheid om je eigen webpagina te ontwerpen. Ook moet hij je informeren over het gebruik dat hij maakt van je persoonsgegevens.

De ISPA, vereniging van internetproviders, heeft een gedragscode opgesteld die alle leden moeten nakomen. De internetproviders kunnen zich vrij aansluiten bij de ISPA die, hoewel ze niet over het monopolie van goed gedrag beschikt, zonder twijfel de voornaamste referentie vormt in België.

Uitgedrukt in zeer algemene en weinig dwingende termen, omvat de gedragscode van de ISPA de volgende verplichtingen :

- algemene verplichtingen inzake rechtmatigheid en welgemeendheid,
- verplichting inzake eerlijkheid,
- verplichtingen betreffende de bescherming van persoonsgegevens,
- het navolgen van de wet inzake reclame,
- informatie over de prijzen,
- maatregelen in verband met de criminaliteit,
- een klachtenprocedure.

Volgens deze gedragscode kun je klacht indienen als een internetprovider, lid van de ISPA, één van de voorwaarden van deze code niet naleeft. Je kunt ofwel je klachten richten tot de internetprovider, lid van de ISPA, ofwel rechtstreeks klacht indienen bij het ISPA-comité. De lijst van de ISPA-leden evenals de gedragscode zijn toegankelijk op de site van de ISPA : <http://www.ispa.be>

2.2. Wat moet ik denken van het “gratis internet”?

8. - Het aantal aanbiedingen van gratis internetaansluiting neemt met de dag toe. Deze formule is ideaal om het internet te ontdekken, maar is ze wel echt gratis?

Ten eerste, al is de toegang tot het internet gratis, toch moet je de telecommunicatieverbinding nog betalen.

Vervolgens hangt gratis internet vaak samen met de aankoop van een product of een betaalbare dienst (opening van een zichtrekening, aankoop van een computer, enz.). Doorgaans gaat de gebruiker ermee akkoord om reclame te ontvangen. Bij dergelijke aanbiedingen blijken de marketingtechnieken vaak agressiever en houden deze een groot aantal risico's in qua inbreuk op het privé-leven³. Hou dan ook rekening met secundaire effecten die gepaard gaan met zo'n gratis aanbieding.

Ten slotte is de kwaliteit van de aansluiting niet steeds verzekerd. Deze kan vrij traag verlopen of simpelweg geblokkeerd zijn (als de lijn bezet is). Daarenboven moet voor onlinehulpverlening om commercieel en/of technisch advies te bekommen (helpdesk) vaak betaald worden.

Kortom, er bestaan goede gratis internetaansluitingen en andere die slechts schijnbaar gratis zijn. Voor deze laatste moet jij zelf uitmaken of je bereid bent verplichtingen na te komen in ruil voor een gratis aansluiting.

³ Voor meer informatie betreffende misleidende clausules, zie punt 11.

2.3 Hoe zich te beschermen tegen inbreuken op het privé-leven?

9. - Wanneer je een contract sluit met een internetprovider (ISP), moet je vaak een vragenlijst invullen en enkele persoonsgegevens vermelden. Persoonsgegevens zijn alle gegevens die je identificeren of het mogelijk maken. De wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer kent voornamelijk 5 rechten toe :

1. **Het recht op voorafgaande informatie** : er mogen geen bestanden worden aangemaakt buiten je medeweten. De persoon/maatschappij die beslist wat er met je gegevens zal gebeuren, is verplicht spontaan zijn/haar naam en adres op te geven; ook moet hij/zij verduidelijken met welk doel hij/zij je gegevens opvraagt, alsook de bestemming van je gegevens vermelden. De internetprovider mag deze gegevens in geen geval gebruiken voor doeleinden die hij niet heeft meegedeeld. Ook moet hij je op de hoogte brengen van je recht op verzet, toegang, verbetering, enz.

De doeleinden die de internetprovider opgeeft, moeten overeenstemmen met je **redelijke verwachtingen**, d.w.z. met de manier waarop je redelijkerwijze de doeleinden van de internetprovider kunt begrijpen, zoals hij deze aankondigde in zijn reclame of tijdens de transactie die je met hem sloot. Als het aangekondigde doel erin bestaat je gegevens te verzamelen om je contract te beheren en deze gegevens worden gebruikt om doorgestuurd te worden naar cybermarketingbedrijven of voor het versturen van reclame via andere wegen (post, ...), dan is het mogelijk dat dit niet overeenstemt met je redelijke verwachtingen.

De gegevens die men je vraagt, moeten stroken met het doel waarvoor ze worden verzameld. Het bekomen van je privé-telefoonnummer, de naam van je vorige provider, enz. zijn vaak helemaal niet nodig om het aangekondigde doel te bereiken.

2. **Het recht op nieuwsgierigheid** : je mag aan om het even welke instelling vragen of zij gegevens over jou bezit.
3. **Het recht op toegang** : je mag de instelling die over jouw bestand beschikt, vragen je de informatie over jezelf mee te delen.
4. **Het recht op verbetering** : als je fouten opmerkt in je gegevens, dan heb je het recht om deze zonder enige kosten te laten verbeteren.
5. **Het recht op verzet** : je hebt het recht je, om ernstige en gegronde redenen, ertegen te verzetten om in een of ander bestand te worden opgenomen. Je mag bijgevolg weigeren te antwoorden als je niet verplicht bent bepaalde gegevens te verstrekken.
6. Je mag steeds eisen dat je gegevens in marketingbestanden worden geschrapt zonder hiervoor enige verantwoording te geven. Dit is volledig gratis. Het staat je vrij marketingbedrijven te vragen om je adres en telefoonnummer in hun bestand te schrappen⁴.
7. **Het recht op vergetelheid** : gegevens die je kunnen identificeren mogen niet eeuwig worden bewaard. Ze mogen niet langer worden bewaard dan nodig voor het bereiken van de aangekondigde doeleinden.

Samengevat kunnen we stellen dat je waakzaam moet zijn als je persoonsgegevens aan je provider meedeelt, vooral als voor de toegang tot het internet moet worden betaald. Als je kiest voor een gratis aansluiting tot het internet, beschik je over dezelfde rechten. De internetproviders die je een gratis toegang voorstellen, zullen echter weigeren je aan te

⁴ Deze raadgevingen beperken zich niet enkel tot het verzamelen van gegevens via het internet, maar gelden ook bij het verzamelen van persoonlijke gegevens via een papieren vragenlijst, telefoon of andere media.

sluiten als je niet wilt dat je persoonsgegevens voor marketingdoeleinden worden verwerkt. Dan zal het aan jou zijn om duidelijke beperkingen op te leggen wat betreft het gebruik van je gegevens en te overwegen of het sop de kool waard is.

Het spreekt voor zich dat je op elk moment je goedkeuring voor het gebruik van je gegevens mag intrekken, maar in zo'n geval staat het de internetprovider vrij om de dienst te onderbreken, indien de mogelijkheid om zulke gegevens te gebruiken een voorwaarde is voor een kosteloze dienstverlening.

2.4. Welke verplichtingen heeft de gebruiker?

10. – Over het algemeen is het niet mogelijk over het contract met de internetprovider te onderhandelen. Het gaat om een contract van toetreding volgens de formule “te nemen of te laten”. Indien er zich moeilijkheden voordoen, dan zal de rechter het contract in jouw voordeel interpreteren.

Tegenover de internetprovider moet je de clausules van het contract nakomen. Doorgaans bepaalt het contract onder andere dat de klant :

- de vermelde technische eisen moet naleven,
- de regels in gebruik op het netwerk moet naleven,
- de van kracht zijnde wetten en verplichtingen moet naleven,
- de prijs moet betalen.

Vaak voegt de provider bepaalde clausules met verplichtingen voor de consument aan het contract toe (bijvoorbeeld, het verbod om links te leggen naar ongeoorloofde MP3-bestanden). Je bent verplicht deze na te komen aangezien het contract als wet geldt tussen jou en de provider. De wet op de handelspraktijken beschermt je echter tegen onrechtmatige bedingen, d.w.z. clausules die tot een duidelijke wanverhouding leiden tussen de rechten en plichten van de partijen. Onrechtmatige bedingen zijn verboden en worden bijgevolg als onbestaand beschouwd. In de praktijk zal men de clausules één per één moeten bestuderen om uit te maken of ze al dan niet onrechtmatig zijn.

2.5. Welke onrechtmatige bedingen bevatten de contracten van internet access providers (ISP)?

11. - Een onrechtmatig beding is een verbintenis in een contract die een duidelijke wanverhouding veroorzaakt heeft tussen de rechten en plichten van de partijen. De rechter kan als enige beslissen over de onrechtmatige aard van een clausule en zal ze desgevallend nietig verklaren.

De wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument omvat een lijst met misleidende clausules die als onbestaand en verboden worden beschouwd. Hieronder vind je er enkele die voorkomen in contracten over de toegang tot het internet :

- « De ISP houdt zich het recht voor om op elk moment de prijs te veranderen »
De wet zegt dat de verkoper de prijs naar eigen goeddunken niet mag veranderen;

- « De abonnee mag de ontbinding van het contract niet vragen, ingeval de ISP zijn diensten niet levert om redenen van overmacht of om het even welke andere reden »
De wet zegt dat de verkoper je niet mag verbieden het contract te ontbinden wanneer hij zijn plichten niet nakomt om redenen die hem eigen zijn;
- « Als de ISP verplicht is zijn diensten geheel of gedeeltelijk te onderbreken en de onderbreking meer dan een maand duurt, dan mag de abonnee een einde stellen aan het contract mits ...»
De wet zegt dat je een contract mag ontbinden indien de verkoper het product niet herstelt binnen een aanvaardbare tijdspanne;
- « De ISP houdt zich het recht voor het contract, zonder opzegging of vergoeding te ontbinden, ingeval er geen aansluiting op de dienst plaatsvindt gedurende een opeenvolgende periode gelijk aan of groter dan een maand, bij onderbreking van de exploitatie van de dienst, ...»
De wet zegt dat de ISP in geen geval het contract naar eigen goeddunken mag onderbreken of wijzigen, zonder je schadeloos te stellen;
- « De ISP kent geen uitdrukkelijke of impliciete waarborg toe wat betreft de mogelijkheid van de dienst om aan de verwachtingen of plichten van de klant te beantwoorden »
De wet zegt dat de ISP je correct en gericht moet informeren over de kenmerken van het product;
- « De ISP is niet aansprakelijk voor schade bij verlies van informaticagegevens opgeslagen op zijn eigen systeem of enige andere schade veroorzaakt door zijn diensten ... »
De wet zegt dat de ISP aansprakelijk is voor een met opzet begane fout, voor een ernstige fout van hemzelf of voor een fout van zijn aangestelden;
- « De abonnee erkent uitdrukkelijk dat elke communicatie gericht tot de ISP per e-mail dezelfde waarde heeft als een geschreven document. Elk bericht dat verstuurd wordt via het e-mailadres of een alias van de abonnee geldt als uitgaande van de abonnee, die zich ertoe verbindt alle mogelijke gevolgen te dragen»
De wet zegt dat de ISP het bewijsmateriaal dat de consument kan gebruiken niet mag beperken;
- « Bij een geschil ziet de abonnee ervan af stappen te ondernemen tegen de ISP »
De wet zegt dat de ISP de consument niet mag verplichten af te zien van zijn recht om hem voor de hoven en rechtbanken te dagen.

Deel 2 - Op het internet surfen

1. Informatie raadplegen op het internet

1.1. Weg die de informatie volgt op het internet

Welke weg volgt de informatie (verzoek, gegeven, bericht, enz.) die over het internet verstuurd wordt?

12. - Voor informatie die op het internet circuleert, wordt een en dezelfde communicatiestandaard gerespecteerd : het TCP-IP-protocol. Dit protocol werkt volgens het verzoek/antwoordmodel. Je navigator vraagt een internetpagina op (*verzoek*) en de ondervraagde server antwoordt op deze vraag (*antwoord*).

Concreet voer je de domeinnaam in je navigator in (bijvoorbeeld : <http://www.law.kuleuven.ac.be>).

Dit adres wordt in cijfers omgezet en wordt het *IP-adres* genoemd (bijvoorbeeld 138.48.9.6)⁵. Door op de ENTER-toets te drukken wordt je verzoek naar je internetprovider gestuurd, die op zijn beurt dit verzoek over het internet verstuurt. Binnen dit netwerk (soms vergeleken met een spinnenweb) is er bij elk belangrijk "kruispunt" een computer die "router" wordt genoemd en die, op basis van het IP-adres, je verzoek in een bepaalde richting stuurt. Wanneer je verzoek bij de ontvangstcomputer, server genoemd, aangekomen is, stuurt die het gevraagde terug. Ook het antwoord wordt via het net naar je computer of je brievenbus gestuurd.

Met technische hulpmiddelen kan nagegaan worden welke weg een verzoek aflegt om zijn bestemming te bereiken. Je zou geneigd zijn te geloven dat het verzoek de kortste weg neemt. Niets daarvan. De informatie zal de minst drukke weg nemen. Dit verzoek, zelfs als dit twee Belgische gebruikers betreft, kan door Zwitserland, Frankrijk, Zweden, de Verenigde Staten, enz. gaan.

Verskillende operatoren zorgen dus voor het verzenden van de boodschap. Zo kunnen zij eventueel vergelijkende lijsten bijhouden van IP-adressen en domeinnamen, elektronische adressen registreren (waarin vaak de niet-gecodeerde naam voorkomt), een kopie van de briefwisseling voor een latere behandeling bewaren, enz. Via een automatische behandeling van al die gegevens is het technisch mogelijk om daarna een zeer nauwkeurig profiel op te maken van je gewoontes op het internet, wat problemen kan veroorzaken in verband met het eerbiedigen van de persoonlijke levenssfeer.

Wat is het "cache(geheugen)" op je harde schijf?

13. - Voor het internet is het "cache" de ruimte op de harde schijf en in het vluchtig geheugen (RAM) van je computer, waar je navigator kopieën opslaat van de webpagina's die onlangs geraadpleegd werden. De navigator gebruikt het cache als een kortetermijngeheugen.

Het **voordeel** van het cache is dat je computer die je verzoek herkent de informatie (het beeld op de website die je onlangs hebt bezocht) niet zal downloaden van het netwerk, maar het opgeslagen beeld vanuit je cachebestand zal laden, wat de snelheid aanzienlijk verbetert.

⁵ Voor meer inlichtingen, zie nummers 115 en volgende.

Het **nadeel** ervan is dat sommige webpagina's regelmatig veranderen. Welnu, als deze pagina's opgeslagen zijn in het cache, open je de pagina zoals die geregistreerd werd in het cache tijdens je recentste raadpleging en kom je niet op de gewijzigde site. Om de laatste versie van de pagina te krijgen moet je aan de navigator vragen de pagina te updaten. Een ander nadeel is dat een ervaren gebruiker het cachegeheugen kan openen en de pagina's die door de vorige surfer via dezelfde computer bezocht werden, zichtbaar kan maken.

Om het cachegeheugen van je navigatiesoftware te configureren :

- indien je *Netscape Navigator* gebruikt : selecteer "preferences" in het menu "edit". Selecteer daarna "advanced" gevolgd door "cache". Dan kun je het cachegeheugen kleiner of groter maken, leeg maken, ...
- Indien je *Internet Explorer* gebruikt : selecteer "internetopties" in het menu "beeld". Kies dan de functie "instellingen" op het tabblad "algemeen". Vervolgens kun je het tijdelijke geheugen van je computer configureren.

Indien je het wenst, kun je alle bestanden in je cache verwijderen als zij te veel ruimte op je harde schijf beginnen in te nemen, of als zij niet meer actueel zijn en niet langer met de bestanden van de webserver overeenstemmen. Je kunt ook het cache kleiner maken als je ruimte op je harde schijf nodig hebt of het groter maken als je over voldoende ruimte beschikt. Met een grotere cache kun je vlugger een groter aantal recente pagina's raadplegen.

Je moet weten dat op een ander niveau de internetproviders ook een "cachegeheugen" gebruiken. Dit heeft dezelfde voor- en nadelen als het cache van je computer. Wanneer je je bij een internetprovider abonneert (ISP), kun je hem vragen de webpagina's van zijn eigen "cache" niet te verschaffen. Dat kan eventueel de prijs van je abonnement verhogen.

1.2. Onzichtbare verwerkingen

14. - Wanneer je je computer op het internet aansluit, zet je systeem verscheidene processen in gang die honderden programma's uitvoeren zonder dat je er iets van merkt of er enige ernstige controle op hebt.

Wanneer je een internetpagina opvraagt, verneemt de ondervraagde server automatisch de volgende informatie :

- Je IP-adres (dat volgens de verbindingen kan veranderen).
- De navigator die je gebruikt.
- Je besturingssysteem.
- De pagina waarop de hyperlink die je gevolgd hebt, voorkomt.
- De server kan ook de geschiedenis nagaan van de webpagina's die je geraadpleegd hebt.

Om te ontdekken hoe je op het internet wordt gevolgd, kun je de site van de « Commission Nationale Informatique et des Libertés » bezoeken : <http://www.cnil.fr> (het equivalent in Frankrijk van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer).

Er worden ook andere technieken gebruikt om je gewoonten na te gaan. De meest verspreide is het gebruik van cookies die je bewegingen op het internet registreren. Sommige technieken zijn nog slechter en kunnen de veiligheid van je persoonsgegevens aantasten die op je harde schijf staan : de *Java-applets* en de *ActiveX-controls*⁶. Deze laatste twee technieken zijn programmeertalen die aanleiding kunnen geven tot overtredingen, zoals piraterij, wat in de praktijk gelukkig niet vaak voorkomt.

Wat is een "cookie"?

15. - Cookies zijn blijvende gegevens die op je computer geregistreerd worden wanneer je op het internet surft. De server die je bezoekt, moet in bepaalde gevallen kunnen weten met wie hij te maken heeft. Daartoe kan hij een (of meerdere) cookie(s) naar je navigatieprogramma sturen. Je navigator ontvangt een cookie en slaat dit op in een bepaald bestand op je computer. Vervolgens zal je navigator dit cookie systematisch meedelen wanneer je dezelfde server raadpleegt als die welke het eerste cookie gestuurd heeft.

Bijvoorbeeld : je bezoekt een site die gespecialiseerd is in de verkoop van boeken op het internet. Wanneer je die site bezoekt, stuurt die spontaan een klein bestand (cookie) terug met zijn naam : ***pjanssens@mooiboek.com***, zijn waarde (die vaak onbegrijpelijk is). Dit kan een verwijzing zijn naar het traject dat de surfer afgelegd heeft en dat opgeslagen is bij de cybermarketer), de vervaldatum: *31092022* en de domeinnaam waarbij de computer hoort die het cookie stuurt : *ads.mooiboek.com*.

De server kan de waarde van het cookie of de vervaldatum ervan wijzigen, of nog extra cookies terugsturen. Hij kan die ook verwijderen.

Waarom dient een cookie?

16. - Sommige cookies kunnen uiterst waardevol zijn om tijd te winnen. Wanneer bijvoorbeeld tijdens de transactie de verbinding verbroken wordt, zal het cookie de verkoper in staat stellen jouw spoor terug te vinden dankzij het cookie dat vroeger reeds op je computer opgeslagen werd.

Rekening houdend met je gewoonten, zal hij je informatie op maat terugsturen.

Bijvoorbeeld : tijdens je eerste bezoek aan de "mooiboek.com"-site, vraag je de Nederlandstalige versie van de site. Een cookie, geregistreerd op je harde schijf, zal die informatie bevatten. Tijdens je volgende bezoek aan de site stuurt je computer het cookie naar de server van het bedrijf "mooiboek", die je onmiddellijk de Nederlandstalige versie zal toezenden.

Cookies worden ook door de directe marketing- en "one-to-one marketing"-bedrijven gebruikt om je interesses te leren kennen en je consumptiegewoonten in databanken op te slaan.

Bijvoorbeeld : het bedrijf mooiboek.com noteert in het cookie dat je, als Kuifje-liefhebber, informatie over Kuifje zoekt. Wanneer je vijf maanden later opnieuw deze site of de site mooieposters.com, die hiermee verbonden is, oproept, wordt het cookie door je computer terug naar de maatschappij gestuurd. En onmiddellijk

⁶ Voor meer inlichtingen over de *Java-applets* en de *ActiveX-controls*, zie nummers 21 en volgende.

kunnen ze jou stripverhalen of posters van Hergé, of het laatste nummer van Kuifje te koop aanbieden.

Kunnen de cookies inbreuk maken op je privéleven?

17. - In theorie is het onmogelijk via de cookies je naam of je e-mailadres te weten te komen. In werkelijkheid is dat totaal anders. Ook al word je niet altijd op een duidelijke manier geïdentificeerd, je bent op zijn minst identificeerbaar. Wanneer je een formulier met je naam of je e-mailadres invult, kunnen die gegevens bovendien in een cookie opgenomen worden. Hetzelfde geldt voor alle informatie op de software die je gebruikt, bankinformatie of andere informatie die je vrijwillig hebt gegeven.

Het is ook mogelijk een cookie aan je e-mailadres te linken met behulp van een programmering in Javascriptcode. Je moet je dus niet langer identificeren. Dit is een veiligheidslacune in Javascript die in de recente versies gecorrigeerd werd.

De cookiestechniek maakt het dus mogelijk een gebruiker te identificeren door middel van bepaalde persoonsgegevens. Deze gegevens zijn alleen begrijpelijk voor het bedrijf dat ze stuurt. Het is technisch mogelijk aan de cookies gevoelige gegevens toe te voegen die afgeleid zijn uit bepaalde antwoorden op vroeger gestuurde formulieren. Als een revisionistische internetsite (door middel van een passende programmering) bijvoorbeeld tot de conclusie komt dat een gebruiker een Jood is, kan hij op die gebruiker een gecodeerde ster kleven, zodat elke site die tot dezelfde DNS familie behoort deze karakteristiek kan waarnemen voor er pagina's op het scherm verschijnen.

Hoe kan ik mij technisch beschermen?

Er zijn twee mogelijkheden : je kunt ofwel het cookie aanvaarden of weigeren, ofwel het vernietigen.

Je kunt het cookie aanvaarden of weigeren

18. – De derde en volgende versies van de twee belangrijkste navigatieprogramma's (Netscape Navigator en Microsoft Explorer) melden de komst van cookies "in real time". Op dat moment kun je het registreren van het cookie aanvaarden of weigeren. Opgelet : als het signaal niet verschijnt, is de bescherming niet automatisch geactiveerd; de nodige technische kennis voor de activering mag niet worden onderschat. Om verwittigd te worden als een cookie gestuurd wordt, moet je je navigator als volgt instellen :

- Netscape Navigator : klik in de menubalk op *Options*, vervolgens op *Preferences* en dan op *Protocols*. Kruis daarna het "*Show and Alert Before Accepting a cookie*"-vakje aan.
- Internet Explorer : klik in de menubalk op *Beeld*, vervolgens op *Opties* en ten slotte op *Geavanceerd*. Klik in het venster op "*Waarschuwen voordat cookies worden geaccepteerd*".

Sommige versies van de navigator bieden de mogelijkheid de cookies automatisch te weigeren.

Wanneer je daarna op het internet surft, krijg je in real time een boodschap dat een cookie gestuurd werd. Je hebt de keuze : het cookie aanvaarden of weigeren. Dit systeem heeft echter drie nadelen. Allereerst, wanneer je de cookies weigert, krijg je soms geen toegang

tot bepaalde sites. Vervolgens, wanneer je heel vaak die boodschap krijgt, wordt het vervelend en ten slotte aanvaard je of weiger je systematisch alle cookies. Uiteindelijk werkt het oppositiemechanisme slechts in één richting : het ontvangen. Met andere woorden, de surfer kan en mag zich niet verzetten tegen het feit dat een van tevoren gekregen cookie systematisch naar de zendsite wordt teruggestuurd.

Je kunt de cookies verwijderen

19. - Je kunt de plaats vinden waar de cookies op je harde schijf opgeslagen zijn. Met de zoekmotor van het besturingssysteem van je computer kun je de term "cookie" zoeken. Netscapegebruikers zullen een bestand vinden dat **cookies.txt** heet. Alle cookies zijn in dit bestand opgeslagen. Normaal bevindt dit bestand zich in dezelfde directory als Netscape. Bij Internet Explorer is het anders : elk cookie is een bestand dat bewaard wordt in de directory die het cachegeheugen van Internet Explorer bevat.

Eens je de ongewenste cookies gevonden hebt, volstaat het ze te verwijderen.

Er bestaan ook andere mogelijkheden. Je kunt programma's gebruiken die cookies vernietigen en gratis vanop het web gedownload kunnen worden, zoals bijvoorbeeld X-Biscuit (<http://www.multimania.com/clope/index.html>). Een andere oplossing is het gebruik van een proxyserver (<http://www.inetprivacy.com/>) : dit is een fire-wallservers die als bemiddelaar tussen de surfer en het netwerk optreedt, de HTTP-verzoeken in zijn naam uitvoert en hem de resultaten meedeelt. In dit geval word je dus niet geïdentificeerd door je correspondent. Het installeren van de proxyserver-oplossing vereist een minimum aan technische kennis en alleen de demoversie is gratis.

Hoe zich juridisch te beschermen?

20. - De Belgische wet beschermt je tegen het gebruik van je persoonsgegevens. Informatie die je betreft, wordt als persoonlijk beschouwd wanneer ze je identificeert of zou kunnen identificeren. Het cookie, indien dit je kan identificeren (ook door verschillende bestanden aan elkaar te toetsen, enz.), wordt als een persoonsgegeven beschouwd.

In dit geval moeten een aantal regels worden nageleefd :

- De auteur van de site moet je inlichten voordat hij een cookie op je harde schijf opslaat.
- De auteur van de site moet zijn identiteit bekendmaken (niet alleen het internetadres maar ook het wettelijke adres).
- De auteur van de site moet aangeven waarvoor het cookie gebruikt zal worden.
- De auteur van de site moet het bestaan van een toegangsrecht signaleren.
- De auteur van de site moet het toegangsrecht toestaan.
- De auteur van de site moet een recht op verzet verlenen.

Wat zijn de java- en javascript-applets?

21. - Java-applets en JavaScript zijn microprogramma's die op sommige sites ontworpen en opgeslagen zijn. Ze worden naar je computer gezonden om er uitgevoerd te worden. De uitvoering van deze in JavaScripttaal geschreven microprogramma's heeft als gevolg dat de pagina door enkele bewegingen op het scherm wordt geactiveerd.

Deze kleine programma's, die onschuldig lijken, kunnen computervirussen overdragen en activeren. Het fundamenteel verschil tussen scripts en applets is dat scripts in een duidelijke taal naar de navigator overgebracht worden, terwijl applets vooraf omgezet zijn in codes, die zelfs voor een gemiddelde programmeur onbegrijpelijk zijn.

De recente navigators bieden de gelegenheid om de uitvoering van scripts of applets te weigeren (identieke procedure als voor cookies). Nochtans heeft een dergelijke oplossing als gevolg dat alle mogelijke bewegingen van de HTML-pagina's worden gedesactiveerd, waardoor de raadpleging ervan saaier wordt of zelfs onmogelijk.

Het risico dat je loopt door applets aan te nemen is echter beperkt, omdat ze uitgevoerd worden onder het "toezicht" van de Java **Sandbox** of "zandbak", die op hetzelfde moment als de navigator op je schijf geplaatst wordt. Het programma blijft aldus in deze ruimte opgesloten en kan niet circuleren.

Je kunt je navigator configureren door een procedure uit te voeren die identiek is aan die welke hierboven voor de cookies wordt beschreven om Javaprogramma's te weigeren :

- je gebruikt het *Netscape Navigator* programma : kies eerst "voorkeuren" in het menu "bewerken" en dan "geavanceerd". Je kunt dan je navigator configureren om de Java programma's te aanvaarden of niet.
- je gebruikt het *Internet Explorer* programma : kies eerst de "internet-opties" in het menu "beeld" en dan de fiche "geavanceerd". Zoek vervolgens met de schuifbalk de opties die besteed zijn aan de aanvaarding of weigering van de Javaprogramma's.

Wat zijn activeX-controls?

22. - De benaming *ActiveX* omvat diverse technologieën die meestal betrekking hebben op het internet en het web. Deze technologieën tref je aan in de verschillende toepassingen van Microsoft; zij vinden langzamerhand ingang in de exploitatiesystemen. De "Java applets" kunnen sommige taken niet uitvoeren, zoals een bestand verwijderen op de harde schijf van de gebruiker, terwijl de *ActiveX-control* virtueel alles kan doen op de computer van de gebruiker, zoals bijvoorbeeld een virus plaatsen of bestanden lezen die op de computer van de internetter staan, enz. Zodra het programma aanvaard is door de gebruiker, kan het vrij werken.

Microsoft heeft een veiligheidssysteem gecreëerd dat *authenticode* wordt genoemd. De auteur of de uitgever van een software kan zijn software dankzij dit veiligheidssysteem, elektronisch personaliseren. De *authenticode* kan je niet beschermen tegen schadelijke software maar hij geeft je de mogelijkheid de hacker te identificeren en te lokaliseren. Indien een ActiveX-control je computer aantast en je de auteur ervan kent, kun je later systematisch elke uitwisseling van programma's met hem weigeren. Bovendien kun je de uitgever voor de rechter dagen.

Kortom, er moet een onderscheid worden gemaakt tussen :

- componenten erkend als "veilig" (door jezelf wanneer je voor de eerste maal iets downloadt);
- componenten die "gepersonaliseerd" zijn door het authenticode-systeem;
- "niet-gepersonaliseerde" componenten.

"Aanvaard geen snoepjes van een onbekende persoon", aanvaard dus ook geen niet-gepersonaliseerde ActiveX.

1.3 kwaliteit van de doorgegeven informatie

23. - Het internet is een belangrijke bron van informatie. Deze laatste is meestal per onderwerp bijeengebracht en vormt zogenaamde "databanken". Om een databank te creëren, worden de gegevens in het geheugen geplaatst, gesorteerd en opgeslagen op een met informaticamiddelen exploiteerbare drager.

Welke kwaliteit kun je verwachten van de ingezamelde informatie?

24. - De producent van een databank moet een informatieproduct leveren dat aan de verwachtingen van de gebruikers beantwoordt. Maar welke kwaliteit kun je eigenlijk van een databank verwachten? Je vindt een antwoord op die vraag in het document dat de databank promoot, het contract over de toegang tot de databank of de inhoudstafel van de databank.

Wat te zeggen over onjuiste informatie?

25. - De in de databanken beschikbare informatie kan de oorzaak zijn van schade wanneer ze onjuist, onvolledig of verouderd is.

Bij schade kun je je tegen de producent van de databank keren. Zijn aansprakelijkheid zal beoordeeld worden op grond van verschillende elementen : het bestaan van een contract gesloten vóór de toegang, de bepalingen van dit contract, de inhoud van promotiedocumenten,... Al die elementen zijn beslissend omdat zij een invloed hebben op alles wat je echt kunt verwachten van een databank.

1.4. raadpleging van ongeoorloofde gegevens

26. - Gewoon informatie raadplegen of bezitten is zelden een ongeoorloofde daad. De reden daarvoor is eenvoudig : wanneer informatie problematisch is, verwijt men dit in het algemeen aan de auteur ervan en niet aan de persoon die de informatie raadpleegt.

Nochtans zijn sommige gegevens zodanig gevoelig of ongeoorloofd dat de wetgever heeft geoordeeld dat het goed was een deel van de aansprakelijkheid te doen dragen door de persoon die de informatie leest of bezit. Mogelijke hypothesen : staatsgeheimen en pedofilie; enkel dit laatste punt zal worden geanalyseerd.

Wat zegt de wet hierover?

27. - Na de smartelijke rechtszaken die in België veel beroering hebben veroorzaakt, heeft de wet van 13 april 1995 nieuwe middelen aangereikt om pedofilie te bestrijden :

1. Enerzijds zijn personen die met kennis van zaken foto's en andere visuele informatiedragers in hun bezit hebben waarop seksuele posities of handelingen van pornografische aard worden voorgesteld en waarbij minderjarigen van minder dan 16 jaar betrokken zijn of getoond worden, naar de wet strafbaar.

2. Anderzijds kan, op grond van een nieuwe procedureregeling, een in België opgepakte Belg of buitenlander, die op of buiten het grondgebied de hierboven vermelde overtreding zou hebben gepleegd, voor de Belgische strafrechtbanken worden gedaagd, zelfs als er geen aangifte is vanwege een buitenlandse overheid.

Toegepast op het internet opent die wet nieuwe perspectieven : iedere persoon die op het grondgebied woont en met kennis van zaken ongeoorloofde foto's *bezit*, die gedownload zijn van het internet of die hij in een forumdiscussie zou gekregen hebben, kan in België vervolgd worden, zelfs indien de foto's op een server in het buitenland bewaard worden, bijvoorbeeld op één van de op het internet aangeboden virtuele servers. Op dezelfde wijze kan de buitenlander die deze foto's zou hebben verspreid, zelfs vanaf zich in het buitenland bevindende computers, in België worden vervolgd, voor zover hij in België wordt *opgepakt*, bijvoorbeeld omdat hij er zijn vakantie doorbrengt.

Verscheidene landen hebben een gelijksoortige wetgeving aangenomen (Frankrijk, VS, Canada, enz.).

Wat moet je in de praktijk doen?

28. - Uiteraard moet je vermijden informatie van pedofiele aard te raadplegen. Indien enkele bestanden ongewild werden gedownload, hoef je niet in paniek te raken : meestal volstaat het ze te doen verdwijnen en de site waarop zij gevonden werd niet meer te raadplegen.

Je kunt ook verder gaan en die site aangeven, hetzij bij om het even welk commissariaat, hetzij op elektronische wijze, overeenkomstig de procedure opgesteld door de vereniging van access providers (ISPA) en de Ministeries van Justitie en Telecommunicatie :

- Iedereen mag een inhoud die hij ongeoorloofd vindt, aangeven bij zijn access provider of bij het contactpunt van de gerechtelijke politie (e-mail : contact@gpj.be). Indien de aangifte bij de provider werd gedaan, stuurt hij die door naar het contactpunt.
- Het contactpunt voert een sortering uit. Indien blijkt dat de informatie **duidelijk niet** ongeoorloofd is, wordt het dossier geseponeerd. In de andere gevallen wordt het dossier doorgezonden naar het Parket. Terzelfder tijd wordt de ISPA gewaarschuwd en de leden ervan verbinden zich ertoe de toegang tot de inhoud te blokkeren met alle middelen waarover ze redelijkerwijs kunnen beschikken.

Bijkomende informatie kan verkregen worden op de site van de ISPA : <http://www.ispa.be> of op de site van de gerechtelijke politie : <http://www.gpj.be>.

1.5. Ouderlijke controle van de inhoud

Het internet bevat een uitgebreid gamma van gegevens, waarvan sommige bestemd zijn voor een volwassen publiek. Er werden evaluatie- en filtersystemen ontwikkeld, zodat de ouders sommige bestanden kunnen elimineren die zij niet geschikt vinden voor hun op het internet surfende kinderen.

Wat is een filtreersysteem?

Een filtreersysteem bestaat uit een of meer programma's die de internetgebruikers verhinderen toegang te krijgen tot sommige bestanden. Zo'n systeem werkt volgens twee principes : evaluatie en filtratie.

De evaluatiesoftware rangschikt de websites naar de inhoud op grond van een waardebeoordeling.

De filtreersoftware onderzoekt de bron waartoe de gebruiker toegang wil hebben. Indien die bron niet beantwoordt aan de toegestane toegangscriteria, dan meldt de software de gebruiker dat de toegang hem wordt geweigerd en toont de browser de inhoud van deze site niet.

Filtreersystemen volgens lijsten en trefwoorden

Autonome filtreerprogramma's combineren twee principes om de inhoud van bestanden te evalueren : de opstelling van lijsten van aanvaardbare of onaanvaardbare sites en een selectie volgens trefwoorden.

In de lijsten wordt uitdrukkelijk vermeld welke sites geoorloofd zijn (witte lijsten) en welke sites verboden zijn (zwarte lijsten). Die lijsten worden meestal opgesteld door de verkopers van de software op grond van eigen criteria. De gebruiker moet zich aan de door de verkoper opgestelde lijst houden.

Filtreersystemen gebaseerd op pics

Het W3C-consortium ontwikkelde een open standaard, PICS genaamd (Platform for Internet Content Selection). Het gaat om een protocol voor de uitwisseling van evaluatiegegevens. Het is de bedoeling de internetters een middel te verschaffen om de inhoud te selecteren volgens ethische criteria.

In de praktijk moeten de ouders een evaluatiesysteem kiezen dat met hun waarden overeenstemt. De meest verspreide systemen zijn momenteel RSACi, SafeSurf en Netshepherd.

Huidige beperkingen van die systemen

Vooreerst zijn de systemen die met lijsten werken afhankelijk van de keuzen van de verkopers en hebben de ouders weinig in de pap te brokken. Bovendien zijn zulke lijsten snel verouderd omdat er steeds maar nieuwe sites verschijnen. De selectie op grond van trefwoorden heeft ook beperkingen, want ze houdt geen rekening met de context en blokkeert vaak sites zonder geldige reden.

Het PICS-systeem laat de ouders meer keuze, doch de evaluatiesystemen zijn weinig talrijk. En vooral, door het succes van dit initiatief moeten er heel wat websites worden geëvalueerd. Het aantal geëvalueerde websites is momenteel nog te klein.

1.6. hacking

29. – Sommige internetters hebben een hobby ontwikkeld die zowel gevaarlijk als onwettig is. Hackers hebben er een handje van weg om alle beveiligingen te kraken die door de maatschappijen of organisaties op het web werden uitgewerkt.

Deze onwettige gedragingen bleven in België meestal ongestraft, gezien het gebrek aan wettelijke voorschriften op dit gebied.

Kan ik ongestraft het netwerk van een derde binnentreden via het internet?

30. - NEE! Weldra wordt er een wetsontwerp over de informaticacriminaliteit goedgekeurd. Dat ontwerp bevat een aantal bepalingen waarbij de gedragingen van hackers in het wetboek van strafrecht worden opgenomen.

Voortaan zullen gevangenisstraffen en/of geldboetes worden opgelegd aan personen die :

- in een informaticasysteem binnendringen of erin blijven, ook al weten ze dat het hun niet toegestaan is;
- in een informaticasysteem binnendringen en gegevens wijzigen, doen verdwijnen of eraan toevoegen of het mogelijke gebruik ervan wijzigen (in dit geval zijn nog grotere straffen bepaald dan in het eerst vermelde geval);
- de toegang, zelfs gedeeltelijk, van het informaticasysteem blokkeren of dit, zelfs onopzettelijk beschadigen.

Speel dus niet met vuur en laat je niet als lid van de beruchte hackersvereniging kennen.

2. Informatie inzamelen op het internet

Waarschuwing

31. - Jammer genoeg kunnen wij niet in details treden over de bescherming die de wet biedt voor alle soorten werken. De studie beperkt zich dus tot letterkundige en artistieke werken (zie onderstaande definitie), want zo'n werken komen veel voor op het internet en kunnen uiteraard heel gemakkelijk gedownload en hergebruikt worden in omstandigheden die problemen kunnen doen rijzen⁷.

Kan alles wat op het internet staat worden gedownload?

32. - Het internet is een (bijna) onuitputtelijke bron van bestanden, teksten, beelden, muziek. Het is zelfs mogelijk een film te downloaden als men veel geduld of een zeer snelle verbinding heeft. Die mogelijkheden worden steeds groter naarmate de toegang tot het internet sneller en krachtiger wordt.

⁷ Door die beperking kunnen wij het bijvoorbeeld niet hebben over het recht sui generis, waarover de acteur van een databank - naast zijn auteursrechten - onder bepaalde voorwaarden beschikt. Zie in dat verband de wet van 31 augustus 1998 houdende omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken (BS, 14/11/1998, p. 36914).

Het internet is daarom nog geen zelfbedieningszaak waar alles gratis kan worden gehaald en je om het even wat kunt doen : zoals in de reële wereld houdt de vrijheid van de enen op waar die van de anderen begint. Een van de belangrijkste regels waarmee rekening moet worden gehouden, zijn de auteursrechten van de informatie die men van plan is te downloaden en/of te hergebruiken. Dit speelt uiteraard in twee richtingen : aan de ene kant worden beperkingen opgelegd aan de surfer als hij bepaalde informatie wil downloaden of hergebruiken, maar aan de andere kant wordt hij beschermd als hij zelf een actieve deelnemer wordt, bijvoorbeeld door een website te creëren die op zijn beurt beschermd is.

Hoe kan ik weten of een werk beschermd is?

33. - Volgens de wet van 30 juni 1994 zijn letterkundige en artistieke werken beschermd vanaf het ogenblik dat zij (1) **worden meegedeeld door hun vormgeving** en (2) oorspronkelijk zijn.

Alvorens deze voorwaarden te ontleden, moeten de letterkundige en artistieke werken worden gedefinieerd. Het gaat uiteraard om grafieken, tekeningen, foto's, teksten, enz., maar ook om werken die daarmee door de wet worden geassimileerd, namelijk : computerprogramma's, muzikale werken, audiovisuele werken en sommige delen van databanken.

1. Het werk is slechts beschermd als de auteur zijn wil heeft kenbaar gemaakt om *het werk mee te delen door het in een bepaalde vorm te gieten*⁸. Ideeën en begrippen die aan het werk ten grondslag liggen, zijn niet beschermd. Wat beschermd is, is het werk dat in een vorm gegoten is door de redenering en de creatieve inspanning van de auteur. De wijze waarop het werk in een vorm gegoten wordt, heeft weinig belang (het kan gaan om een tekstbestand, klank, een beeld of een code die enkel leesbaar is door een machine). Het valt heel moeilijk om uit te maken vanaf wanneer een idee in een vorm gegoten is en een werk wordt, maar de rechtspraak is vaak mild : wanneer de idee in een exploitatiefase is gekomen, bijvoorbeeld door het verwezenlijken van ontwerpen of schetsen, kan het een beschermd werk worden. Zo is een site die "in aanbouw" is en waarvan een gedeelte reeds toegankelijk is, meestal beschermd.
2. De oorspronkelijke aard impliceert dat de persoonlijkheid van de auteur uit het werk moet blijken. Er bestaat geen absolute regel, maar het volstaat dat die persoonlijkheid uit het werk blijkt opdat het origineel is. Sommige zeer eenvoudige moderne schilderijen zoals een rode lijn op een witte achtergrond kunnen oorspronkelijk zijn indien zij het resultaat zijn van een creatieve werkwijze die typisch is voor de auteur.

Opgelet, oorspronkelijk betekent geenszins mooi : oorspronkelijkheid is een begrip dat niets te maken heeft met esthetica. Het is niet omdat een persoon een werk lelijk of zelfs belachelijk vindt dat het niet oorspronkelijk kan zijn; oorspronkelijkheid is dus meer dan de subjectiviteit die eigen is aan de esthetica.

Er moet aan geen andere voorwaarde voldaan zijn opdat het werk zou beschermd zijn. Met andere woorden, het is niet nodig dat het gedeponeerd of opgenomen of gehomologeerd is. Ook is het niet nodig er een teken op aan te brengen (© bijvoorbeeld). Het feit alleen dat het werk oorspronkelijk is en door zijn vormgeving meegedeeld wordt, verschaft aan dat werk automatisch een bescherming.

⁸ A. Berenboom, *Le Nouveau Droit d'Auteur*, 2^e uitg., 1997, Larcier, Brussel, blz. 137

Welke rechten heeft de auteur?

Een auteur geniet twee soorten rechten : morele rechten en vermogensrechten.

Morele rechten

34. - Morele rechten zijn verantwoord door de typische band tussen de auteur en zijn werk. De belangrijkste morele rechten van een auteur kunnen als volgt worden beschreven :

1. De auteur is de enige die kan beslissen op welk ogenblik hij zijn werk *openbaar wenst te maken*. Zich een nog niet voltooid werk toe-eigenen (bijvoorbeeld een muziekstuk dat nog onafgewerkt is) en het op het internet plaatsen is dus een inbreuk op dat recht, want de auteur had zijn toestemming nog niet gegeven om het te verspreiden.
2. De auteur is de enige die het *vaderschap* van het werk kan opeisen. Daartoe kan hij gebruik maken van zijn eigen naam, een pseudoniem of ... geen naam (anoniem werk). Het zich toe-eigenen van andermans werk is dus een schending van dat recht, net als het verspreiden ervan onder de naam van de auteur indien die het niet wenst.
3. De auteur kan de *integriteit* van zijn werk opeisen en zich verzetten tegen elke vervorming, vermindering, wijziging, enz. Concreet kan het downloaden van een werk op het internet en het nadien verdelen ervan door middel van een vervormende software om het achteraf opnieuw te verspreiden een inbreuk zijn op dat recht op integriteit.

Het moreel recht wordt niet eenvormig geïnterpreteerd voor alle letterkundige of artistieke werken : het is absoluut voor bepaalde werken dan voor andere. Een belangrijke uitzondering hierop vormen de computerprogramma's, waarvoor de auteur wel degelijk over morele rechten beschikt, maar waarvan de waarde minder groot is wegens de aard van het werk. Computerprogramma's zijn namelijk zo ontworpen dat er vaak operaties moeten kunnen worden uitgevoerd die een inbreuk zouden betekenen op het recht op integriteit indien de wet dit geval niet uitdrukkelijk zou hebben bepaald (het onderhoud van het programma bijvoorbeeld, dat soms vereist dat sommige lijnen van de code worden herschreven).

Morele rechten zijn zagezegd « onvervreemdbaar ». Dat betekent niet dat er daarover geen enkele overeenkomst kan worden gesloten, maar wel dat die overeenkomsten gereguleerd zijn : de auteur kan afzien van de uitoefening van sommige morele rechten, zonder er evenwel volledig afstand van te doen. Zo kan de auteur van een website met een bijzonder gesofisticeerde grafische vormgeving ervan afzien zijn vaderschapsrecht uit te oefenen ten voordele van een derde. Doorgaans werden deze beperkingen ingevoerd om de auteur te beschermen : de wetgever vreesde dat de auteur te snel afstand zou doen van zijn morele rechten onder druk van iemand die machtiger of invloedrijker is dan hij. Andere landen hebben gekozen voor een nog strengere onvervreemdbaarheid (Frankrijk bijvoorbeeld).

Vermogensrechten

35. - Vermogensrechten zijn rechten die voortvloeien uit de geldelijke exploitatie van het werk. De belangrijkste aspecten zijn :

1. De auteur moet akkoord gaan om het werk aan het publiek *mee te delen*, ongeacht de gebruikte communicatiewijze (web, web-TV, discussieforum, televisie of radio, enz.). Het volstaat dat de communicatie openbaar is om in aanmerking te komen voor zo'n toestemming. Daaruit volgt dus dat het zich toe-eigenen en het kopiëren van een werk

op een website die toegankelijk is voor het publiek een mededeling is die, indien ze niet toegestaan werd, overeenstemt met namaak.

2. De auteur moet akkoord gaan met het reproduceren van het werk, ongeacht de wijze waarop het werk werd gereproduceerd, de omvang van de reproductie of de informatiedrager waarop het werk werd gereproduceerd. In de virtuele wereld brengt dit een aantal bijzondere problemen met zich :
 - Is het downloaden van een werk een *reproductie*? De rechtspraak is van oordeel dat zelfs het tijdelijk reproduceren van een werk op het werkgeheugen van de computer, bijvoorbeeld om het op het scherm te kunnen lezen, een reproductie is in de zin van de wet. Uiteraard is het downloaden in die omstandigheden ook een reproductie.
 - Is het drukken van een werk een reproductie? Het antwoord is ja, aangezien er, ongeacht de informatiedrager, maar één werk bestond voor het drukken en er nadien twee zijn, of er althans een kopie van het werk bestaat. De slechte kwaliteit van de kopie is geen geldige reden.
 - Is het opslaan van een werk op een harde schijf, een CD of een andere informatiedrager een reproductie? Ongetwijfeld, om dezelfde redenen als dat het afdrukken een reproductie is.

De vermogensrechten zijn vervreemdbaar en overdraagbaar, d.w.z. dat zij het voorwerp kunnen zijn van overeenkomsten van vervreemding, exploitatie, vergunning, enz. Uit de praktijk blijkt dat de commercialisering van werken vaak een dusdanige kennis van de markt vereist dat het voor de auteur een illusie is om te denken dat hij dit alleen aankan. Meestal zal hij verkiezen de vermogensrechten toe te vertrouwen aan beroepsmensen in ruil voor een bezoldiging. Overeenkomsten over vermogensrechten komen dus heel vaak voor.

Welke uitzonderingen bestaan er op auteursrechten - Welke rechten heeft de gebruiker?

36. - Moet uit wat voorafgaat worden geconcludeerd dat er dankzij (of wegens?) het auteursrecht niets kan worden ondernomen : noch op het web surfen, noch op het scherm lezen, noch afdrukken, noch opslaan op een harde schijf of op een CD-ROM? Indien dat het geval zou zijn, waartoe zou het internet dan dienen als men er niets mee mag aanvangen?

Om niet in zo'n absurde situatie terecht te komen, werden in de wet talrijke uitzonderingen ingebouwd. Het is onmogelijk om die allemaal te analyseren, maar de volgende uitzonderingen zijn bijzonder belangrijk :

1. De uitzondering van de privé-kopie

Een van de grootste uitzonderingen is de reproductie voor privé-gebruik, die vrij mag gebeuren zonder toestemming van de auteur.

Die uitzondering toepassen is niet altijd eenvoudig, want het begrip privé-gebruik is nogal wazig. Het spreekt vanzelf dat iemand die voor privé-gebruik op zijn eigen PC surft en de pagina's die hem interesseren afdrukt of opslaat niet aan vervalsing doet. Indien hij daarentegen dat werk opnieuw verspreidt op zijn persoonlijke website, dan doet hij aan vervalsing, aangezien er tegenwoordig aangenomen wordt dat een vrij toegankelijke website geen uitbreiding van de privé-woonplaats is en dus niet in aanmerking komt voor die uitzondering.

Aan fotokopieën werd veel aandacht besteed : indien een fotokopie voor privé-doeleinden wordt genomen, dan is dat toegestaan. Dat geldt ook voor fotokopieën die in een onderneming worden genomen en als dusdanig geassimileerd worden met privé-gebruik.

De reproductie van een muziekwerk of een audiovisueel werk in een huiselijke kring is toegestaan. In familieverband of met vrienden naar een film op DVD kijken is niet strafbaar. Wat wel belangrijk is, is de manier waarop de DVD verworven werd : het verspreiden van een bootleg in privé-verband betekent daarom nog niet dat zo'n reproductie geoorloofd is. Dezelfde redenering geldt uiteraard ook voor het downloaden van bijvoorbeeld de jongste aflevering van Star Wars, die als .mpg-bestand op het internet staat.

In werkelijkheid worden bij de verkoop van een fotokopieerapparaat of een toestel dat het lezen van muziek- of audiovisuele werken mogelijk maakt speciale royalty's geheven en teruggestort aan een bijzondere instelling (bijvoorbeeld Reprobel voor fotokopieerapparaten), die de bedragen herverdeelt onder de diverse auteurs volgens zeer ingewikkelde verdeelsleutels.

2. *Citaatrecht*

Om een werk te citeren is geen toestemming van de auteur vereist, op voorwaarde dat enkele voor de hand liggende wetsvoorschriften in acht worden genomen. Zo moet een citaat kort zijn, in overeenstemming met het beoogde doel zijn, een getrouwe weergave van het werk zijn, worden aangehaald met een wetenschappelijk doel, de bedoeling hebben een polemiek op gang te brengen, te onderrichten en uiteraard de bron en de auteur vermelden; het werk waaruit het citaat komt, moet geraadpleegd zijn.

3. *Parodie, nabootsing en karikatuur*

De parodie, de nabootsing en de karikatuur vergen geen toestemming, indien ze eerlijk gebeuren. Het opzet moet humoristisch zijn, ongeacht de kwaliteit van deze humor (de humor van de enen doet de anderen niet altijd lachen). Het werk van een derde overnemen, het parodiërend aanpassen en het nadien op een website plaatsen is dus geen namaak.

Er hoeft vooraf geen toestemming te worden gevraagd aan de auteur van het oorspronkelijke werk. Het komt namelijk zelden voor dat deze laatste het eens is met de aanpak en het zou al te gemakkelijk zijn hem het recht te geven de parodie te weigeren. Het is evenmin nodig hem op de hoogte te brengen van de parodie.

Eerlijkheid is een vaag begrip, dat afhankelijk is van de aard van elk afzonderlijk geval. Een zeer bijtende parodie zal soms als eerlijk worden beschouwd, terwijl een vriendelijke nabootsing als oneerlijk zal worden bestempeld als ze bijvoorbeeld afkomstig is van een concurrent of als uit de aanpak blijkt dat ze vooral schade wil toebrengen en niet in een bijzondere stijl kritiek wil uitoefenen. Het is niet toegestaan een werk over te nemen met de bedoeling de auteur schade te berokkenen, of de uitzondering van de parodie te gebruiken als voorwendsel om de toestemming van de auteur niet te moeten vragen, terwijl die eigenlijk wel noodzakelijk is.

We willen er tot slot op wijzen dat de parodie, de nabootsing en de karikatuur zelf een oorspronkelijk werk kunnen zijn ... en dus kunnen worden beschouwd als een beschermd werk op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als het

oorspronkelijke werk (zie hierboven voor de voorwaarden met betrekking tot de bescherming van een werk).

Hoe kan ik de auteur kennen en weten welke handelingen hij toestaat?

37. - Als een gebruiker een handeling wil verrichten die zijn normale rechten te buiten gaat, dan moet hij de toestemming krijgen van de auteur, die daarvoor eventueel de betaling van auteursrechten zal eisen. De auteur moet dus worden geïdentificeerd, wat niet altijd gemakkelijk is, te meer daar er geen gecentraliseerd bestand bestaat (behalve in de landen die de regel van het *copyright* in acht nemen).

Als het werk ondertekend is, is de auteur gemakkelijk identificeerbaar. Als het werk niet ondertekend is, of als het wordt bekendgemaakt onder een valse naam, dan is er wel een probleem. In dat geval moeten de onderrichtingen worden gevolgd die meestal bij het werk zijn gevoegd. Zoniet moet je de auteur opzoeken of ... je onthouden.

Dat onderzoek kan echter op drie manieren in de hand worden gewerkt :

1. Het internet vergemakkelijkt het beheer van de rechten dankzij procédés van elektronische tatoeage : het werk is « getatoeëerd » omdat er een soort van elektronisch etiket aan toegevoegd wordt, dat het werk systematisch volgt, vermeldt wie de rechten bezit en aanduidt welk gebruik de houder van de rechten toestaat. De tatoeage is eenvoudig, goedkoop, snel en doorgaans efficiënt. Een groot aantal gegevens die op het netwerk staan, zijn aldus getatoeëerd (grafieken, teksten, enz.).
2. Er bestaan diverse auteursverenigingen die, naar gelang van de categorie van werken, gespecialiseerd zijn in muzikale, audiovisuele, letterkundige, grafische, plastische werken, enz. Dergelijke maatschappijen zijn zo talrijk geworden dat het beroep thans door de wet wordt gereguleerd. Die maatschappijen bezitten catalogi van werken, waarin kan worden gezocht naar de identiteit van de auteur; indien de geraadpleegde maatschappij het werk in kwestie niet heeft ontvangen, dan kan zij eventueel doorverwijzen naar de juiste maatschappij.
3. Sommige privé-maatschappijen ten slotte hebben zich gespecialiseerd in het opzoeken van de houders van rechten (advocatenkabinetten gespecialiseerd in intellectuele eigendom bijvoorbeeld).

Hoe krijg ik een toestemming?

38. - Rechten zijn vaak uitgesplitst : de auteur – een natuurlijke persoon – behoudt de morele rechten of een gedeelte daarvan, maar heeft de vermogensrechten geheel of gedeeltelijk afgestaan. Naar gelang van de overwogen behandeling moet de toestemming van de auteur of cessionaris van de rechten worden aangevraagd. Er moet dus eerst worden nagegaan of het gaat om het moreel recht of om het vermogensrecht van de auteur - of om beide - en nadien moet de toestemming worden gevraagd aan degene(n) die het betreffende recht bezit(ten).

Wat zijn de risico's in geval van namaak?

39. - De wet bepaalt geldboeten in geval van namaak. Die kunnen oplopen tot 100.000 BEF.

Namaak houdt niet in dat men de wil heeft om schade toe te brengen, noch dat men andermans recht op het werk kent. Men kan zich dus niet verschuilen achter het feit dat men te goeder trouw onwetend is om een veroordeling te ontlopen.

Bovendien kan de rechter bevelen dat het vonnis ten laste van de overtreder wordt bekendgemaakt in de pers of een ander medium (bijvoorbeeld op de *homepage* van een website). De rechter kan ook voorschrijven dat het vonnis wordt aangeplakt binnen en/of buiten de instelling van de overtreder.

De voorwerpen die werden nagemaakt, kunnen in beslag worden genomen.

Bij herhaling kan een gevangenisstraf gaande tot twee jaar worden uitgesproken. In dat geval kan de sluiting van de instelling van de overtreder worden bevolen.

Praktisch voorbeeld : muziek op het internet - het mp3-formaat

Wat is het MP3- formaat?

40. - Muziek neemt een belangrijke plaats in op het internet : je vindt er ontelbare bestanden die je kunt downloaden, opslaan en nadien « afspelen ». Die bestanden zijn vaak zeer omvangrijk, waardoor het downloaden soms vele uren in beslag neemt. De informatici hebben dan ook een nieuw formaat ontworpen voor het comprimeren van muzikale bestanden. Dat formaat wordt MP3 genoemd en deelt de grootte van het bestand door 10 zonder kwaliteitsverlies.

MP3 heeft een omwenteling teweeggebracht in de muzikale websites. Werken kunnen nu gemakkelijker, sneller, goedkoper en vooral ongecontroleerd worden verspreid : door het kopiëren van een muzikale CD op MP3-formaat kan iedereen een website omvormen tot een virtuele jukebox of een vriend een compilatie van zijn geliefkoosde nummers schenken. Die compilatie kan dan op haar beurt steeds opnieuw gekopieerd en verspreid worden zonder enig kwaliteitsverlies! De platenindustrie schat de aldus verloren gegane auteursrechten op miljarden dollar. En aangezien de auteursrechten het levensnoodzakelijke loon van de auteur zijn, is dit wel een groot probleem.

Sommige muziekgroepen – vooral jongeren maar ook minder jonge artiesten zoals David Bowie – hebben beslist om hun nummers rechtstreeks op het internet te plaatsen in MP3-formaat, soms met het akkoord van hun platenmaatschappij, maar soms ook zonder hun platenmaatschappij te raadplegen. Op die manier willen zij hun kans te wagen zonder hun rechten te moeten afstaan en een tussenpersoon te moeten betalen. We mogen dus wel van een omwenteling spreken omdat ook de klassieke distributieketen overhoopgehaald wordt.

Aan welke juridische regels zijn MP3-bestanden onderworpen?

41. - MP3 is de naam van een formaat om muzikale werken te comprimeren. Aangezien een MP3-bestand een technische norm is, is zo'n bestand dus niet van nature geoorloofd of ongeoorloofd : het is de wijze waarop je de techniek gebruikt die geoorloofd of ongeoorloofd is. Zo ook is een auto op zichzelf geen inbreuk, maar kan het gebruik dat ervan wordt gemaakt een inbreuk betekenen.

Er bestaat geen technisch middel om *a priori* te weten of het downloaden van een MP3-bestand geoorloofd is of niet. Het feit dat sommige artiesten besloten hebben zelf hun

werken in MP3-formaat te verspreiden, zonder een beroep te doen op een platenmaatschappij, maakt deze situatie nog ingewikkelder.

Voor MP3-bestanden gelden dezelfde juridische regels als voor alle muziekwerken die gelijkgeschakeld worden met letterkundige en artistieke werken. De auteur beschikt dus over de hierboven uiteengezette morele rechten en vermogensrechten en de gebruiker kan zich te zijnen gunste beroepen op de hierboven opgesomde uitzonderingen.

Deel 3 – Informatie uitwisselen

1. Elektronische post

Wat is elektronische post?

42. - Via elektronische post (of *e-mail*) kun je rechtstreeks berichten sturen aan elke internetgebruiker die een e-mailadres heeft. Een bericht bestaat uit twee gedeelten, namelijk het opschrift en daaronder het eigenlijke bericht. Aan het bericht kan ook een bestand (*attachment*) worden gehecht. Dat kan zowel tekst als beelden of geluid bevatten.

De elektronische postdienst wordt gewoonlijk door de provider geleverd. Die kent aan de gebruiker een e-mailadres toe en zorgt voor de verspreiding via het netwerk.

Welke risico's zijn er aan e-mail verbonden?

43. – Er bestaan verschillende risico's.

Een bericht kan door andere personen worden onderschept, gelezen of zelfs gewijzigd. Dit probleem kan worden opgelost door het bericht te coderen of door het anoniem te maken. Beide manieren kunnen tegelijkertijd worden toegepast. Bij codering kan een bericht enkel worden gelezen door "bevoegde" personen, d.w.z. personen die over een toegangssleutel beschikken. Bij een anoniem bericht blijft de verzender onbekend.

Een e-mail verschilt van andere communicatiemiddelen. Hij is in principe privé ..., maar kan door misbruik al gauw in de openbare sfeer terechtkomen. Het is voor een gebruiker met slechte bedoelingen niet moeilijk om een ontvangen bericht verder te verspreiden via een adressenlijst of een discussieforum (met anonieme verzender). Daaruit vloeien dan alle risico's van openbare mededelingen voort, zoals smaad, laster, schending van de persoonlijke levenssfeer en zo meer.

Een andere kwestie bij elektronische post is hoe je het bestaan of de inhoud van een verstuurd bericht kunt bewijzen. Dat is vooral een probleem bij de elektronische handel (zie het gedeelte over het bewijs, nr. 79 e.v.). Het kan gedeeltelijk worden opgelost door gebruik te maken van een beveiligde handtekening.

Hoe kan ik er zeker van zijn dat de geadresseerde mijn e-mailbericht heeft ontvangen?

44. – Bij het versturen van een e-mailbericht kunnen twee verschillende problemen rijzen :

- de server van je correspondent is onbereikbaar. In dat geval wil de regel dat je het bericht snel teruggestuurd krijgt;
- je hebt de naam van de geadresseerde fout gespeld, of de geadresseerde is niet meer bij jouw server bekend. In dat geval stuurt de server het bericht naar de verzender terug met de vermelding dat het bericht niet kon worden afgeleverd.

Ook al krijg je geen melding van een technisch probleem, toch is het de vraag of je correspondent het door jou verstuurd bericht wel degelijk heeft ontvangen. Wanneer je geen antwoord krijgt, is het mogelijk dat de server van je correspondent het bericht wel ontvangen heeft, maar dat je correspondent zijn post niet heeft geopend.

Om niet met deze onzekerheid verveeld te zitten, kun je je correspondent vragen de ontvangst te bevestigen. Niets verplicht hem echter te antwoorden, tenzij hij zich daartoe vooraf heeft verbonden. Met sommige programma's kun je zien of je correspondent zijn elektronische brievenbus heeft gelicht en het bericht heeft geopend.

Er bestaat nog een andere oplossing : de *elektronische aangetekende brief*. De Post heeft een monopolie op het aangetekend versturen in welke vorm ook van reglementaire teksten die dergelijke formaliteit vereisen. Er is echter nog geen enkel systeem van elektronische aangetekende brief operationeel ...

2. “Chatten”

Wat is “chatten”?

45. - Met “chatten”, dat in het Nederlands kan worden vertaald als “babbelen”, wordt naar het *Internet Relay Chat* (IRC) verwezen. Dat is een dienst waarmee een internetgebruiker rechtstreeks met een of meer andere gebruikers on line kan communiceren, eventueel schuilgaand onder een pseudoniem. In dergelijk geval moet je geen erg filosofische gesprekken verwachten ...

Het IRC kan men zich technisch gezien voorstellen als een immens spinnenweb dat uit een grote hoeveelheid servers bestaat. Sommige servers zijn onderling verbonden en vormen dan een zogenoemd *IRC-netwerk*. Alle gebruikers die op eenzelfde server zijn aangesloten, kunnen dan niet alleen rechtstreeks met elkaar, maar ook met gebruikers van een andere server communiceren.

Hoe krijg ik toegang tot het “chatten”?

46. – Om gebruik te kunnen maken van de *chat*-optie, moet een specifiek programma worden geïnstalleerd. Via dit programma kun je op een IRC-server gaan. Eens op een server aangesloten, moet je hierop nog een kanaal (*channel*) kiezen. Dat is een denkbeeldige kamer waar de discussie kan plaatsvinden. Elk discussiekanaal is aan een specifiek thema gewijd. Iedereen die met dit kanaal verbonden is, ontvangt alle berichten die ernaartoe worden gestuurd en kan zelf ook deelnemen.

Om te kunnen meedoen, moet je weten dat het *chatten* een eigen taal heeft. Aangezien de discussie on line gebeurt, moet er snel geschreven worden. Daarom werden talrijke afkortingen gecreëerd. Elk kanaal heeft zijn eigen werkwijze. Als je op een kanaal gaat, kijk dan eerst even toe voor je zelf gaat deelnemen. Krijg je op een gegeven moment geen enkele boodschap meer te zien, dan werd je wellicht gewoon uit het IRC-kanaal verwijderd. Je hebt misschien een van de regels van het kanaal overtreden, of je hebt de deelnemers op het kanaal gestoord, of het kanaal overbelast met te lange teksten.

Welke risico's houdt het chatten in?

47. – Verwacht niet te veel van het chatten. Je zal dan ook niet te zeer ontgoocheld zijn. Denk eraan dat de meeste gesprekken anoniem dienen te verlopen.

3. Discussieforum

Wat is een discussieforum?

48. – Een discussieforum (of *newsgroup*) is een uitwisseling van informatie en ideeën over een bepaald thema. Anders dan bij het chatten, verlopen de discussies niet on line. Men telt momenteel ongeveer 30.000 discussiegroepen. Zowat alle mogelijke en onmogelijke onderwerpen komen aan bod!

Hoe krijg ik toegang tot een discussieforum?

49. – Je hoeft van geen enkele organisatie lid te zijn om aan een discussiegroep te kunnen deelnemen. Je krijgt vrij toegang tot deze groepen, je hoeft je niet vooraf te abonneren. In principe heb je niet meer nodig dan een *browser* (een programma waarmee je op het internet kan surfen, gewoonlijk geleverd door de internetprovider), maar er bestaan ook speciale programma's zoals Free Agent, en de meest recente e-mailprogramma's kunnen gewone berichten en berichten van discussiegroepen combineren. Beschik je over een van deze programma's, dan kun je aan alle discussiegroepen deelnemen.

Net zoals de domeinnamen (zie nr. 115 e.v.) zijn ook de discussiegroepen georganiseerd. Ze zijn hiërarchisch opgebouwd. Zo heb je bijvoorbeeld de groep “.be”, en daaronder heb je dan de sub-groep “be.sport”, en daaronder weer de sub-groep “be.sport.volleyball” enzovoort. De eenvoudigste manier om een discussieforum over een welbepaald thema op te zoeken, is de hiërarchische lijst te raadplegen waarin al deze fora zijn opgenomen.

Bestaat er nog niets over jouw geliefkoosd thema? Niet te geloven! Geen nood, dan richt je maar je eigen discussiegroep op! Je hebt daarvoor wel vooraf de goedkeuring nodig van de server waarop het “news” zal worden uitgewisseld. De op die manier opgerichte discussiegroepen maken deel uit van de hiërarchie “alt”. Als je ziet hoe gemakkelijk het is om dergelijke discussiegroepen op te richten, dan kun je je wel voorstellen dat je soms niet bepaald met koorknappen te maken hebt⁹.

Welke risico's zijn er aan een discussieforum verbonden?

50. – Er bestaan twee risico's.

Een eerste houdt verband met de **kwaliteit van de informatie**. Sommige *newsgroups* worden gecontroleerd. Alle berichten die aan de discussiegroep worden gestuurd, worden eerst bekeken door een moderator, wiens taak het is de inhoud van de berichten en van de bestanden te controleren alvorens ze te verspreiden. Het is de bedoeling na te gaan of de ontvangen berichten met het forum verband houden. Over het algemeen onderzoekt de moderator echter niet de juistheid van de ontvangen informatie.

Je hebt het begrepen : of de *newsgroups* gecontroleerd worden of niet, er bestaat geen enkele garantie over de kwaliteit van de verspreide gegevens.

Het tweede risico van de discussiefora hangt samen met de aard van het medium. Om dit risico in te zien, moet je weten dat het discussieforum waaraan je deelneemt, kan worden bezocht door een onbeperkt aantal mensen (die dus allemaal kunnen lezen wat je schrijft).

⁹

Bijvoorbeeld: <http://www.magma.com/-leisen/mlnh/index.html>

Je doet er dus goed aan je geestdrift een beetje te matigen, want er loert gevaar : beschuldigingen van eerroof, schending van de persoonlijke levenssfeer, enz. Weet ook dat alle fora door Amerikaanse sites (zoals <http://www.dejanews.com>) volledig worden gekopieerd.

Wat is het verschil tussen een discussieforum en een discussielijst?

51. – Het doel van een discussielijst is verwant met dat van een discussieforum. Het gaat in beide gevallen om de uitwisseling van informatie over een bepaald thema. Het verschil is echter dat bij een discussielijst alle binnenkomende berichten automatisch aan alle leden worden doorgestuurd. Dat betekent dat iedereen die op een dergelijke lijst wil staan, zich vooraf via e-mail moet abonneren bij de server van de lijst die hij wil bezoeken. Net zoals de *newsgroups*, kunnen ook de discussielijsten worden gecontroleerd.

Voor het eerstgenoemde risico van de discussiefora kunnen de discussielijsten een oplossing bieden. Om de kwaliteit van de uitgewisselde informatie enigszins te waarborgen, kan een server een lijst enkel toegankelijk maken voor een beperkt aantal personen of categorieën van personen.

Wat is de netiquette?

52. – Als je tarzan wilt spelen, weet dan dat de wet van de jungle niet geldt voor het internet. Dat heeft namelijk een eigen etiquette, de Netiquette. Dat is een soort gedragscode voor alle internetgebruikers, vooral wanneer die “in het openbaar” optreden. Wanneer je de heersende regels overtreedt, kun je een terechtwijzing (of “*flame*”) van een andere gebruiker krijgen.

Ook op het internet zijn we maar mensen en bijgevolg houden sommige onderwerpen bepaalde risico's in : politiek, religie, seks, en alles wat van ver of dichtbij met informatica te maken heeft (computers, programmeertalen, beheersystemen, en zo meer).

Steeds meer providers vragen hun leden zich aan de regels van de Netiquette te houden.

4. Spamming

Wat is spamming?

53. – *Spamming* is de nieuwe methode die verkopers gebruiken om reclame naar je e-mailadres te sturen. Na de telefoon en de gewone post maken verkopers nu gebruik van de elektronische post. Ze sturen je ongevraagd reclame toe.

Hoe kunnen verkopers mijn e-mailadres kennen?

54. – Verkopers kunnen jouw e-mailadres op verschillende manieren achterhalen :

- als je een website bezoekt, vraagt men je dikwijls om persoonlijke gegevens zoals naam en (e-mail)adres op te geven. Deze gegevens kunnen opnieuw worden gebruikt, niet alleen door diezelfde verkoper, maar ook door andere verkopers aan wie hij de gegevens heeft doorgegeven;
- ook wanneer je op een aanbod van gratis e-mail ingaat, kun je wel eens reclame toegestuurd krijgen;
- op dezelfde manier wordt een gratis internetaansluiting soms gekoppeld aan het gratis versturen van reclameboodschappen via e-mail (zie nr. 42 e.v.).

Welke gevolgen heeft dat voor mij?

55. – Opgelet met deze reclameboodschappen. Er kunnen twee onaangename gevolgen zijn :

1. als er massaal boodschappen binnenkomen, kan dat jouw in-box overbelasten en zo de toegang tot het netwerk bemoeilijken;
2. je zal ook de verbindingskosten voor het downloaden moeten betalen en die kunnen oplopen als het om een lang bericht gaat (dat bijvoorbeeld een groot attachment bevat).

Bovendien is het onaangenaam bepaalde berichten te ontvangen die je agressief vindt of die niet met je ethische opvattingen stroken.

Heb ik het recht om reclame via e-mail te weigeren?

56. – JA. Volgens de wet heb je dat recht, maar je moet weten dat er in de praktijk nog geen procedures bestaan om je te verzetten tegen reclameboodschappen die je via e-mail ontvangt. In de toekomst zou er voor reclame op het internet ook zoiets kunnen komen als de *Robinsonlijst* die nu reeds voor reclame via telefoon bestaat. Dat is een lijst waarop je je kunt laten inschrijven als je niet opgebeld wenst te worden voor commerciële doeleinden.

Weet echter dat je in je e-mailprogramma een optie kunt hebben om je berichten te filteren. Je kunt namelijk een “*verzender blokkeren*”. Dat is op zich een eenvoudige oplossing, maar je moet dan wel eerst de ongewenste verzender identificeren. Je kunt daarmee dus niet alles in een keer tegenhouden, je moet per verzender werken. En aangezien de berichten toch in je in-box terecht komen, vermijd je daarmee noch overbelasting noch verbindingskosten.

Weet tot slot nog dat de verzender van een reclameboodschap er volgens de wet moet voor zorgen dat de ontvanger het bericht meteen kan identificeren als reclameboodschap. Op die manier kun je filters inbouwen en de ontvangst blokkeren van berichten waarin onder "betreft" bijvoorbeeld "reclame" of "commercieel bericht" wordt opgegeven. Deze filters moeten dan wel op de e-mailserver staan.

5. Virussen

Wat is een computervirus?

57. Elk programma dat in staat is zichzelf te reproducen wordt als een virus beschouwd. In werkelijkheid hebben computervirussen een ding gemeen : zij beschikken over een routine om gegevens te beschadigen.

Deze routine is het deel van een computervirus dat, eens het actief wordt, zal proberen een aantal belangrijke gegevens op je computer te vernietigen (bijvoorbeeld : je harde schijven herformatteren, de gegevens waaruit je documenten bestaan door mekaar gooien). Andere virussen hebben niet de specifieke bedoeling je gegevens te vernietigen, maar vormen een even grote bedreiging (bijvoorbeeld : door plaats in te nemen op je harde schijf en in je werkgeheugen gaat je computer veel trager werken).

Hun voorplantingsvermogen is hun sterkste punt, en hoe langer het spelletje duurt, hoe trager je computer zal werken.

Welke levensloop heeft een computervirus?

58. – Computervirussen hebben, net als biologische virussen, een levenscyclus die loopt vanaf het creëren tot het uitroeien ervan :

Creëren : de tijdsspanne die de programmeur nodig heeft om een al dan niet vernietigend virus te ontwikkelen. De programmatie gebeurt namelijk met een assembler.

Totstandkoming : het gaat om een procédé waarmee het virus gekopieerd wordt naar een strategische plaats zodat het zo vlug mogelijk verspreid kan worden. Het virus infecteert over het algemeen een zeer populair programma en wordt overgebracht door middel van *attachments* gelinkt met elektronische post, het internet of binnen een bedrijf, school, enz.

Reproductie : door hun aard proberen virussen zich te vermenigvuldigen. Een correct samengesteld virus vermenigvuldigt zich een groot aantal keren voordat het actief wordt. Dat is de beste manier om het voortbestaan ervan te garanderen.

Activering : sommige virussen worden pas actief als aan een aantal voorwaarden voldaan is. Zij worden actief op sommige datums of hebben een ingebouwd aftelsysteem. Andere virussen hebben geen specifieke activeringsprocedure nodig en kunnen schade aan je systeem toebrengen door beetje bij beetje je hele capaciteit in te palmen.

Ontdekking : de ontdekking van een virus is het ogenblik waarop iemand de aanwezigheid ervan vaststelt en erin slaagt het te isoleren. Zodra dit gebeurd is, wordt het nieuwe virus over het algemeen doorgezonden naar de NCSA (*National Computer Security Association*) in Washington DC, waar documentatie over het virus wordt verzameld en nadien verdeeld wordt onder de ontwerpers van antivirusprogramma's.

Meestal gebeurt de ontdekking minimum een jaar voor het virus een echte bedreiging vormt voor de informaticawereld.

Assimilatie : zodra de ontdekking gebeurd is, wijzigen de software-ontwikkelaars hun programma's om de aanwezigheid van het virus te kunnen vaststellen. Die fase duurt van een dag tot zes maanden.

Uitroeiing : als er genoeg ontwikkelaars van antivirusprogramma's een virus kunnen bestrijden en genoeg personen zich het passende antivirusprogramma aanschaffen, kan een virus worden uitgeroeid of kan althans de bedreiging ervan worden gereduceerd.

Hoe vang ik een virus?

59. - Virussen vermenigvuldigen zich op de code van andere programma's; zij zijn dus ongevaarlijk tot je het besmette programma lanceert. Met andere woorden, een besmet programma van een website downloaden of een diskette in je computer steken is ongevaarlijk, ***zolang je geen software lanceert of geen bestand opent!***

Van zodra een besmette toepassing of een besmet bestand gelanceerd is, kan het virus zich verspreiden over andere toepassingen en bestanden. Op deze manier kunnen programma's of bestanden die je met vrienden of collega's deelt via een diskette, het internet of een lokaal netwerk eveneens besmet worden en kun je het virus overbrengen op andere computers.

Je kunt onmogelijk door een virus besmet worden als je alleen maar een e-mail in tekstformaat leest. Een tekstformaat kan geen virus bevatten. Daarentegen is het best mogelijk dat je een virus overdraagt in de vorm van een document dat bij een elektronische boodschap is gevoegd (attachment). Macrovirussen, momenteel de meest verspreide vorm, worden hoofdzakelijk overgebracht binnen bestanden die bij e-mails zijn gevoegd. E-mails die in HTML worden overgezonden zijn potentiële doelwitten voor virussen.

Je moet echter weten dat sedert kort sommige versies van software voor elektronische post, zoals Outlook Express en Netscape Messenger, de uitvoering van "scripts" mogelijk maken, gewoon door het lezen van een e-mail. Het lezen van een e-mail via zo'n software volstaat al om je computer te besmetten. Dat zal je niet overkomen als je bijvoorbeeld gebruik maakt van Eudora als software.

Hoe kan ik weten of mijn computer besmet is?

60. - Vaak worden virussen te laat ontdekt, als hun activiteit al catastrofale gevolgen heeft gehad : aanduiding van niet-relevante boodschappen, uitzending van onverwachte geluiden of muziek, maar ook blokkering van de computer, formattering van de harde schijf, ...

Er zijn nochtans een heleboel aanwijzingen die argwaan kunnen wekken. Het kan gaan om een beschikbaar systeemgeheugen dat kleiner is dan het zou moeten zijn, een verandering van de volumenaam van een schijf, programma's of bestanden die plotseling verdwijnen, het verschijnen van onbekende programma's of bestanden, of een abnormaal gedrag van sommige programma's of bestanden.

Je kunt ook gratis een beroep doen op HouseCall (<http://news.secuser.com/index.htm>), een dienst van de uitgeverij Trend die de eventueel op je schijven aanwezige virussen onmiddellijk opspoot en uitroeit.

Hoe kan ik mij tegen virussen beschermen?

61. - Het beste wat je kunt doen, is op je computer een antivirusprogramma installeren, ook al is dat niet de ideale oplossing. De meeste programma's volgen een procedure waarbij de inhoud van de schijf wordt ontsmet vooraleer de software wordt geïnstalleerd, doch het antivirusprogramma wordt best geïnstalleerd voor er een besmetting gebeurt, want dan kunnen alle functies van het programma optimaal werken (controle van de overbrenging van bestanden of van de toegang tot gevoelige bestanden, inoculatie van bestanden om elke verdachte verandering van grootte op te sporen, enz.).

Er ontstaan echter dagelijks nieuwe virussen. Je moet er dan ook voor waken dat je antivirusprogramma geregeld wordt geactualiseerd: de meeste producenten updaten het programma minstens een keer per maand, maar niet altijd kosteloos ...

Gelet op deze onzekerheid moeten een aantal fundamentele regels in acht worden genomen : voorkomen is beter dan genezen.

- Download geen programma's van twijfelachtige oorsprong, die je kunnen worden voorgesteld op verdachte sites of « chats ».
- Hoed je voor sommige bestanden die bij de berichten die je ontvangt zijn gevoegd : vernietig liever een verdachte mail (van een onbekende afzender, enz.) dan je computer te besmetten.
- Gebruik geen diskettes van verdachte oorsprong (of die gecirculeerd hebben in kwetsbare openbare plaatsen zoals lokalen van scholen of universiteiten). Als je je naar zo'n drukbezochte computerzalen begeeft, bescherm dan je diskettes tegen het schrijven (verschuif het grendeltje in de rechter benedenhoek van je diskette zodanig dat je er doorheen kunt kijken).
- Maak geregeld back-ups van belangrijke bestanden op je harde schijf nadat je bent nagegaan of er geen virussen op voorkomen : dat kan tijdrovend lijken, maar in geval van besmetting (of zelfs gewoon bij het crashen van je harde schijf) zal je beloond worden voor je moeite
- Blijf op de hoogte van het verschijnen van nieuwe virussen. Sommige tijdschriften bieden je die service gratis aan door het afkondigen van « besmettingsgevaar » als een virus zich sterk aan het verspreiden is. Dat is onder meer het geval voor het magazine *Secuser News* : <http://news.secuser.com/index.htm>.

6. Bescherming van de privacy

62. - Je privacy heeft het hard te verduren op het internet. Telkens je een tekst publiceert, een bericht verstuurt of een formulier invult, komt je privacy in het gedrang. Het gebruik van informaticamiddelen maakt het mogelijk informatie te toetsen en een duidelijk profiel op te maken van je persoonlijkheid.

Om een minimum aan controle over je persoonsgegevens te bewaren, moet je niet aarzelen de rechten te doen gelden die je door de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden geboden. Je kunt ook nog een aantal bijkomende gewoonten aannemen.

De hierna volgende opmerkingen zijn steeds van toepassing, *wat je ook doet op het internet* : je aansluiten, surfen, informatie uitwisselen, iets aankopen of je home page ontwerpen. Steeds bestaat het risico dat je privacy wordt geschonden!

Over welke rechten beschik ik om mijn privacy te beschermen?

63. - Als je op het internet surft, vraagt men je soms een formulier in te vullen en bepaalde persoonsgegevens te vermelden.

Persoonsgegevens zijn inlichtingen die je identificeren of waardoor je kunt worden geïdentificeerd. Je naam en adres (zelfs het adres van de plaats waar je werkt) worden beschouwd als persoonsgegevens; dat geldt ook voor je e-mailadres.

Als je gegevens het voorwerp zijn van een *verwerking*, d.w.z. het verzamelen, vastleggen, bewaren, verspreiden, enz., door een geautomatiseerd proces, dan ben je beschermd door de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Deze wet erkent hoofdzakelijk zes rechten :

1. Het recht op voorafgaande informatie : er mogen geen bestanden worden aangemaakt buiten je medeweten. De persoon/maatschappij die beslist wat er met je gegevens zal gebeuren, moet spontaan zijn/haar naam en adres vermelden, aangeven met welk doel hij/zij gegevens over jou inzamelt en bij wie de gegevens zullen terechtkomen. Hij/zij moet je ook inlichten over je rechten (recht op verzet, recht op toegang, recht op verbetering, enz.).

De gegevens die men je vraagt, moeten **stroken met het doel** van de inzameling. Vaak is het bijvoorbeeld niet nodig dat men je privételefoonnummer kent om de aangekondigde doeleinden te verwezenlijken.

2. Het recht op nieuwsgierigheid : je mag aan om het even welke instelling vragen of zij gegevens over jou bezit.
3. Het recht op toegang : je mag de instelling die over het bestand beschikt, verzoeken je de informatie over jezelf mee te delen.
4. Het recht op verbetering : indien je in je gegevens vergissingen hebt gemerkt, mag je vragen dat die kosteloos worden rechtgezet.
5. Het recht op verzet : je hebt het recht je, om ernstige en gegronde redenen, te verzetten tegen het opnemen van persoonsgegevens in een bestand. Je mag bijgevolg weigeren te antwoorden als je niet verplicht bent gegevens te verstrekken.

Je mag steeds eisen dat je persoonsgegevens worden geschrapt als ze voor marketingdoeleinden worden gebruikt, zonder hiervoor enige verantwoording te moeten geven of enige kosten te moeten dragen. Het staat je vrij de marketingbedrijven te verzoeken je adres en telefoonnummer uit hun bestand te verwijderen¹⁰.

6. **Het recht op vergetelheid** : gegevens waardoor je kunt worden geïdentificeerd, mogen niet tot in het oneindige bewaard worden. Zij mogen niet langer worden bewaard dan de tijd die nodig is om het beoogde doel te verwezenlijken.

Welke mogelijkheden tot beroep heb ik als mijn rechten niet worden geëerbiedigd?

64. - Je kunt je gratis richten tot de *Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer*, die de nodige opzoeking verricht. Inlichtingen over deze commissie vind je op het volgende adres : <http://www.privacy.fgov.be/>.

Je kunt ook terecht bij de rechtbank van eerste aanleg.

Tot slot vijf raadgevingen

65. –

- Vermeld je naam niet als dat niet verplicht is.
- Weiger systematisch vragenlijsten te beantwoorden waarop gevoelige gegevens worden ingezameld, zoals ras, politieke kleur, filosofische of religieuze overtuiging, vakbondskeuze en zeden.
- In de opties van je navigator kun je vragen om gewaarschuwd te worden als een site een « cookie » gebruikt. De frequentie van de waarschuwingen is soms ontmoedigend. Je kunt ook het verloop van je verbindingen wissen, cookies verwijderen en het cachegeheugen leegmaken (zie het deel over de « cookies », nr. 15 en volgende).
- Gebruik bij voorkeur een pseudoniem in discussiefora over gevoelige onderwerpen.
- Publiceer niet om het even wat op het internet. Je verklaringen in discussiefora worden vaak voor onbepaalde duur bewaard (zie het deel over de « discussiefora », nr. 48 en volgende)!

¹⁰

Deze aanbevelingen zijn niet enkel toepasselijk op via het internet ingezamelde informatie, maar ook op alle persoonsgegevens ingewonnen via vragenlijsten, telefoon of andere middelen.

Deel 4 – Kopen op het internet

66. - De aankopen via het internet zijn gedeeltelijk geregeld door de wet van 14 juli 1991 betreffende *de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument*. Deze wet regelt verschillende aspecten van de verkoop, zoals de vermelding van prijzen, de etikettering, de reclame, de voorlichting van de consument, de handelspraktijken, de rechtsmiddelen van de consument. Een volledige afdeling, afdeling 9 van hoofdstuk VI, handelt over overeenkomsten op afstand. Hiermee wordt bedoeld overeenkomsten die gesloten worden tussen een verkoper en een consument zonder gelijktijdige fysieke aanwezigheid, zoals bij postorderverkoop/verkoop per briefwisseling en tele-aankoop, en vanzelfsprekend bij verkoop via het internet.

Het is deze afdeling 9 die ons voornamelijk interesseert in het kader van de aankopen via het internet. Deze aankopen zijn overeenkomsten op afstand en bijgevolg is de wet hierop van toepassing. Je moet er natuurlijk rekening mee houden dat de wet van 1991 werd gewijzigd door de wet van 25 mei 1999, met als doel onder meer de omzetting van de Europese richtlijn van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consumenten inzake de overeenkomsten op afstand.

De wet definieert de overeenkomst op afstand als "elke overeenkomst tussen een verkoper en een consument inzake producten of diensten die wordt gesloten in het kader van een door de verkoper georganiseerd systeem voor verkoop of dienstverlening op afstand waarbij, voor deze overeenkomst, uitsluitend gebruik gemaakt wordt van één of meer technieken voor communicatie op afstand tot en met de sluiting van de overeenkomst zelf". Om bescherming door de wet te kunnen genieten, moet je een overeenkomst sluiten, zonder de verkoper fysiek te ontmoeten (wat niet wil zeggen dat een fysieke ontmoeting nadien uitgesloten is, bijvoorbeeld bij de levering).

Onder consument verstaat men "iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, uitsluitend **voor niet-beroepsmatige doeleinden**, op de markt gebrachte producten of diensten verwerft of gebruikt". Je wordt beschouwd als consument zodra je je goederen of diensten voor privé-gebruik aanschaft.

Het deel "*Kopen op het internet*" is onderverdeeld in meerdere afdelingen en volgt de verschillende stappen van een commerciële transactie :

1. Reclame
2. Informatie
3. Sluiten van de overeenkomst
4. Bewijs
5. Verzakingsrecht
6. Betaling
7. Levering
8. Terugbetaling
9. Waarborgen en service
10. Geschillen
11. Toepassing van de wet in een internationale context

1. Reclame

Is een internetsite onderworpen aan de regels inzake reclame?

67. - JA. Een internetsite is verplicht om de in België voorgeschreven regels inzake reclame na te leven. Het gaat hier meer bepaald om het verbod op misleidende reclame, en recenter de toelating - onder bepaalde voorwaarden weliswaar - van vergelijkende reclame (wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument).

Wat betreft **misleidende reclame**, is het voor een internetsite verboden om :

- beweringen, inlichtingen of afbeeldingen te bevatten die zouden kunnen leiden tot misvattingen omtrent een product of een dienst,
- beweringen, inlichtingen of afbeeldingen te bevatten die zouden kunnen leiden tot misvattingen omtrent de verkoper,
- belangrijke informatie weg te laten,
- kwaad te spreken van een andere verkoper of zijn producten en diensten,
- misleidende of afbrekende vergelijkingen te bevatten,
- verwarring te doen ontstaan met een ander product of dienst of een andere verkoper,
- een product of dienst te promoten waarvan de voorraad ontoereikend is,
- bij de consument ten onrechte de zekerheid wekken dat hij een product of een dienst heeft gewonnen.

Ook is het verplicht op een internetsite om aan te duiden dat het om reclame gaat door op een leesbare, duidelijke en ondubbelzinnige wijze de vermelding "reclame" aan te brengen.

Mits hij zich houdt aan bepaalde voorwaarden, mag een verkoper **vergelijkende reclame** maken, met andere woorden een concurrent of producten en diensten aangeboden door een concurrent bij hun naam noemen. Daartoe moet vergelijkende reclame zich aan het volgende houden :

- niet misleidend zijn,
- een objectieve vergelijking maken,
- geen verwarring zaaien,
- het imago van de concurrent niet afbreken,
- niet onrechtmatig voordeel halen uit de reputatie van een merk of een commerciële naam,
- een product of dienst niet voorstellen als een imitatie of een reproductie van een product of dienst van een beschermd merk of beschermde handelsnaam.

Wat kan ik doen wanneer ik reclame ontvang op mijn elektronisch adres?

68. - Je moet weten dat, naast het persoonlijk gebruik dat je maakt van je elektronische post, marketingbedrijven deze kunnen gebruiken voor publicitaire doeleinden. Als je het slachtoffer bent van de zogenaamde "*spamming*", met andere woorden het massaal versturen van ongevraagde reclameboodschappen via e-mail, dan beschik je over

middelen om te reageren en de toegang van deze boodschappen tot je elektronische brievenbus te blokkeren (zie nr. 53 e.v.).

2. Informatie

Welke informatie moet ik vinden wanneer ik een site bezoek?

69. - Wanneer je een site bezoekt die producten of diensten te koop aanbiedt, moet je de volgende informatie vinden (deze informatie moet aanwezig zijn, of je nu iets bestelt of niet) :

- de identiteit van de verkoper en zijn geografisch adres,
- de belangrijkste kenmerken van het product of de dienst : m.a.w. die inlichtingen die je uiteindelijke keuze bepalen,
- de prijs,
- de leveringskosten, in voorkomend geval,
- de wijze van betaling, levering of uitvoering van de overeenkomst,
- het al dan niet bestaan van een verzakingsrecht, m.a.w. of je wel of niet de mogelijkheid hebt om af te zien van de aankoop na je bestelling te hebben doorgegeven,
- de wijze van terugneming en teruggave van het product,
- de kosten voor het gebruik van de techniek voor communicatie op afstand, wanneer die op een andere grondslag dan het basistarief worden berekend (m.a.w. indien het bezoek aan de site duurder is dan het tarief van de basisaansluiting)
- de geldigheidsduur van het aanbod of de prijs,
- in geval van duurzame of periodieke dienstverlening of productlevering (je abonneert je op een wekelijks tijdschrift), de minimumduur van de overeenkomst.

Deze informatie moet **duidelijk** op de site worden vermeld en gemakkelijk te begrijpen zijn.

Als ik eenmaal heb besteld, moet de verkoper me dan nog verdere informatie toesturen?

70. - JA : de verkoper is verplicht om bepaalde informatie die je op de site hebt kunnen lezen te bevestigen en je tevens andere inlichtingen te verstrekken :

- Welke inlichtingen?

71. - Eerst moet de verkoper bepaalde inlichtingen, die reeds op de site aanwezig zijn, herhalen :

- zijn identiteit en geografisch adres,
- de prijs van het betrokken product of de betrokken dienst,
- in voorkomend geval, de leveringskosten,
- de wijze van betaling, levering of uitvoering van de overeenkomst,
- het al dan niet bestaan van een verzakingsrecht,

- de geldigheidsduur van het aanbod of de prijs,
- in geval van duurzame of periodieke dienstverlening of productlevering, de minimumduur van de overeenkomst.

Vervolgens moet hij je *verdere informatie* geven betreffende :

- het verzakingsrecht : de verkoper moet je erop wijzen onder welke voorwaarden en volgens welke regels je het recht hebt of niet om af te zien van het contract. Twee gevallen kunnen zich voordoen (zie ook punt 77 en volgende) :
 1. je hebt het recht om de aankoop te weigeren : het volgende beding moet je informeren:
« De consument heeft het recht aan de verkoper mee te delen dat hij van de aankoop afziet, zonder een boete te betalen en zonder een reden op te geven, gedurende ... werkdagen (ten minste 7 dagen) vanaf de dag die volgt op de levering van het product of op het sluiten van de dienstverleningsovereenkomst.».
 2. je hebt het recht niet om de aankoop te weigeren : het volgende beding moet je informeren :
« De consument beschikt niet over het recht om van de aankoop af te zien ».

In beide gevallen moet het beding in vetgedrukte letters en in een kader los van de tekst op de eerste bladzijde staan.

- het geografisch adres waar je met je klachten terecht kan (hou er rekening mee dat dit adres verschillend kan zijn van het adres van de verkoper),
 - de bestaande service en commerciële waarborgen,
 - de voorwaarden waaronder de overeenkomst kan worden opgezegd, indien deze van onbepaalde duur is of een duur van meer dan één jaar heeft.
- Wanneer?

72. - Je moet deze informatie ontvangen :

- als je een *product* koopt : ten laatste bij de levering. De verkoper kan je deze informatie dus sturen vóór de levering of samen met de levering. Twee gevallen kunnen zich voordoen :
 1. het product wordt geleverd buiten het netwerk (je ontvangt het product thuis of op een welbepaalde plaats) : je ontvangt de informatie samen met het product;
 2. het product wordt geleverd via het netwerk (je koopt een spel dat je onmiddellijk downloadt via het netwerk) : ook in dit geval kan de informatie samen met het product worden geleverd, met andere woorden tijdens het downloaden.
 - als je over een *dienst* wenst te beschikken : vóór de uitvoering van de overeenkomst, d.w.z. vooraleer je de bestelde dienst gekregen hebt. Het is echter mogelijk dat de dienst, met je toestemming, wordt geleverd vóór de verzakingsstermijn verstreken is : in dit geval kan de verkoper je de informatie sturen tijdens de uitvoering van het contract.
- Onder welke vorm?

73. - De wet bepaalt dat de verkoper de uitvoeringswijze van zijn verbintenis kan aanpassen aan een elektronische omgeving. Hij kan je de inlichtingen dus sturen :

- via elektronische post,
- op diskette,
- op CD-ROM.

Maar het is natuurlijk niet uitgesloten dat de verkoper je deze inlichtingen verschaft via een "klassieke" drager, met andere woorden per post of per fax.

Wat kan ik doen wanneer ik niet alle informatie heb gekregen?

74. - Er bestaan twee sancties, afhankelijk van de ontbrekende informatie :

- *bij ontbreken van het beding dat je informeert over je recht om van de aankoop af te zien* : het product of de dienst wordt geacht niet op jouw voorafgaand verzoek te zijn geleverd. In dit geval, indien het product je reeds werd geleverd of de dienst reeds werd gepresteerd, heb je het recht het product of de dienst te bewaren, zonder de prijs ervan te betalen;
- *bij ontbreken van het beding waarin staat dat je het recht niet hebt om van de aankoop af te zien* : je beschikt over een verzakingstermijn van drie maanden (zie ook het gedeelte "verzakingsrecht", en meer bepaald de onderafdeling "hoelang kan ik mijn recht uitoefenen-en?").

3. Sluiten van de overeenkomst

Hoe komt een overeenkomst op het internet tot stand?

75. - Wanneer je een site bezoekt en een aankoop wilt verrichten, maak je een "*virtuele mand*" aan; je kiest met andere woorden het (de) product(en) of de dienst(en) die je interesseren. Deze artikels worden dan samengebracht in je mand en vormen je bestelling.

Zodra je keuze vastligt, zal de site je voorstellen om "*over te gaan tot de bestelling*", of anders gesteld de verkoopovereenkomst te sluiten. In de meeste gevallen zullen de volgende stappen je worden voorgesteld :

- nadat je je bestelling (of mand) hebt samengesteld, toont de site je de inhoud van je bestelling en vraagt je om te bevestigen door op een icoontje te klikken,
- wanneer je de bestelling hebt bevestigd, zal de site je verschillende stappen voorstellen om de overeenkomst te sluiten : hij zal je vragen bepaalde gegevens in te brengen die bijvoorbeeld nodig zijn voor de levering (zoals je naam en adres), bankgegevens afhankelijk van de gekozen betalingswijze en, indien nodig, overige specifieke informatie,
- ten slotte vraagt de site je om deze inlichtingen te bevestigen door een laatste keer op een icoontje te klikken en zo de overeenkomst te sluiten.

Deze werkwijze geeft je de mogelijkheid om in te stemmen met de overeenkomst en de inhoud ervan. Je moet je er wel van bewust zijn dat je vanaf dat moment gebonden bent aan de overeenkomst. Terugkomen op je beslissing is bijgevolg onmogelijk!

Welke voorzorgen moet ik nemen alvorens mij te verbinden?

76. - Alvorens de overeenkomst te sluiten, vergewis je je er best van :

- dat je inzage krijgt in de algemene verkoopsvoorwaarden;
- dat de site je de mogelijkheid geeft om je bestelling na te kijken en eventuele fouten bij het inbrengen van gegevens te verbeteren.

Toegang tot de algemene verkoopsvoorwaarden

77. - Alvorens een product of dienst te bestellen, is het belangrijk de algemene verkoopsvoorwaarden van de verkoper te lezen. Je mag niet vergeten dat het internet een wereldwijd netwerk is en dat de verkoopsvoorwaarden van de "online" verkopers niet *per se* dezelfde zijn als die van je vertrouwde supermarkt!

Hiertoe moet de verkoper je een gemakkelijke toegang verlenen tot de algemene verkoopsvoorwaarden, ofwel via een hypertext-link vanop de homepage, ofwel via een verplichte overgang bij de bestelling, ofwel via beide. **Tip** : lees aandachtig de voorwaarden om elke onaangename verrassing te voorkomen bij een conflict met de verkoper!

Het nakijken van je bestelling en de mogelijkheid fouten te verbeteren

78. - Het is eveneens belangrijk dat de verkoper je een pagina voorstelt waarop je bestelling wordt gerecapituleerd, alvorens de overeenkomst definitief te sluiten. Zo'n recapitulatie maakt het je mogelijk je bestelling nog eens te controleren en vooral eventuele fouten bij het inbrengen van gegevens te verbeteren. Zodoende kan je met kennis van zaken je instemming geven.

Tip : informeer, voor zover mogelijk, naar het al dan niet bestaan van een recapitulatie en de mogelijkheid de bestelling te veranderen alvorens de overeenkomst te sluiten. De homepage zou je in principe moeten uitleggen hoe je tewerk moet gaan om iets te bestellen en de overeenkomst te sluiten. Weet dat je op bepaalde sites een overeenkomst zult sluiten zonder dat er je een recapitulatie of een mogelijkheid tot verbetering van de fouten wordt gegeven!

De recapitulatie moet, enerzijds, de verschillende elementen van je bestelling bevatten :

- de gekozen producten of diensten, met een link naar de pagina die elk product of dienst beschrijft,
- de bestelde hoeveelheid,
- de prijs,
- de overige kosten die je moet dragen (bijvoorbeeld de voorbereidingskosten van de bestelling of levering),

en, anderzijds, je de mogelijkheid geven om fouten te verbeteren, zoals bijvoorbeeld de hoeveelheid te veranderen, een besteld product te schrappen of een product aan de bestelling toe te voegen, enz.

Als een site je dergelijke werkwijze niet voorstelt of geen gemakkelijke toegang tot de algemene verkoopsvoorwaarden biedt, dan trek je best zelf de nodige conclusies. Dit gebrek aan helderheid verbergt misschien wel wat anders!

4. Bewijs

79. - Je hebt een overeenkomst gesloten op het internet en je hebt erop gelet dat de voorgeschreven werkwijze om tot een overeenkomst te komen werd gevolgd. Toch vraag je je af of je bij een bestelling op het internet op dezelfde wijze als bij een schriftelijke bestelling hebt verbonden.

In principe wel. Toch blijft het moeilijker een bewijs te leveren in de elektronische context dan in de papieren context.

Wat als er een geschil optreedt tussen jou en de verkoper omtrent een element van de overeenkomst? Er moet een onderscheid worden gemaakt naargelang jij of de verkoper een element of zelfs het bestaan van de overeenkomst betwist.

Hoe kan ik bewijzen dat ik iets op het internet heb besteld?

80. - Wanneer je het bewijs wil leveren dat je een bestelling hebt geplaatst, sta je tegenover een handelaar en beschik je bijgevolg over de vrijheid van bewijs. Met andere woorden, je mag op alle mogelijke manieren aantonen dat je inderdaad een bestelling hebt geplaatst. Hoe? Door onder andere een kopie van je bestelbon en de bevestiging van de bestelling door de verkoper te leveren. Toch komt het de rechter toe de waarde te beoordelen van het document dat je aanbrengt in geval van geschil. Dus ... het is oppassen geblazen! Voor alle belangrijke bestellingen geef je best de voorkeur aan een beveiligd handtekeningsysteem.

Twee tips dus :

1. bewaar steeds een gedrukte kopie van je bestelbon en van de bevestiging van de verkoper!
2. gebruik, voor belangrijke bestellingen, een beveiligd handtekeningsysteem.

Hoe kan de verkoper bewijzen dat ik iets via het internet heb besteld?

81. - Laten we onmiddellijk stellen dat het voor de verkoper moeilijker is het bestaan van een overeenkomst te bewijzen (tenzij je hebt betaald! In dit geval zal hij ontlast zijn van dit moeilijke bewijs).

Er moet een onderscheid worden gemaakt naargelang het totale bedrag van je bestelling minder of meer dan 15.000 BEF is.

In het eerste geval beschikt de verkoper over het stelsel van bewijsvrijheid. Hij kan zich dus beroepen op de bestelbon die je hebt ingevuld.

In het tweede geval zou de verkoper normaal in het bezit moeten zijn van een ondertekend document. Momenteel beschouwen de rechtbanken enkel een handgeschreven document als geldig. Hij zal bijgevolg zeer moeilijk kunnen bewijzen dat er iets werd besteld.

Hou er toch rekening mee dat het voor jou moeilijk wordt om de bestelling te betwisten, als de verkoper geldig tewerk is gegaan bij de totstandkoming van de overeenkomst en je een ontvangstbewijs van het goed hebt getekend!

Wat is een beveiligde handtekening?

82. - Je kan elektronische boodschappen tekenen. Hiervoor moet je twee sleutels bezitten, één geheime en één publieke. Met de *geheime sleutel*, die enkel door jou is gekend, kan je de boodschap tekenen door hem om te vormen. Met de *publieke sleutel*, toegankelijk voor iedereen en verbonden aan de persoonlijke sleutel, zal de ontvanger van de boodschap enerzijds je identiteit en anderzijds de integriteit van de boodschap (m.a.w. dat de boodschap geen enkele wijziging heeft ondergaan) kunnen controleren.

Bepaalde technieken van beveiligde handtekening veronderstellen het optreden van derden, certificeringsinstanties, waarvan de rol erin bestaat te verzekeren dat je wel die persoon bent die je beweert te zijn.

5. Verzakingsrecht

Wat is het verzakingsrecht?

83. - Een koopovereenkomst op afstand geeft je gewoonlijk *het recht je terug te trekken*, met andere woorden terug te komen op de bestelling die je hebt gedaan. Om dit recht te gebruiken, hoef je *geen enkele verantwoording* te geven : de verkoper mag je niet vragen om welke reden je van de bestelling afziet. Daarenboven is dit recht volstrekt gratis.

Dit recht steunt op het feit dat je, wanneer je iets bestelt, het product of de dienst niet fysisch kan zien, wat een verkeerde bestelling tot gevolg kan hebben.

Maar opgelet!

- met sommige producten of diensten heb je het recht niet om van de aankoop af te zien,
- je moet je houden aan een bepaalde termijn,
- en het belangrijkste is dat de verkoper je moet inlichten over je recht om van de aankoop af te zien.

Welke zijn de betrokken aankopen?

84. - **Indien je een product koopt** (CD, boek, computer, enz.), beschik je over het recht om van de aankoop af te zien.

Behalve in de volgende gevallen :

- je koopt een product dat op maat werd vervaardigd of duidelijk een persoonlijk karakter heeft (maatschoenen, een meubelstuk dat enkel in je keuken past, enz.),
- je koopt producten die snel bederven (eetwaren),
- je koopt een product dat niet kan worden teruggestuurd of dat snel beschadigd raakt,

- je koopt een audio- of video-opname of een computerprogramma : zodra je de verzegeling van het product verbreekt, kan je de aankoop niet meer herroepen (een CD waarvan je de beveiligde verpakking openmaakt),
- je koopt dagbladen, tijdschriften of magazines (je raadpleegt met je computer een tijdschrift waarvoor moet worden betaald).

Indien je een dienst koopt (het raadplegen van een database, het boeken van een reis, een vliegtuigticket, een hotelkamer, enz.), is het verzakingsrecht van toepassing, behalve in twee gevallen :

- wanneer je een dienst koopt en je vraagt om er onmiddellijk over te kunnen beschikken (je bestelt gegevens uit een database : je vraagt om *dadelijk* toegang te krijgen tot deze informatie), verlies je het recht om je aankoop te herroepen (om te kunnen beschikken over het verzakingsrecht in een dergelijke overeenkomst, moet je *het einde van de verzakingsperiode* afwachten om van de dienst gebruik te maken),
- wanneer je loterijbiljetten koopt of een weddenschap aangaat.

Als je een product of een dienst koopt die onder één van deze categorieën valt, blijft het toch mogelijk om, in samenspraak met de verkoper, in de overeenkomst te bepalen dat het verzakingsrecht zal worden toegepast.

Hoe word ik ervan op de hoogte gebracht dat ik het recht heb om de aankoop te verzaken? (of van de afwezigheid van verzakingsrecht)

85. - Alles hangt af van het product of de dienst die je koopt : je hebt al dan niet de mogelijkheid je aankoop te herroepen.

1ste geval : je hebt de mogelijkheid van de aankoop af te zien

In de volgende gevallen :

- wanneer je de site bezoekt en de bestelling doorgeeft, moet de verkoper je inlichten over je recht om af te zien van de overeenkomst,
- nadat je de bestelling hebt doorgegeven, moet hij je een aantal inlichtingen sturen en onder andere volgend beding duidelijk vermelden :

« De consument heeft het recht aan de verkoper mee te delen dat hij van de aankoop afziet, zonder een boete te betalen en zonder een reden op te geven, gedurende ... werkdagen (ten minste 7 dagen) vanaf de dag die volgt op de levering van het product of op het sluiten van de dienstverleningsovereenkomst. ».

Als je dit beding niet vindt, mag je ervan uitgaan dat het product of de dienst je werd geleverd zonder voorafgaande bestelling van jouw kant. Bijgevolg ben je **noch verplicht de prijs te betalen** van het product of de dienst, **noch verplicht het terug te geven**.

2de geval : je hebt de mogelijkheid niet om van de aankoop af te zien

De verkoper moet :

- wanneer je de site bezoekt en de bestelling doorgeeft, je inlichten over de ontstentenis van het recht om van de aankoop af te zien,
- nadat je de bestelling hebt doorgegeven, je een aantal inlichtingen sturen, en onder andere volgend beding duidelijk vermelden :

« **De consument beschikt niet over het recht om van een aankoop af te zien** ».

*Als je dit beding niet vindt, beschik je over een **verzakingsrecht van 3 maanden** : zo straft de wet de verkoper die dit beding niet vermeldt.*

Hoe lang kan ik dit recht uitoefenen?

86. - *Let op de termijn!* De wet gaat uit van drie verschillende veronderstellingen :

- **1ste veronderstelling : het principe** : het verzakingsrecht loopt gedurende minimum **7 werkdagen**, m.a.w. zon- en feestdagen niet inbegrepen. De verkoper kan natuurlijk steeds een langere termijn bepalen! (dat is bijvoorbeeld het geval bij sommige postorderbedrijven die een termijn van 14 dagen voorstellen).
- **2de veronderstelling : de uitzondering** : een termijn van **3 maanden** kan worden toegepast als de verkoper zijn informatieverplichting niet nakomt (wanneer het beding ontbreekt dat je inlicht dat je niet van de aankoop mag afzien). In zo'n geval heb je het recht hem te vragen een verzakingstermijn van 3 maanden toe te passen.

Voor beide veronderstellingen verschilt **het uitgangspunt van de termijn** volgens de aankoop : voor een *product* gaat de termijn in de dag na de levering; voor een *dienst* gaat de termijn in de dag na het sluiten van de overeenkomst.

- **3de veronderstelling : terug naar het principe** : *let goed op* als de termijn van drie maanden van toepassing is : het zou kunnen dat **de termijn teruggebracht wordt tot 7 dagen** : dat is het geval als de verkoper je, binnen deze termijn van 3 maanden, de ontbrekende inlichtingen verstrekt! Dan zal de termijn van zeven werkdagen beginnen te lopen de dag na de ontvangst van de inlichtingen.

Hoe wordt dit recht in de praktijk toegepast?

87. - Het volstaat de verkoper ervan op de hoogte te brengen (via e-mail, fax, gewone brief) dat je van de overeenkomst wenst af te zien. Je moet er gewoon op letten dat de kennisgeving gebeurt *vóór het einde van de termijn*.

Het verzakingsrecht is **gratis**, maar je moet toch de retourkosten betalen voor het product (portokosten voor het terugsturen van het bestelde product naar de verkoper). De retourkosten zijn weliswaar ten laste van de verkoper als :

- het product of de dienst niet overeenstemt met de beschrijving van het aanbod (je bestelde *Romeo en Julia* en je ontvangt *Hamlet*),
- de verkoper heeft je niet alle vereiste inlichtingen gegeven (ofwel voor, ofwel na je bestelling).

Voor beide veronderstellingen heb je het recht van de verkoper te eisen dat hij je de retourkosten terugbetaalt.

Wat zijn de gevolgen?

88. - Als je het verzakingsrecht uitoefent, keer je terug naar de beginsituatie, m.a.w. voordat je iets bestelde : de overeenkomst die je aan de verkoper bond, bestaat niet meer.

Zo je reeds het bedrag van de aankoop (geheel of gedeeltelijk) hebt betaald, is de verkoper bijgevolg verplicht je *alle bedragen die je hebt gestort terug te betalen*. Deze terugbetaling moet plaatsvinden ten laatste binnen dertig dagen na de ontvangst van je kennisgeving van verzaking.

6. Betaling

89. - De betaling is één van de belangrijkste onderdelen van de aankoop op het internet : om een product of een dienst te ontvangen, moet je de prijs betalen van dit product of deze dienst. Momenteel worden de aankopen op het internet hierdoor geremd, vooral wegens het gebrek aan vertrouwen in de veiligheid van de gebruikte betalingswijze. Om dit aspect van de handel op het internet "op te helderen", is een goede informatie over dit onderwerp vereist.

Hoe betaal ik op het internet?

90. - Op het internet worden er verschillende betalingswijzen voorgesteld. Ten eerste kan je gebruik maken van de "traditionele manieren" om te betalen : overschrijving, cheque, kredietkaart, elektronische portemonnee.

Daarnaast bestaan er betalingswijzen die eigen zijn aan het internet. Sommige hiervan worden in de handel reeds gebruikt, terwijl er andere nog in voorontwerp zijn. Momenteel zijn deze nog maar weinig ontwikkeld en daarom brengen we ze hier niet ter sprake.

Door de verkoper verstrekte inlichtingen

91. - Kijk eerst of de site je correct inlicht over de (verschillende) voorgestelde betalingswijze(n). Zo weet je welke manier je het best past en ook welke maatregelen de verkoper heeft getroffen om de betaling zo goed mogelijk te beveiligen (zie nr. 93 e.v.).

Betalen met een kredietkaart

92. - Momenteel is de kredietkaart het meest gebruikte middel om te betalen op het internet. Het voordeel is het grote gebruiksgemak, maar tegelijk houdt deze manier van betalen ook risico's in met niet te onderschatten gevolgen.

Met je kredietkaart (VISA, MASTERCARD, AMERICAN EXPRESS, enz.) betalen op het internet is gemakkelijk, aangezien je enkel het kaartnummer en de vervaldatum moet opgeven. Het internet vereist geen bijkomende stappen opdat de betaling geldig zou zijn (de manier van handelen is dezelfde wanneer je per telefoon je hotelkamer in Engeland reserveert : je geeft simpelweg het nummer en de vervaldatum van je kaart op). Om die reden zal je deze manier van betalen het vaakst tegenkomen op sites van elektronische handel. Een bijkomend voordeel is ook dat je, zonder specifieke stappen te moeten ondernemen, in het buitenland kunt betalen.

Hoe gemakkelijk deze betalingswijze ook is, toch beschermt ze je niet tegen frauduleus gebruik door een derde : het volstaat je kaartnummer op te geven en eenieder die dit nummer onder ogen krijgt, kan betalingen verrichten onder jouw naam! (dit frauduleuze gebruik is weliswaar niet eigen aan het internet, aangezien, in de gewone handel, een persoon die je kredietkaart steelt, ze ook kan gebruiken in winkels of per telefoon).

Hoe word ik beschermd?

93. - Om te voorkomen dat er fraude optreedt bij betaling op het internet, beschikt de verkoper over verschillende technieken om de betaling te beveiligen. Je moet ook weten dat de wetgever momenteel een wet voorbereidt om de verantwoordelijkheid van de houder van een instrument om elektronisch geld te versturen, bij frauduleus gebruik te beperken.

Technische bescherming

94. - Wanneer je betaalt op het internet kan een mogelijke frauduleuze onderschepping door een derde zich op twee momenten voordoen : enerzijds, bij het versturen van je bankgegevens (het kaartnummer en de vervaldatum) van jouw computer naar de computer van de verkoper, en, anderzijds, in de databank van de verkoper die de bankgegevens van al zijn klanten opslaat.

Overbrenging van bankgegevens

95. - Wat betreft de overbrenging van je bankgegevens naar de verkoper, kan deze laatste zich beroepen op een beveiligingssysteem om het risico van frauduleuze onderschepping te verkleinen. Hij kan je er dan van op de hoogte brengen dat hij gebruik maakt van het SSL protocol (*Secure Socket Layer*) : dit protocol beveiligt de overbrenging van bankgegevens door de data te coderen met behulp van een digitale handtekening. Zelf hoef je niets speciaals te doen; je volgt gewoon de aanwijzingen die de site je geeft : het coderen gebeurt automatisch en als controle verschijnt er op je scherm een gesloten hangslot onderaan rechts in Internet Explorer en onderaan links in Netscape Navigator. De verkopers gebruiken gewoonlijk het SSL-protocol en je zal het dan ook vaak tegenkomen.

Er bestaat ook een ander protocol : het SET-protocol (*Secure Electronic Transactions*), dat ook dient om de overbrenging van gegevens naar de verkoper te beveiligen. Dit protocol is meer uitgewerkt dan het SSL-protocol, maar vergt vooraf bepaalde stappen : je moet een certificaat aanvragen bij een orgaan dat meewerkt aan het beheer van het SET-systeem. Zoniet kan je geen gebruik maken van het SET-protocol.

Laten we je er gewoon op wijzen, zonder echt in technische details te treden, dat SET meer veiligheid biedt dan SSL, aangezien het vooraf de houder van een elektronische handtekening elektronisch identificeert.

Opslag van bankgegevens bij de verkoper

96. - De verkoper moet, naast de overbrenging van gegevens, ook de server beveiligen waarop hij de bankgegevens van zijn klanten opslaat. Wat zou je inderdaad denken van een verkoper die iedereen een kijkje laat nemen in de databank waarin hij je kredietkaartnummer opslaat?

De verkoper moet deze databank beveiligen (op om het even welke manier van informaticabeveiliging). Controleer dus of de site je inlicht over de getroffen maatregelen om bij de opslag elke vorm van frauduleuze onderschepping te voorkomen.

Juridische bescherming

97. - Ondanks de verschillende methodes om de betaling te beveiligen, is fraude niet uitgesloten. Daarom wordt momenteel gewerkt aan een wet die je beschermt en je verantwoordelijkheid beperkt bij frauduleus gebruik of verlies van een instrument voor de elektronische overbrenging van geld.

Kan de verkoper me verplichten te betalen voor het einde van de verzakingstermijn van 7 dagen?

98. - NEEN. De wet verbiedt de verkoper om je vooraf te doen betalen, m.a.w. *vóór* het einde van de termijn van 7 dagen waarin je van de aankoop mag afzien. De verkoper mag je enkel *voorstellen* om voor het einde van deze termijn te betalen, maar *hij moet je de keuze laten* : in de praktijk moet hij je op zijn minst een andere betalingswijze voorstellen dan de voorafgaande betaling.

Het doel van deze regel : je niet te ontmoedigen om gebruik te maken van je recht om van de aankoop af te zien. Stel dat je het product hebt betaald bij de bestelling, dus alvorens het te hebben ontvangen en alvorens de termijn van 7 dagen is beginnen lopen. Wanneer je het product eenmaal hebt ontvangen en je het om een of andere reden wenst terug te sturen naar de verkoper, zal je misschien twijfelen omdat de betaling reeds heeft plaatsgehad.

Een afwijking van deze regel is nochtans mogelijk : als de verkoper zich houdt aan bepaalde criteria die waarborgen dat de terugbetaling wel degelijk zal plaatsvinden, staat de wet hem toe je te verplichten voor het einde van de termijn van 7 dagen te betalen (de criteria in kwestie zullen worden vastgelegd in een koninklijk besluit).

7. Levering

Twee leveringswijzen : op het netwerk of buiten het netwerk

99. - Zodra je een product of dienst hebt besteld, kan de levering op twee verschillende manieren plaatsvinden : ofwel wordt het product of de dienst via het netwerk geleverd; ofwel fysisch, bij je thuis of op een leveringspunt. In ieder geval moet je ingelicht worden over de leveringswijze wanneer je je bestelling doet.

Als de levering gebeurt via het netwerk : dit betekent dat het product onmiddellijk zal worden gedownload (een muzieknummer) op je computer. Voor een dienst zal de verkoper je onmiddellijk toegang verlenen (toegang tot een databank).

Als de levering buiten het netwerk plaatsvindt : de verkoper zal je het adres vragen waar je wenst dat er wordt geleverd of zal je de plaats aanduiden waar je het bestelde product kan afhalen.

Wat de diensten betreft, is de verkoper verantwoordelijk voor het versturen van bewijsstukken die diensten vertegenwoordigen (kaartjes voor een spektakel, reseratiebon voor hotelkamers, vliegtuigtickets, enz.) tot op het moment dat je deze bewijsstukken ontvangt. Zo hoef je geen gevolgen te dragen indien er een probleem rijst bij de levering. De verkoper moet de gebrekkige levering op zich nemen.

Wanneer moet de levering plaatsvinden?

100. - De levering moet gebeuren uiterlijk binnen 30 dagen vanaf de dag die volgt op de dag dat de verkoper je bestelling ontvangt.

De verkoper kan weliswaar een andere termijn voorstellen, maar enkel met jouw instemming, vooral als deze termijn langer is dan 30 dagen.

Wat zijn de gevolgen van de levering?

101. - Zodra hij het product levert of de dienst verleent, is de verkoper ontheven van een verplichting die hij tegenover je heeft : jij hebt, van jouw kant, het product of de dienst besteld; hij heeft, van zijn kant, het product geleverd of de dienst verleend.

Toch is de verkoper niet volledig van zijn verplichtingen ontheven, aangezien de levering eveneens het begin betekent van de periode waarin je van de aankoop van een product mag afzien. De mogelijkheid blijft bestaan dat je het product naar de verkoper terugstuurt en dat hij je moet terugbetalen indien je vóór het einde van de verzakingsperiode hebt betaald (zie nr. 102 e.v.).

8. Terugbetaling

In welk geval heb ik het recht de verkoper te vragen mij terug te betalen?

102. - Er zijn twee gevallen waarbij je het recht hebt de verkoper een terugbetaling te vragen :

- als je je recht uitoefent om van de aankoop af te zien,
- als je het bestelde product of de bestelde dienst niet hebt ontvangen.

In beide gevallen is de terugbetaling enkel gerechtvaardigd als je het bestelde product of de bestelde dienst reeds hebt betaald. Het doet er niet toe of de terugbetaling gerechtvaardigd is of dat de betaling geheel of gedeeltelijk overeenstemt met het bedrag van de aankoop.

Uitoefening van het verzakingsrecht

103. - Wanneer je afziet van een aankoop, kunnen er zich twee gevallen voordoen : ofwel heb je het product al ontvangen, ofwel heb je het nog niet ontvangen. Als je het product al hebt ontvangen, zal je het naar de verkoper moeten terugsturen, met de vermelding dat je wenst terugbetaald te worden wat je al hebt betaald. Vergeet niet dat de kosten voor terugzending voor jouw rekening zijn, behalve uitzondering (zie nr. 87). Om deze kosten te

vermijden kun je proberen de verkoper te contacteren alvorens je het product hebt ontvangen, om hem te vragen het niet op te sturen. Het ondernemen van zulke stappen zal weliswaar afhangen van de mogelijkheid waarover de verkoper nog beschikt om de verzending tegen te houden. Aarzel in ieder geval niet om contact op te nemen met de verkoper om hem te vragen dat hij je zo snel mogelijk het bedrag terugstort dat je al betaald hebt.

Gebrekkige levering

104. - Als je het product of de dienst niet ontvangt binnen de door de verkoper opgegeven leveringstermijn, heb je ook het recht om de terugbetaling te vorderen van het bedrag dat je reeds hebt betaald. Maar je kan ook contact opnemen met de verkoper om hem te vragen waarom de levering niet werd gedaan en samen met hem een nieuwe leveringstermijn af te spreken. Als jullie tot een akkoord komen, zal je het einde van deze nieuwe termijn moeten afwachten om eventueel een terugbetaling te eisen (als de bestelling nog steeds niet werd uitgevoerd). Als je daarentegen niet tot een akkoord komt met de verkoper over een nieuwe termijn, heb je recht op terugbetaling.

Hoe kan ik terugbetaling bekomen?

105. - Concreet moet je contact opnemen met de verkoper en hem vragen je het bedrag dat je hebt gestort terug te betalen. Je hoeft je verzoek niet te motiveren. Aarzel niet om de verkoper te herinneren aan het bedrag dat je hebt gestort en hem een betalingsbewijs te verstrekken (bijvoorbeeld een rekeninguittreksel).

Er is geen enkele specifieke formaliteit vereist om dit verzoek te doen. Toch is het je aangeraden - zo hou je tevens een bewijs achter de hand - om gebruik te maken van de elektronische ontvangstmelding. Deze geeft je een grotere waarborg aangezien het voor de afzender van de boodschap het bewijs is dat de boodschap inderdaad werd verstuurd en op welke datum dat is gebeurd.

De verkoper is verplicht je binnen 30 dagen terug te betalen.

Welke bijkomende waarborgen kan de verkoper mij geven?

106. - De eis op terugbetaling is vooral belangrijk op het internet, met name door de internationale aard ervan. Deze vraag zal je ongetwijfeld wel interesseren wanneer je een product koopt in de Verenigde Staten : hoe kun je er zeker van zijn dat de verkoper je zal terugbetalen?

Zo aarzelen bepaalde sites niet om bijkomende verplichtingen aan te gaan, onder meer in verband met de terugbetaling, om je vertrouwen te winnen : dat is het geval bij wat we noemen het *labelen van sites*, een techniek die ontwikkeld werd met de bedoeling klanten gerust te stellen en hen aan te sporen hun aankopen te doen op het internet (zie nr. 148 e.v.).

9. Waarborgen en service

Worden de producten en diensten die ik koop gedekt door een waarborg of service?

107. - JA. Net zoals je iets in een "gewone" winkel koopt, zijn je aankopen gedekt door een waarborg en eventueel een service.

Zoals je reeds hebt kunnen lezen in het deel "*Als ik heb besteld, moet de verkoper mij dan nog verdere informatie doorsturen*" (nr. 70), is de verkoper verplicht je in te lichten over de service en de bestaande commerciële waarborgen. Deze inlichtingen moeten betrekking hebben op de service en waarborgen die van toepassing zijn op het product of de dienst die je hebt gekocht.

Hoe maak ik gebruik van deze waarborgen of service?

108. - Alvorens een product of dienst te kopen, informeer je best naar de eventuele waarborgen en service, en ook naar de voorwaarden om deze te gebruiken. Als je hierover geen inlichtingen vindt op de site, neem je best rechtstreeks contact op met de verkoper via het ter beschikking gestelde e-mailadres of telefoonnummer.

10. Geschillen

109. - Als er een geschil optreedt tussen de verkoper en jou (ten gevolge van een gebrekkige levering, een probleem bij de betaling, een gebrek of een gebrek aan conformiteit van het ontvangen product, enz.), probeer dan eerst en vooral het probleem in der minne op te lossen. Als de verkoper van goede wil is en zijn cliënteel wenst te behouden, zal hij zeker het nodige doen om je tevreden te stellen.

Als dit geen resultaat oplevert, kun je overwegen de verkoper voor de rechter te dagen. Maar vergeet niet dat de procedure lang en duur is! Des te meer daar je op het internet vaak te maken zult hebben met een buitenlandse verkoper, wat de procedure niet vergemakkelijkt.

Als je een bezwaarschrift wenst op te sturen, kun je een voorbeeld nemen aan het Europees klachtenformulier dat de diensten van de Europese Commissie hebben opgesteld. Dit formulier is op het internet beschikbaar in alle talen van de Europese Unie (http://europa.eu.int/comm/dg24/policy/developments/acce_just/acce_just03_fr.html). De bedoeling ervan is om de communicatie tussen consumenten en professionals te verbeteren en ertoe te komen dat problemen die tijdens de transacties kunnen rijzen, zoveel mogelijk in der minne worden opgelost.

Ten slotte bestaan er wisselmechanismen om geschillen op te lossen, m.a.w. een middel om een conflict direct via het netwerk op te lossen, zonder de rechtbank erbij te betrekken. Dit is wat men noemt *Alternative Dispute Resolution* (ADR) (zie nr. 154 e.v.)

11. Toepassing van de wet in een internationale context

110. - De wet *betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument* (waarvan sprake in de inleiding), die de consument beschermt wanneer deze iets koopt op afstand, met name op het internet, is eerst en vooral van toepassing in België. Ze komt de Belgische consument ten goede die producten of diensten koopt in België.

Toch kan deze bescherming in sommige gevallen worden uitgebreid, in het bijzonder wanneer de verkoper zich niet in België bevindt en de wet die op de overeenkomst toepasbaar is, niet de Belgische wet is (zie nr. 111 e.v.).

Het bepalen van de wet die op de overeenkomst van toepassing is, is vooral belangrijk bij een conflict met de verkoper : de rechter zal zich namelijk op deze wet beroepen bij een conflict tussen verkoper en koper.

Hoe kan ik te weten komen welke wet toepasselijk is op de overeenkomst?

Er kunnen zich twee gevallen voordoen : de toepasselijke wet wordt in de overeenkomst vermeld (vaak in de algemene verkoopsvoorwaarden); ofwel zegt de overeenkomst er niets over.

De toepasselijke wet is vermeld in de overeenkomst

111. - Heel vaak staat in de algemene verkoopsvoorwaarden die zich op de site bevinden welke wet op de overeenkomst van toepassing is (vandaar ook het belang ze aandachtig te lezen!) Zo zal, wanneer je een aankoop doet op een Belgische site, de Belgische wet van toepassing zijn, terwijl voor een site in de Verenigde Staten waarschijnlijk de Amerikaanse wet zal gelden.

De toepasselijke wet in de algemene voorwaarden vermelden, heeft als voordeel duidelijkheid te bieden, maar beantwoordt toch niet alle vragen die je je zou kunnen stellen, met name of de toepasselijke wet die van een derde land is en of de Belgische wet je meer bescherming biedt dan die vreemde wet : dat kan het geval zijn als de wet van een land X (geen lidstaat van de Europese Unie) op de overeenkomst van toepassing is en deze wet je, bijvoorbeeld, in tegenstelling tot de Belgische wet, geen verzakingsrecht biedt (zie nr. 113).

De toepasselijke wet is niet vermeld in de overeenkomst

112. - Als de overeenkomst de toepasselijke wet niet vermeldt (de algemene verkoopsvoorwaarden zwijgen erover), zal je je toevlucht moeten nemen tot het internationale privaatrecht. Het doel van deze regels is te bepalen welke wet toepasbaar is als er een conflict ontstaat tussen de partijen van een overeenkomst. Het spreekt voor zich dat het probleem enkel zal rijzen, enerzijds, bij een conflict en, anderzijds, wanneer de twee partijen, de verkoper en de koper, uit twee verschillende landen afkomstig zijn.

In de praktijk zullen deze regels uitwijzen welke wet van toepassing is : die van de verkoper of die van de koper, die van de consument of die van een derde land.

Als de verkoper zich niet in België bevindt, wat zijn dan de gevolgen?

113. - Wanneer je een product of een dienst koopt van een buitenlandse verkoper, zal de op de overeenkomst toepasselijke wet vaak de wet zijn van het land van de verkoper. Een bijzonder probleem kan dan rijzen: wat als die buitenlandse wet je minder bescherming biedt dan de Belgische? (*bijvoorbeeld* : de buitenlandse wet geeft je het recht niet van de aankoop af te zien of stelt je een kortere termijn voor om van de aankoop af te zien, de inlichtingen die de verkoper je geeft zijn minder volledig, enz.).

Twee gevallen kunnen zich voordoen :

1. de buitenlandse wet is een wet uit één van de landen van de Europese Unie : men beschouwt dan dat de consument niet is benadeeld. Dit steunt op een *gemeenschappelijke beschermingsstandaard* die op Europees niveau bestaat, omdat verschillende teksten de consument beschermen en in de wetgeving van elke lidstaat zijn omgezet;
2. de buitenlandse wet is geen wet van de Europese Unie : zodra de overeenkomst **nauw verbonden** is met het grondgebied van één of meer lidstaten, beschouwt men dat de wet van deze lidstaat niet mag worden uitgesloten, vooral als de consument beter beschermd wordt door de wet van deze lidstaat. De nauwe band is bijvoorbeeld het feit dat de levering plaatsvindt in België of dat de consument in België verblijft. In dit geval kan je beroepen op de toepassing van de Belgische wet.

Deel 5 – Een Home Page ontwerpen

114. - Om je bekend te maken of om een van je passies met anderen te delen, kun je een persoonlijke webpagina creëren. Daartoe bestaan allerhande programma's die je in staat stellen pagina's in HTML-formaat uit te geven. De providers die (gratis of tegen betaling) toegang verlenen, bieden je doorgaans een deel van het geheugen (van verschillende Mbytes) aan op hun server, waar je je webpagina kunt opslaan en beschikbaar stellen op het internet.

Als je een webpagina creëert, dan mag je je verbeelding en je creativiteit de vrije loop laten. Betekent dit dat je er om het even wat kunt in opnemen? Zeker niet!

Je bent verplicht andermans rechten te respecteren (auteursrecht, beeldrecht, merkenrecht, recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, enz.) en de inhoud mag geen schade toebrengen (racistische of revisionistische uitlatingen, smaad, inbreuk op het beeldrecht, enz.). Je moet ook voorzichtig zijn met de informatie die je verspreidt en denken aan de eerbiediging van je persoonlijke levenssfeer en die van anderen.

Omgekeerd is het mogelijk dat je echt een originele webpagina hebt gecreëerd. Als dusdanig is zij dan juridisch beschermd.

Maar eerst moet je een plaats vinden om je webpagina op te slaan en vooral een adres opdat men je pagina kan vinden op het internet. Dat alles heeft te maken met de domeinnaam.

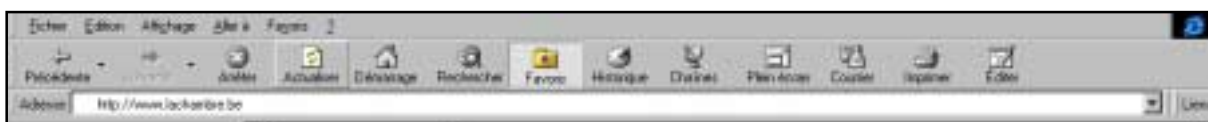
1. Aanvraag van een domeinnaam om de webpagina te lokaliseren

Wat is een domeinnaam?

115. - Om een minimum aan orde op het internet te behouden, is elk van de tientallen miljoenen computers die met elkaar verbonden zijn geïdentificeerd door een IP-adres (Internet Protocol), dat uit 4 getallen met maximum 3 cijfers bestaat. Zo is het IP-adres van de Kamer bijvoorbeeld 193.190.127.2 en dat van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer 194.78.86.94. Om toegang te krijgen tot de site van die instellingen volstaat het dat adres in te voeren op de plaats die daartoe werd ontworpen door je navigatiesoftware, zoals je kunt zien op onderstaande afbeelding.

Om de adressen makkelijker te kunnen onthouden en ze gebruiksvriendelijker te maken, kunnen die getallen (IP-adressen) omgezet worden in een domeinnaam. Zo gaat het er trouwens meestal aan toe op het net, waar je geen 193.190.127.2 hoeft te typen, maar gewoon <http://www.dekamer.be>, dat automatisch wordt omgezet in een IP-adres door een conversiesysteem, DNS genoemd (Domain Name System).

Op die manier zou je ook een domeinnaam kunnen aanvragen voor je maatschappij (<http://www.jantjefriet.be> of [.com](http://www.janssens.org)) of voor jezelf (<http://www.janssens.org>). Dat adres identificeert je heel precies en maakt het internetters mogelijk naar je webpagina te surfen.

Ben ik verplicht een domeinnaam te hebben?

116. - NEEN. Om je webpagina te lokaliseren, moet je geen domeinnaam hebben. Het voordeel van een domeinnaam is dat je adres echt gepersonaliseerd is. Het nadeel is dat je ervoor moet betalen!

Ook al heb je geen domeinnaam, toch kun je beschikken over een schijfruimte op de server van je *provider* (leverancier van toegang tot het internet) en je pagina zal worden gelokaliseerd volgens de naam van de *directory* die werd gecreëerd om je webpagina op te slaan op die server. Het adres om die pagina te lokaliseren, bestaat dus uit twee delen : enerzijds de domeinnaam van je *provider* en anderzijds de naam van je *directory* (bijvoorbeeld <http://users.provider.be/janssens>). Zo'n oplossing kost je in principe geen cent.

Hoe geraak ik aan een domeinnaam?

117. - Bij de keuze van je domeinnaam moet je twee stappen doen : de *stam* kiezen en de *uitbreiding* kiezen. Dat moet je heel zorgvuldig doen, want de herkenbaarheid van je site op het internet hangt ervan af. Over het algemeen is de *stam* de naam van de natuurlijke of rechtspersoon die de site beheert en stemt de *uitbreiding* overeen met de aard van de uitgeoefende bedrijvigheid of met de geografische zone waar deze bedrijvigheid wordt uitgeoefend. Handelsmaatschappijen kiezen meestal een naam in « *.com* » en « *.be* », terwijl particulieren het eerder hebben voor een naam in « *.org* » en de internationale instellingen kiezen voor een naam in « *.int* ».

Bestaande uitbreidingen

118. - Er bestaan momenteel twee soorten uitbreidingen op het internet.

De eerste omvat de zogenaamde « *territoriale* » uitbreidingen. Die komen heel veel voor en gaan van « *.ac* » voor Ascension Islands over « *.be* » voor België tot « *.zw* » voor Zimbabwe. De meeste instellingen die de toekenning van « nationale » domeinnamen beheren, bepalen zeer strenge regels voor de registratie van hun uitbreiding, maar andere zoals « *.am* » (Armenië) eisen helemaal niets voor een registratie. Die laatste soort uitbreiding, die ook de « *.ac* » (Ascensioneilanden) en « *.vg* » (Virgineilanden) omvat, is dus niet echt territoriaal meer, maar ligt eigenlijk dichterbij algemene uitbreidingen zoals « *.com* ».

De tweede categorie slaat op uitbreidingen die de aard van de bedrijvigheid aanduiden. Ze omvat algemene uitbreidingen van het type « *.com* » voor handelsvennootschappen, « *.net* » voor sites die verband houden met de werking van het internet en « *.org* » voor organisaties en instellingen zonder winstoogmerk evenals uitbreidingen bestemd voor specifieke instellingen : « *.gov* » voor regeringen, « *.int* » voor internationale organisaties en « *.mil* » voor militaire activiteiten.

Niets belet je verscheidene domeinnamen met dezelfde stam maar met een verschillende uitbreiding te laten registreren. Naar gelang van de door jou gekozen uitbreiding moet je gewoon de autoriteit contacteren die verantwoordelijk is voor de toekenning van de soort domeinnaam die je gekozen hebt en de voorwaarden naleven die door die autoriteit worden opgelegd.

Tot wie moet ik me richten om mijn domeinnaam te laten registreren?

119. - Contacteer je provider, die tegen betaling het nodige zal doen, of wend je rechtstreeks tot de betrokken instellingen, namelijk :

Uitbreiding	Wie contacteren?	Prijs¹¹
.com .org .net	www.networksolutions.com maatschappijen geaccrediteerd door ICANN ¹²	<u>reserveren</u> : 119 USD voor de eerste 2 jaar <u>registreren</u> : 70 USD voor de eerste 2 jaar minder hoge prijzen
.be (België)	www.dns.be ¹³	2500 BEF (zonder BTW) voor het eerste jaar 2000 BEF (zonder BTW) voor elk bijkomend jaar
.fr (Frankrijk)	www.nic.fr	300 FRF of 900 FRF zonder BTW details : www.nic.fr/enregistrement/couts.html
.nl (Nederland)	www.domain-registry.nl/	cfr. rubriek "de regels", dan "tarieven"
.lu (Groothertogdom Luxemburg)	www.dns.lu	2000 LUF basisprijs 3000 LUF/jaar voor het onderhoud details: www.dns.lu/domain-registration/fees_1997_01.html
.de (Duitsland)	www.nic.de	232 DEM het eerste jaar 116 DEM per bijkomend jaar
Andere	www.alldomains.com/	

Welke criteria moeten in acht worden genomen?

120. - Voor « .com », « .org » en « .net » moeten geen specifieke criteria in acht worden genomen, voor zover de domeinnaam beschikbaar is, doch dat is helemaal niet het geval voor de meeste « territoriale » domeinnamen. In België bijvoorbeeld mag « .be » enkel worden gebruikt door handelsvennootschappen, openbare of privé-instellingen en verenigingen die een « reële en redelijke » wettelijke activiteit uitoefenen. Deze maatschappijen of organisaties moeten in België gevestigd of vertegenwoordigd zijn.

¹¹ Dit zijn enkel richtprijzen, die op 6 december 1999 op de vermelde sites voorkwamen. Vaak moeten ze worden verhoogd met een bedrag dat aan je provider verschuldigd is. Het eerste wat je dus moet doen, is inlichtingen inwinnen bij je provider.

¹² Zie <http://www.icann.org/registrars/accredited-list.html>

¹³ Het Belgische gedeelte van de DNS dat zich met de sites in ".be" bezighoudt, wordt sedert 1 november 1999 beheerd door de vzw "DNS BE". De stichtende leden van die vzw zijn de vereniging van providers (ISPA, www.ispa.be), de vereniging van grote consumenten van telecomdiensten (Beltug, www.beltug.be) en Agoria (www.agoria.be).

Kan ik om het even welke domeinnaam bekomen (Beperkingen)?

121. - NEEN! Ook al denken de meeste mensen dat elke domeinnaam die nog niet werd gereserveerd vrij kan worden geregistreerd (het principe van « eerst aangekomen, eerst bediend »), toch moet worden onderstreept dat dit principe niet altijd van toepassing is en dat, zelfs indien het moet worden toegepast, de rechters steeds meer geneigd zijn om diegenen te straffen die massaal domeinnamen van bekende maatschappijen reserveren met als enige doel ze nadien peperduur verder te verkopen.

Domeinnamen in « .be »

122. - De vzw DNS BE beheert de registratie van domeinnamen in « .be » en past daarvoor heel strenge regels toe. Zonder in details te treden, betekent dit dat particulieren dat soort domeinnaam niet mogen reserveren. Er zal dus geen *www.mijnheerXYZ.be* zijn, vermits DNS BE nagaat of de aangevraagde naam hetzij officieel ingeschreven is in het handelsregister, hetzij bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad onder de statuten van de maatschappij, hetzij geregistreerd is door het Merkenbureau van de Benelux.

Domeinnamen in « .com », « .org », « .net »

123. - De diverse maatschappijen¹⁴ die gemachtigd zijn om domeinnamen in « .com », « .org » en « .net » te registreren, voeren hun taak uit zonder vooraf te controleren of het recht werd geëerbiedigd dat andere personen zouden kunnen hebben op de naam die jij wilt laten registreren als domeinnaam. Als die naam nog niet gebruikt werd, wordt hij je automatisch toegekend. Niets schijnt je dus te beletten « *jantjefriet.com* » te laten registreren indien die maatschappij het nog niet heeft gedaan, ... en toch kan het gebeuren dat de domeinnaam die je hebt gekozen vroeg of laat wordt betwist door de maatschappij Jantje Friet waarvan je het merk hebt gebruikt. Je hebt dan aan *domain name grabbing*¹⁵ gedaan en de rechter zal je verplichten afstand te doen van de betwiste domeinnaam ten voordele van de maatschappij Jantje Friet en je eventueel schadevergoeding doen betalen.

Om problemen te vermijden, **raden wij je aan** je domeinnaam te goeder trouw te kiezen, zonder de bedoeling schade te berokkenen, zonder winst oogmerk en om een geldige reden (je houdt van tuinbouw en je hebt de naam "bloemen.com" laten registreren om een site over Afrikaanse bloemen te creëren). In dat geval kan je domeinnaam in principe door niemand worden betwist. Kies ook geen domeinnaam waarin een bekende merknaam voorkomt, want zo'n merken zijn speciaal beschermd en je zal moeilijk kunnen bewijzen dat je een geldige reden hebt om die domeinnaam te gebruiken (Een rechter zal wellicht moeilijk aanvaarden dat je "dhl.com" hebt gereserveerd onder het voorwendsel dat je de eerste letters van je drie honden, Dumbo, Happy en Lassie, hebt samengebracht en een site hebt gecreëerd over hondenrassen).

¹⁴ Zie de afdeling "Hoe geraak ik aan een domeinnaam?"

¹⁵ Een praktijk die erin bestaat opzettelijk een domeinnaam te laten registreren die een teken bevat dat door een derde persoon als handelsmerk of -naam wordt gebruikt, met als enig doel de eigenaar van dat merk te beletten die domeinnaam te laten registreren of hem die naam peperduur te verkopen.

2. Eerbiediging van de rechten van derden (auteursrechten)

124. - Als je een webpagina creëert, dan moet je andermans rechten eerbiedigen en meer bepaald het recht dat een auteur kan hebben op een welbepaald werk (tekst, beeld, foto, muzieksequens of video, enz.) dat hij heeft gemaakt.

Voordat wij de concrete vragen aanpakken die je je zou kunnen stellen, lijkt het ons interessant even de **grondbeginselen van het auteursrecht** op een rijtje te zetten. Het auteursrecht wordt geregeld door de volgende wetgevingen : in de eerste plaats de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, maar ook de wet van 30 juni 1994 betreffende de rechtsbescherming van computerprogramma's, evenals de wet van 31 augustus 1998 betreffende de rechtsbescherming van databanken.

Op het internet wordt het auteursrecht in de praktijk slechts zelden geëerbiedigd! De mogelijkheden geboden door de nieuwe technologieën (de geduchte functie *knippen/plakken*, het feit dat je enkel op een knop moet drukken om een document van honderden bladzijden af te drukken, de mogelijkheid om snel werken te scannen, het gebruik van zoekmotoren waardoor heel snel een beeld of foto kan worden gevonden, enz.) zijn namelijk zo groot dat andermans werk thans nog gemakkelijker kan worden geëxploiteerd dan tot nu toe het geval was. Zo gebeuren er tegenwoordig zoveel manipulaties (reproductie, wijziging, enz.) die in strijd zijn met de auteursrechten en komen er zo weinig reacties vanwege de auteurs die het slachtoffer zijn van die manipulaties dat je zou denken dat de auteursrechten niet (meer) bestaan en je je ongestraft om het even wat kunt permitteren!

Dat is nochtans niet zo. Alles is niet toegestaan, zelfs niet op het internet. Een aantal beslissingen van de rechtspraak, die slechts de eerste zijn van een lange reeks, tonen aan dat het auteursrecht nog steeds geldt en dat je zware boeten kunt oplopen als je dat recht niet eerbiedigt.

2.1 Grondbeginselen van het auteursrecht

125. - Het auteursrecht verschaft de auteurs de exclusieve rechten voor het gebruik van hun werk. Daaruit volgt dat je doorgaans de voorafgaande toestemming moet hebben van de eigenaar van het auteursrecht als je zijn werk wilt gebruiken (voor een reproductie zoals een fotokopie, een afdruk, om het te *knippen/plakken*, om het te wijzigen of aan het publiek mee te delen, wat het geval is als je het on line op een website plaatst).

Op het internet wordt vaak op die manier te werk gegaan. Een voorbeeld : de uitbater van het cybercafé van Besançon, die het werk « Le grand secret » van Dokter Gubler op het internet verspreidde, scande vooraf het boek (eerste reproductie); nadien plaatste hij het bestand op zijn webpagina en dus op een server (tweede reproductie); vervolgens konden de personen die zijn site bezochten de tekst downloaden (andere reproductie) en hem eventueel afdrukken op papier (laatste reproductie). In dit geval kun je ook stellen dat er een mededeling aan het publiek is gebeurd, wat te maken heeft met het exclusieve recht van de auteur, enkel en alleen doordat het werk via de website voor het grote publiek toegankelijk werd gemaakt.

Het is duidelijk dat de uitbater, uit respect voor de beginselen van het auteursrecht, vooraf de toestemming van de eigenaar van die rechten had moeten bekomen. Daaruit volgt dat je, voordat je een werk via het internet verspreidt, eerst de toestemming moet hebben van de eigenaar van de rechten (die vaak, doch niet altijd de schepper van het werk is, want hij kan zijn rechten hebben afgestaan, in het bijzonder aan een maatschappij voor het collectief beheer van auteursrechten).

Wat is door het auteursrecht beschermd?

126. - Elk werk dat oorspronkelijk is en in een bepaalde vorm is gegoten, is beschermd door het auteursrecht. Wat betekenen die begrippen : werk, oorspronkelijkheid en vorm?

Het begrip *werk* wordt heel ruim opgevat en behelst onder meer :

- teksten van elke aard (romans, novellen, gedichten, wetenschappelijke of technische teksten, enz.), ongeacht de inhoud, lengte, bestemming (ontspanning, opvoeding, informatie, reclame, propaganda, enz.), vorm (met de hand geschreven, getypt, gedrukt of in elektronische versie);
- fotografieën, ongeacht de informatiedrager (papier of digitaal) en het onderwerp (persoon, landschap, actualiteit, tabel in het publiek domein, enz.);
- beelden, al dan niet virtueel, en van welke aard ook (tekeningen, letterwoorden, iconen, logo's, landkaarten, enz.);
- muzieksequensen, videosequensen of audiovisuele sequensen in het algemeen, ongeacht het formaat of de informatiedrager;
- computerprogramma's (softwarespelletjes).

Om beschermd te zijn moet een werk *oorspronkelijk* zijn. Dit is een abstract criterium, dat in de praktijk moeilijk te definiëren is. Het betekent dat het werk de stempel moet dragen van de persoonlijkheid van de auteur. Wij zullen hier niet in details treden, maar de oorspronkelijke aard van een werk is een feitelijke aangelegenheid, die door de rechter soeverein wordt beoordeeld. Je kunt dus niet weten of een werk al dan niet als oorspronkelijk wordt beschouwd zolang de rechter zich niet heeft uitgesproken over die aard. Nochtans moet worden opgemerkt dat de rechtspraak dat begrip oorspronkelijkheid zeer soepel interpreteert. Daaruit volgt dat een werk in de meeste gevallen als oorspronkelijk zal worden beschouwd.

Om beschermd te zijn, moet een werk ook gestalte hebben gekregen in een bijzondere *vorm* die door de zintuigen kan worden waargenomen. Die voorwaarde vormt geen probleem voor werken die on line beschikbaar zijn, aangezien ze noodzakelijkerwijze vooraf in een vorm gegoten moeten zijn en als dusdanig zichtbaar moeten zijn. Deze voorwaarde houdt a contrario in dat het auteursrecht geen bescherming biedt, noch aan ideeën (ook al zijn die *geniaal* of *oorspronkelijk*), noch aan methodes of stijlen, ook al zijn die oorspronkelijk (bij het creëren van een website kun je je dus laten inspireren door stijlen die door anderen worden gebruikt op voorwaarde dat je geen enkel oorspronkelijk formeel element kopieert).

Moet ik nog aan andere voorwaarden voldoen om door het auteursrecht te kunnen worden beschermd?

127. - NEEN, er worden geen andere voorwaarden opgelegd om door het auteursrecht beschermd te zijn. Het volstaat dat het werk oorspronkelijk is en een bepaalde vorm gekregen heeft.

Je moet dan ook geen formaliteiten vervullen, zoals het indienen van een exemplaar van het werk bij een bestuur of het aanbrengen van de copyright-vermelding © (wij raden je echter aan dit laatste wel te doen). De bescherming begint te lopen vanaf het ogenblik dat het werk gecreëerd is.

Hoe lang is een werk beschermd?

128. - De bescherming door het auteursrecht is beperkt in de tijd. Als algemene regel geldt dat het werk beschermd is tot 70 jaar na de dood van de auteur. Dit betekent bijvoorbeeld dat de concerto's van Mozart niet langer door het auteursrecht zijn beschermd en dat je ze kunt reproduceren (bijvoorbeeld door fotokopieën te maken) zonder dat je daarvoor de toestemming nodig hebt van de erfgenamen van Mozart (maar waarschijnlijk moet je wel toestemming vragen aan de musici die de werken uitvoeren en aan de platenfirma's).

Wat is niet door het auteursrecht beschermd?

129. - De volgende werken zijn niet beschermd door het auteursrecht en mogen dus worden gereproduceerd zonder toestemming van de auteur (wel moet je soms het akkoord krijgen van andere eigenaars van rechten) :

- een werk dat niet oorspronkelijk is! Dit begrip is heel relatief en moet door de rechter worden beoordeeld. Wij raden je dus af vrij te beslissen of andermans werk oorspronkelijk is of niet;
- een werk dat niet beschermd is, d.w.z. waarvan de auteur sedert meer dan 70 jaar overleden is;
- een werk zoals bedoeld is artikel 8 van de wet op het auteursrecht. Dit artikel bepaalt dat er geen auteursrecht bestaat op sommige werken, ook al zijn die oorspronkelijk : redevoeringen uitgesproken in vergaderingen van vertegenwoordigende lichamen, in openbare zittingen van rechtscolleges of in politieke bijeenkomsten, alsook officiële akten van de overheid. (wet, decreet, ordonnantie, enz.).

Aangezien zo'n werken niet beschermd zijn door het auteursrecht kunnen zij onder andere vrij worden gereproduceerd en onder het publiek verspreid.

Mag ik een werk dat door het auteursrecht is beschermd dan nooit reproduceren?

130. - Er zijn gevallen waarin een werk dat door het auteursrecht is beschermd geheel of gedeeltelijk mag worden gereproduceerd en waarvoor de toestemming van de auteur niet is vereist. De wet op het auteursrecht bevat namelijk enkele uitzonderingen (het citaatrecht of het recht om een werk vrij te reproduceren wanneer die reproductie voor privé-doeleinden gebeurt). Daar het hier om een vrij complexe materie gaat, zullen wij het niet hebben over die uitzonderingen. Zij zijn sowieso niet talrijk en bovendien onderworpen aan zo'n strenge voorwaarden dat het

niet altijd gemakkelijk is zich daarop te beroepen in het kader van het creëren en het online plaatsen van een website.

2.2. Concrete vragen die je stelt!

Heb ik het recht om de software voor de aanmaak van een webpagina te gebruiken?

131. - Om je webpagina te creëren, ga je waarschijnlijk gebruik maken van een software die daarvoor ontworpen is. Om je website te downloaden op de server van de internetprovider ga je ook een passende software gebruiken. Om je site te raadplegen ga je een navigatiesoftware gebruiken. Heb je het recht om al die software te gebruiken? Zijn het geen bootlegs?

Dat alles lijkt misschien evident, maar wij moeten er toch aan herinneren dat ook software door het auteursrecht beschermd is. In de praktijk komt het erop neer dat, als je gebruik maakt van een computerprogramma, je daarvoor de toestemming moet hebben van de eigenaar van het auteursrecht op dat programma. Doorgaans krijg je een licentie bij de aankoop van het programma op CD-ROM of op diskette.

Mag ik een foto scannen en in mijn webpagina invoegen?

132. Om je website aantrekkelijker te maken, zal je waarschijnlijk geneigd zijn er een of meer gescande (gedigitaliseerde) foto's in te voegen. Mag je een analoge foto scannen en ze vrij invoegen in je site? Hieromtrent is de knoop nog niet doorgehakt. Er zijn twee hypothesen :

1. Ofwel heb je zelf de foto genomen (van je vakantie, je gezin, je autoverzameling, enz.) en ben je dus zelf houder van het auteursrecht op die foto. In principe kun je ze dus vrij reproduceren en aan het publiek meedelen via je website, **voor zover** het gefotografeerde voorwerp zelf niet beschermd is door het auteursrecht (foto van een andere beschermde foto, van een schilderij, een beeldhouwwerk, een Kuifje-album). Indien dat het geval is, dan moet je toestemming vragen aan de auteur van het gescande voorwerp.

Maar opgelet : daar blijft het niet bij! Als je een persoon fotografeert, moet je ook het recht op het beeld van die persoon eerbiedigen. Dat recht, dat niet verbonden is met het auteursrecht, verschaft elke gefotografeerde persoon de mogelijkheid om zich te verzetten tegen iedere reproductie van zijn beeld (onder meer via het internet) en tegen iedere mededeling aan het publiek. In dat geval moet je dus de toestemming vragen van de afgebeelde persoon.

2. Ofwel scan (digitaliseer) je een foto uit een boek of een tijdschrift met de bedoeling ze op je website te plaatsen. In dat geval is het best mogelijk dat de foto beschermd is door het auteursrecht, want het volstaat dat ze oorspronkelijk is, iets dat meestal door de rechter wordt erkend. Welnu, er wordt unaniem aangenomen dat het scannen (of op een andere manier digitaliseren) van een werk een reproductie is en onder het auteursrecht valt. Daaruit volgt dat je die foto doorgaans niet mag scannen en ze ook niet op je site mag plaatsen zonder het akkoord van de fotograaf (of een andere persoon aan wie de rechten zijn overgedragen). Buiten dat akkoord van de fotograaf

moet je tevens de toestemming krijgen van de auteur van het gefotografeerde voorwerp of van de gefotografeerde persoon.

Opgelet! Het is niet omdat je een foto of de negatieven ervan hebt aangekocht dat je ook houder bent van de auteursrechten. Je moet die rechten dus blijven eerbiedigen.

Mag ik een beeld scannen en in mijn webpagina invoegen?

133. - Net zoals met foto's zal je misschien geneigd zijn enkele beelden (zoals humoristische tekeningen of gedeelten van tekenstrips) op je website te plaatsen om die aantrekkelijker te maken. Zoals voor foto's mag je een gescand beeld enkel in je site opnemen als je zelf de tekenaar van dat beeld bent en voor zover het geen herkenbaar portret van een persoon is.

In alle andere gevallen is het beeld beschermd door het auteursrecht indien het oorspronkelijk is, wat vaak het geval is. Bijgevolg moet je vooraf de toestemming van de auteur vragen. Krachtens het beeldrecht heb je ook de toestemming nodig van de getekende persoon. Soms is het beeld niet alleen beschermd door het auteursrecht maar ook door het merkenrecht.

Eens te meer blijkt dus dat je zelden een beeld op je website mag exploiteren, tenzij je gestalte geeft aan je creatieve scheppingskracht.

Mag ik een tekst scannen en in mijn webpagina invoegen?

134. - Buiten foto's en beelden mag je ook tekst op je webpagina plaatsen. Je kunt bijvoorbeeld zelf zo'n tekst opstellen of je kunt een bestaande tekst scannen en hem in je site invoegen als beeldbestand of als tekstbestand nadat je een software voor tekenherkenning hebt gebruikt. Kun je om het even welk type tekst in je site inbrengen? Ook op deze vraag is het antwoord neen.

Op grond van bovenstaande principes weet je dat een tekst door het auteursrecht is beschermd als hij oorspronkelijk is. Het doet er niet toe hoe lang hij is (een slogan, enkele regels of verscheidene pagina's) of op welke informatiedrager hij aanvankelijk geplaatst werd (papier, diskettes, CD-ROM, on line site, enz.).

Dat is geen probleem zolang je de auteur van de tekst bent, wat veronderstelt dat je de inhoud van de tekst zelf hebt uitgevonden. Het kopiëren van een bestaande tekst impliceert uiteraard niet dat je zelf de auteur van de tekst wordt.

Als de tekst echter beschermd is door het auteursrecht, kan hij niet op een site worden gereproduceerd zonder de toestemming van de auteur. Met toepassing van dat principe beschouwt de Franse rechtspraak dat het digitaliseren van het werk van Jacques Brel en van Michel Sardou, zonder toestemming van de auteurs van de rechten, namaak is. In België gaat de rechtspraak ervan uit dat de reproductie van persartikels op een internet-database de toestemming van de auteurs vereist.

Mag ik een werk (beeld, logo, icoon, foto, tekst, videosequens, muziekbestanden) van een andere site kopiëren of downloaden en op mijn site plaatsen?

135. - Hier gaat het niet meer om het digitaliseren van een werk vanaf een analoge informatiedrager (een papieren document), maar om het downloaden van een werk (beeld) dat zich op een site bevindt en dat de internetter op zijn eigen site plaatst en via het internet dus (her)verspreidt.

Met de bekende functie *knippen/plakken (copy/paste)*, die in de meeste programma's zit, kun je in een mum van tijd een indrukwekkende reeks gegevens bijeenstellen die zich als tekstbestand, beeldbestand, foto's, enz. op andere websites bevinden. Nogmaals, deze technische functie, die het reproduceren heel makkelijk maakt, moet met mate worden aangewend en de auteursrechten moeten hoe dan ook geëerbiedigd worden.

Het kopiëren of downloaden van een werk komt namelijk neer op het reproduceren van dat werk en door het te (her)verspreiden via het internet wordt het aan het publiek meegedeeld. Welnu, een en ander valt onder het auteursrecht. Daaruit volgt dat, indien het werk door het auteursrecht is beschermd, wat meestal wel het geval is, je in principe de toestemming van de auteur moet bekomen.

Mag ik een beeld of foto van een analoge informatiedrager scannen of een beeld of foto van een digitale informatiedrager kopiëren en op mijn website plaatsen, zelfs als ik er vooraf wijzigingen in aanbreng (bijvoorbeeld door middel van een beeldverwerkingssoftware)?

136. - Op de markt bestaat er software voor de verwerking van beelden of tekeningen, waardoor een foto of een beeld zodanig kan worden gewijzigd (verandering van grootte, kleuren, vormen, contrast, oriëntatie, kadering, enz.) dat het gewijzigde beeld geen enkele gelijkenis meer vertoont met het oorspronkelijke. Kun je het in dat geval stellen zonder de toestemming van de auteur van het oorspronkelijke werk (voor zover het beschermd is door het auteursrecht en dus oorspronkelijk is)?

NEEN, het is niet omdat dit nieuwe beeld niet meer lijkt op het oorspronkelijke dat je je om het even wat kunt permitteren. Om dat beeld te kunnen omvormen door middel van de geschikte software, heb je waarschijnlijk aan reproductie gedaan (hetzij door het werk te scannen, hetzij met *knippen/plakken*), waarvoor de toestemming van de auteur nodig is. Bovendien valt het herwerken, het wijzigen van het beeld door middel van een tekeningssoftware niet enkel onder het « aanpassingsrecht » maar ook onder het « recht op integriteit van het werk » en dat zijn exclusieve auteursrechten. Bijgevolg vergen zulke wijzigingen meestal wel de toestemming van de auteur.

Indien het omgevormde beeld helemaal niet meer lijkt op het oorspronkelijke, hoe kan de auteur dan een inbreuk op zijn rechten opsporen en zich op die rechten beroepen? Een auteur heeft het inderdaad vaak moeilijk om na te gaan in hoever er inbreuk op zijn rechten is geweest. Toch bestaan er nu systemen van technische bescherming (bijvoorbeeld «tatoeëring» of «markering») die het mogelijk maken een digitaal werk te identificeren, ook al werd het grotendeels gewijzigd, en het gemakkelijk op het internet terug te vinden.

Mag ik muziekbestanden (bijvoorbeeld MP3) op mijn site ter beschikking stellen van de internetters?

Wij zullen ons bij de behandeling van dit actueel en vrij complex probleem beperken tot muziekbestanden op MP3-formaat.

Wat is het MP3-formaat?

137. - De MP3-norm is een standaard voor de compressie van audiogegevens. Het MP3-formaat maakt het je mogelijk gewone geluidsbestanden 10 tot 13 maal te comprimeren met een uiterst miniem kwaliteitsverlies. Daardoor kun je de inhoud van 10 tot 13 « traditionele » CD's opslaan op één enkele CD van het MP3-formaat. Je snapt meteen wat voor een mogelijkheden dit biedt op het internet : vroeger had je uren nodig om een lied van enkele minuten te downloaden, terwijl je nu de klus kunt klaren in een paar minuten als het om een MP3-bestand gaat. Het internet puilt uit met geluidsbestanden op MP3-formaat (waarvan de meeste illegaal zijn), omdat ze van de ene internetter naar de andere circuleren of omdat sommige internetgebruikers de inhoud van hun « traditionele » CD's op hun computer opnemen, de bestanden comprimeren door middel van een passende software en ze vervolgens verspreiden via het net.

Is zoiets toegelaten?

138. - Over het algemeen niet! Een muziekstuk is, zoals elke andere artistieke creatie, beschermd door het auteursrecht indien het oorspronkelijk is, wat meestal het geval is. Het is niet omdat je je op het internet begeeft dat die principes niet meer van toepassing zijn, ook al is de omvang van de fraude op het net zo groot dat je de illusie krijgt dat er geen auteursrechten meer bestaan.

Indien het werk beschermd is door het auteursrecht, is het met name verboden de inhoud van een vinylplaat of audio-CD te digitaliseren en op je harde schijf of elke andere informatiedrager te kopiëren. Des te meer is het eveneens verboden zulke bestanden te comprimeren met behulp van een MP3-compressiesoftware en ze via je website ter beschikking te stellen van de internetters zonder toestemming van de eigenaar van de rechten op de aldus gecomprimeerde werken. Dergelijke daden zijn namelijk reproducties en mededelingen aan het publiek en vallen onder het exclusieve recht van de auteur. Belgische en buitenlandse rechtbanken hebben die principes reeds toegepast en sommige personen tot verschillende maanden gevangenisstraf veroordeeld. Deze personen werden schuldig bevonden voor namaak omdat ze een site hadden gecreëerd waarvan de bezoekers gratis illegale muziekstukken (op MP3-formaat) konden downloaden.

Mag ik dan nooit MP3-bestanden op mijn site plaatsen?

139. - Natuurlijk mag je dat. Het gebruik van de MP3-norm is als dusdanig niet verboden. Wat wel een probleem vormt, zijn de gevolgen die het gebruik van MP3-bestanden kunnen hebben op het auteursrecht. Er bestaan bijvoorbeeld gevallen waarin het plaatsen van een MP3-bestand op een website niet strafbaar is :

- hetzij omdat het werk niet oorspronkelijk en bijgevolg niet beschermd is door het auteursrecht (zo'n geval komt wel zelden voor);
- hetzij omdat je zelf het werk hebt gecomponeerd, geïnterpreteerd en opgenomen. In dat geval ben je in principe de auteur van het werk en kun je het naar goeddunken verspreiden en reproduceren;

- hetzij omdat het werk niet meer beschermd is door het auteursrecht doordat de auteur sedert meer dan 70 jaar overleden is. Maar opgelet hier : al moet je geen toestemming vragen aan de componist van het muziekstuk of van het lied, toch heb je soms het akkoord nodig van de muzikanten (de artiesten die het werk uitvoeren) en de platenmaatschappijen. Ook dan moet je nog voorzichtig zijn, want er bestaan tal van arrangementen van werken die nog beschermd zijn door het auteursrecht, ook al zijn de werken zelf het niet meer;
- hetzij omdat de MP3-bestanden het auteursrecht eerbiedigen.

Mag ik met hyperlinks verwijzen naar sites die mp3-bestanden bevatten?

140. - Hierop kan niet eenduidig geantwoord worden. Er bestaat geen algemene regel. Onlangs besliste een Zweedse rechtbank dat het leggen van een link naar illegaal materiaal (bootleg-MP3-bestanden) helemaal niet in strijd is met de wet, zolang je dat materiaal maar niet op je eigen site plaatst. Doch de voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel lijkt het tegenovergestelde te hebben beslist in een vonnis van 2 november 1999 over de zaak Belgacom Skynet. Belgacom Skynet zou namelijk veroordeeld worden tot het betalen van een dwangsom indien zij alle sites van haar klanten die zich op haar servers bevinden en links bevatten naar vermeende illegale MP3-bestanden niet zou doen verdwijnen.

Een raad dus : uit voorzorg, plaats op je site geen hyperlinks naar sites die MP3-bestanden bevatten (waarschijnlijk illegale sites).

Mag ik een werk zonder « Copyright »-vermelding vrij kopiëren?

141. - Neen, niet noodzakelijk. Het voorkomen of het ontbreken van een « copyright » impliceert niet dat het werk beschermd of niet beschermd is door het auteursrecht. In wat voorafgaat hebben wij namelijk gezegd dat een werk automatisch beschermd is door het auteursrecht als het gecreëerd werd, oorspronkelijk is en een vorm heeft gekregen. Het is dus niet zo dat je een werk vrij mag kopiëren als er geen « copyright » op vermeld is. Als het werk beschermd is, ben je verplicht de toestemming van de auteur te vragen.

Ter wille van de bewijskracht raden wij je echter aan de vermelding « Copyright *Janssens*–2000 » aan te brengen indien je een door het auteursrecht beschermd werk van jou (tekst, foto, enz.) in je site wilt invoegen. Volgens artikel 6 van de wet op het auteursrecht wordt iemand verondersteld houder te zijn van het auteursrecht als zijn naam of een of ander teken als dusdanig op het werk wordt vermeld.

En wat met de werken met de vermelding « zonder auteursrechten » (Copyright free) of de zogenaamde « freewares » of « sharewares »?

142. - Op het internet vind je vaak databanken die werken voorstellen (foto's, beelden of software) waarvan gezegd wordt dat zij « zonder auteursrechten » zijn en vrij kunnen worden gereproduceerd. Voor software heeft men het ook over « freewares » (softwares die helemaal gratis zijn) of « sharewares » (softwares die vrij worden verdeeld om door de gebruiker te

worden geëvalueerd). Na een proefperiode moet deze laatste een vergunning aanvragen; zoniet mag hij de software niet verder gebruiken).

Impliceren zo'n vermeldingen noodzakelijkerwijze dat die foto's, beelden of software niet door het auteursrecht beschermd zijn? In principe is het antwoord neen. Indien het werk oorspronkelijk is en de duur van de rechten niet verstreken is, dan is het beschermd door het auteursrecht en het feit dat de houders van de rechten verklaren dat het werk « vrij van rechten » is (copyright free) doet eigenlijk niets ter zake. Je kunt dan wel beschouwen dat die houders een gratis gebruiksvergunning toekennen.

In zo'n hypothese moet je op twee zaken letten :

- Enerzijds betekent een gebruiksvergunning niet dat je om het even wat kunt doen : doorgaans wordt in de databanken aangegeven welk gebruik effectief toegestaan is (uitgesloten is bijvoorbeeld het gebruik voor commerciële doeleinden).
- Anderzijds is het mogelijk dat de vermeende houder van de rechten geen houder is van die rechten. In dat geval kan de auteur in kwestie zich bekend maken en zich verzetten tegen het gebruik van zijn werk. De goede trouw van de gebruiker kan niet ingebracht worden tegen de houder van de auteursrechten (goede trouw sluit namaak niet uit!).

Als ik met hyperlinks verwijs naar een andere website, moet ik dan de toestemming vragen van de eigenaar van die site?

143. - Als je een eigen website creëert, zal je waarschijnlijk een of meer links leggen naar een andere site (of naar een specifieke pagina van een andere site). Dat is eigenlijk het doel van het internet. Moet je in dat geval de toestemming vragen van de eigenaar van de site waarmee je een hypertextverbinding legt?

Blijkbaar niet. Over het algemeen vormt dat soort handeling geen probleem op het vlak van het auteursrecht. Wat je echter niet mag doen, is hyperlinks leggen naar sites met een illegale of schadelijke inhoud (revisionistische of pornografische sites bijvoorbeeld).

Als je gebruik maakt van de *framingtechniek* (gebruik van kaders, vensters) gecombineerd met hyperlinks, dan moet je wel zien dat je het publiek niet op een dwaalspoor brengt omtrent de echte houder van de site. Je zou namelijk een hyperlink kunnen invoeren in een venster (*frame*) die verwijst naar een prachtig gedicht op een andere site. Bij het aanklikken van die link zou het kunnen dat de pagina waarop dat gedicht staat op een zodanige manier verschijnt dat de internetgebruiker niet merkt dat hij zich op een andere site bevindt en verkeerdelijk meent dat het gedicht van jou is. Zulke praktijken vermijd je beter.

Welke sancties worden er getroffen als ik het auteursrecht niet eerbiedig?

144. - Op het niet-eerbiedigen van bovenstaande principes staan strafrechtelijke sancties (gevangenisstraf of boete) en/of burgerrechtelijke straffen (betaling van schadevergoeding bijvoorbeeld). Die straffen kunnen theoretisch lijken omdat fraude op het internet een kolossale omvang heeft aangenomen en het risico om te worden gesnapt miniem is. Wees echter op je hoede! Er worden steeds meer technische middelen gebruikt om beschermde werken te identificeren en fraude op het internet op te sporen met geautomatiseerde zoekmotoren.

Bovendien werden al tal van personen door onder meer Belgische en Franse rechtbanken veroordeeld omdat zij op hun site werken hadden geplaatst die door het auteursrecht beschermd zijn. Een goed verstaander heeft maar een half woord nodig ...

3. Illegale of nadelige sites

145. - Al is de *vrijheid van meningsuiting* (bekrachtigd door het Europees Verdrag over de Rechten van de Mens en de Belgische Grondwet) een van de grondslagen van de democratische samenlevingen, toch heeft zij beperkingen. Zij moet namelijk worden uitgeoefend binnen de perken van de eerbiediging van andermans rechten.

Daaruit volgt dat je heel veel zaken op je webpagina kunt plaatsen, maar niet alles. En je mag ook niet om het even wat verklaren op het internet! Sommige inlichtingen zijn namelijk illegaal en je kunt ervoor strafrechtelijk en burgerlijk aansprakelijk worden gesteld. Andere inlichtingen zijn daarentegen niet noodzakelijk verboden door de wet, maar kunnen van die aard zijn dat zij schade berokkenen aan derden. In dat geval kun je worden verplicht dat nadeel goed te maken en dus schadevergoeding te betalen aan het slachtoffer indien de fout erkend is. De grens tussen illegale informatie en gewoon nadelige informatie is niet altijd duidelijk en verschilt van het ene land tot het andere.

Zo mag je bijvoorbeeld de volgende informatie niet in je site opnemen :

- aansporing tot haat of rassendiscriminatie,
- aanzetting tot misdaden of overtredingen,
- boodschappen van gewelddadige aard,
- revisionistische of xenofobische uitlatingen,
- teksten of afbeeldingen van pornografische of pedofiele aard,
- lasterlijke of beledigende woorden (dit wil zeggen leugenachtige beschuldigingen die de reputatie, de eer aantasten),
- persoonsgegevens van een derde zonder hem ten minste vooraf te hebben verwittigd,
- de afbeelding van een derde zonder hem vooraf toestemming te hebben gevraagd,
- gevaarlijke informatie (richtlijnen over hoe men zelfmoord kan plegen, gegevens over de aanmaak van bommen, recepten voor de productie van verdovende middelen of drugs) en/of onjuiste of verkeerde informatie (indien in een site over paddestoelen eetbare en giftige paddestoelen worden verward),
- informatie over de manier waarop je illegaal de server van een derde kan binnendringen of die server kan blokkeren (informatie die voorbereidt op *hacking*),
- informatie waarvan je weet dat een *hacker* deze op illegale wijze heeft verkregen is aangeraakt.

4. Je privé-leven beschermen

146. - Zo het internet een fantastisch middel is om informatie te verspreiden, dan moet je er wel aan denken dat je op die manier ook een onvoorstelbaar grote hoeveelheid persoonsgegevens bewust of onbewust openbaar kunt maken. Je aandacht moet daarop worden gevestigd. Of het nu een modeverschijnsel is dan wel aan een reële behoefte beantwoordt, je zal misschien een webpagina creëren, meestal in de vorm van een min of meer volledig curriculum vitae, waarin je je privé-leven openbaar maakt (adres, samenstelling van je gezin, bezochte scholen, uitgeoefende beroepen, hobby's, onderwerpen waarvoor je belangstelling hebt en die rechtstreeks of onrechtstreeks bekend worden gemaakt via hyperlinks die naar andere sites verwijzen, enz). Dat alles is natuurlijk niet af te keuren, maar je moet je er wel bewust van zijn dat je privacy daardoor in het gedrang kan komen. Het zou wel eens kunnen dat een of ander marketingbedrijf je webpagina uitpluist en een nauwkeurig profiel opmaakt van jou ... Wees dus heel bedachtzaam en voorzichtig als je persoonsgegevens bekendmaakt.

5. Juridische bescherming van je webpagina

147. - We hebben het er al over gehad : als je een website creëert, dan moet je andermans rechten en meer bepaald de auteursrechten eerbiedigen. Omgekeerd kun je wensen dat je eigen website en de inhoud ervan worden beschermd. Je bent bijvoorbeeld amateur-fotograaf en je wilt de internetters de mogelijkheid bieden om je foto's te raadplegen, maar je wil vermijden dat iemand je hele verzameling kopieert en daarmee een gelijkaardige site creëert. Wat voor foto's geldt, geldt ook voor gedichten, muziekstukken of wetenschappelijke publicaties en dergelijke meer. Je kunt aan je site een heel aparte structuur hebben gegeven en willen dat hij oorspronkelijk blijft.

Wij zullen niet in details treden. Je moet wel weten dat de inhoud van je site (teksten, beelden, foto's, enz.) door het auteursrecht kan worden beschermd voor zover je de auteur bent van de inhoud. Bovendien kan de site zelf (dat wil zeggen voorstelling, lay-out, typografie, tekeningen, structuur) ook door het auteursrecht worden beschermd. De enige voorwaarde is dat de site en de inhoud ervan oorspronkelijk zijn (zie punt 2), wat meestal wel het geval is. Bijgevolg kun je je ertegen verzetten dat een derde die elementen reproduceert.

Deel 6 – « Extra's » aangeboden door de verkoper

148. - Afgezien van de wettelijke vereisten bieden sommige verkopers je diensten aan die het veiligheidsniveau verhogen. Ze kunnen bijvoorbeeld :

- een gedragscode volgen,
- deelnemen aan een initiatief om te labelen,
- een wisselmechanisme voor de regeling van onlinesgeschillen bieden.

1. Een gedragscode volgen

Wat is een gedragscode?

149. - Gedragscodes zijn een geheel van verbintenissen die vrijwillig worden aangegaan, zonder enige wettelijke verplichting. Op die manier verbinden bedrijven, verenigingen en andere organen zich ertoe de handelspraktijken te beïnvloeden of te reglementeren voor hun eigen bestwil en voor die van hun gemeenschap. Zulke gedragscodes vind je terug in diverse activiteitengebieden (reclame, direct marketing, leefmilieu, internet, enz.). Zij beogen verschillende doelen (bescherming van de consument, privé-leven, enz.). Ze zijn praktisch gezien interessant, omdat ze een handig en doeltreffend instrument kunnen zijn om bepaalde wetten aan te vullen en zo te voorzien in de behoeften van de consumenten of de burgers (toch zijn er bepaalde gedragscodes die het beschermingsniveau naar beneden halen! Het is dus opletten geblazen).

Zo heeft het Belgisch Direct Marketing Verbond een Gedragscode opgesteld (ook deontologische code genaamd : <http://www.bdma.be/NL/html/frame.html>¹⁶), waaraan zijn leden, gebruikers en verleners van direct-marketingdiensten zich moeten houden. Deze code richt zich tot de verschillende betrokken sectoren door een reeks zelfregulerende maatregelen uit te vaardigen, die de bestaande wetgeving aanvullen, met de bedoeling te garanderen dat de bedoelde bedrijven zich loyaal en eerlijk gedragen. Het Verbond is er zich inderdaad van bewust dat de markt van de direct marketing zich enkel op een meer harmonische manier zal kunnen ontwikkelen als de praktijken tegenover de consument helder en eerlijk zijn. Deze deontologische code is eerst en vooral een doeltreffend werktuig om de informatie en de bescherming van de consument te verbeteren en het beroep te herwaarderen. De gedragscode handelt over verschillende onderwerpen zoals de bescherming van de consument, de bescherming van het privé-leven, het consumentenkrediet, enz. en voorziet in sancties (verwittiging, blaam, boete of uitsluiting uit het Verbond) wanneer de code niet wordt gevolgd.

Van haar kant heeft de ISPA (vereniging van internetproviders) ook een gedragscode opgesteld voor haar leden (<http://www.ispa.be/nl/c040201.html>¹⁷). Deze code bevestigt zeer algemeen de principes in verband met de wetgeving, de eerlijkheid, de bescherming van gegevens, de inlichtingen over de prijs. Het niet navolgen van deze principes kan uitsluiting uit de vereniging tot gevolg hebben.

Ook Test Aankoop heeft een gedragscode opgesteld in samenwerking met andere Europese verenigingen voor consumentenbelangen. Deze code (http://www.budget-net.com/bnet/webtradersite/webtrader_home_nl.html) somt tien regels op die betrekking hebben op de elektronische handel (rechtszekerheid, inlichtingen naar de consument toe, betaling, ...). De bedrijven die deze code volgen, zullen het logo "Web Trader" dragen. Er zijn toetsingsprocedures bepaald. Het idee dat achter dit initiatief schuilt, is de consument gerust te stellen over de ernst van de bedrijven die dit label dragen.

¹⁶ Geraadpleegd op 3 januari 2000.

¹⁷ Geraadpleegd op 3 januari 2000.

Hoe kan ik weten of een site een gedragscode volgt?

150. - Wanneer een website een gedragscode volgt, zal hij dit gewoonlijk laten weten en tonen, aangezien het voor hem een onbetwistbaar commercieel argument is. Een site zal dan ook vaak op dit element wijzen door duidelijk een icoontje, een label of een hypertextlink die naar deze code verwijst, op zijn homepage te plaatsen. Het is ook mogelijk dat de site deze gedragscode in zijn algemene voorwaarden vermeldt.

Is de verkoper echt gebonden door de gedragscode? Kan ik me erop beroepen?

151. - In welke mate is een professional door een gedragscode gebonden en kan een consument zich erop beroepen?

Sommige gedragscodes voorzien in de mogelijkheid voor een derde (consument of iemand anders) om een klacht in te dienen bij de betrokken vereniging wanneer één van haar leden zich niet houdt aan de gedragscode. Gewoonlijk wordt er dan een procedure gestart en zijn er sancties voorzien (dat is het geval voor de gedragscode van het Belgisch Direct Marketing Verbond). Dit is een eerste soort mogelijk verhaal.

Anderzijds kan een consument zich beroepen op de bepalingen van de gedragscode wanneer hij gerechtelijke stappen onderneemt, zonder enige tussenkomst van de vereniging. Twee gevallen dienen hier niettemin te worden onderscheiden :

- ofwel verwijst de professional met wie de consument een overeenkomst sluit helemaal niet naar een gedragscode in de documenten betreffende de overeenkomst. In dit geval is het niet zeker dat de code enige dwingende waarde heeft en dat de consument zich erop kan beroepen om hem rechten toe te kennen. In het ergste geval kan de professional gewoon worden "gestraft" door de vereniging voor het niet nakomen van de code,
- ofwel verwijst de professional, in één of ander document dat hij aan de consument bezorgt, uitdrukkelijk naar het volgen van een gedragscode jegens de consument met wie hij een overeenkomst sluit. Dan wordt de code een element van de overeenkomst, ingesloten als verwijzing, waarop de consument zich kan beroepen (we menen dat dit ook het geval zou moeten zijn wanneer de verkoper op zijn site verwijst naar een gedragscode of een hyperlink plaatst die je ermee verbindt).

2. Het labelen

Wat is het labelen?

152. - Het labelen is een techniek die erin bestaat een label - of etiket - aan te brengen op een website, om erop te wijzen dat die site zich aan een aantal criteria houdt. Het is de bedoeling een betere herkenbaarheid te geven aan een website en aan de praktijken die de site volgt in de betrekkingen met zijn klanten. Het labelen vormt een commercieel argument om de door de site aangeboden producten en diensten beter te verkopen.

Concreet zal je bij het bezoeken van een website misschien merken dat er een label is aangebracht, hetzij door de site zelf, hetzij door een derde maatschappij. Als je op dat label gaat klikken, dan zie je de regels verschijnen die de werking van het label verklaren en kun je dus nagaan welke verbintenissen de site is aangegaan.

Dat soort « kwaliteitszegel » biedt het voordeel dat de betrouwbaarheid van de site wordt gegarandeerd en dat de site bijkomende verbintenissen wil aangaan om zijn klanten tevreden te stellen. De uiteindelijke bedoeling is een klimaat van vertrouwen te scheppen waarbij jij, als internetter en potentiële klant, met een veilig gevoel de op de site aangeboden producten en diensten kunt kopen.

Kan ik een door een verkoper aangebracht label vertrouwen?

153. - Opgelet! Het aanbrengen van een label volstaat niet om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de site te waarborgen. Ga niet enkel af op de aanwezigheid van een label om iets « met gesloten ogen » aan te kopen.

Een minimum aan waakzaamheid is geboden!

- in de eerste plaats moet je de reflex hebben om op het label te gaan klikken (of op de hyperlink die op de site wordt geboden), zodat je kunt nagaan wat het precies inhoudt,
- de hyperlink moet je logischerwijze brengen naar een pagina waarop uitgelegd staat wat de oorspronkelijke bedoeling is van het label, welke criteria als basis hebben gediend, hoe het label is toegekend, of er geregeld conformiteitscontroles worden uitgevoerd, enz.,
- de hyperlink moet het je mogelijk maken na te gaan of het op de site aangebrachte label niet illegaal werd gekopieerd : het label kan gewoon van een andere site overgenomen zijn. De hyperlink kan je eventueel doorverwijzen naar een digitaal certificaat waarin wordt gewaarborgd dat het label wel degelijk aan de site werd toegekend. Hij kan je ook de mogelijkheid geven de lijst in te kijken van de sites die het label hebben aangebracht. Dan ben je zeker dat de site zich het label niet onrechtmatig heeft toegeëigend,
- ten slotte zal de hyperlink je meestal in staat stellen kennis te nemen van het verslag met een beschrijving van de criteria die de site heeft nageleefd en met de eventuele wijzigingen die de site in die praktijken heeft aangebracht om zich te schikken naar die criteria.

Al die gegevens moeten je in staat stellen je uit te spreken over de betrouwbaarheid van het labelen en te beslissen of de site echt je vertrouwen geniet.

3. Beroep op een wisselmechanisme voor de regeling van onlinegeschillen

154. - Naast het volgen van een gedragscode of het labelen kan een site een *wisselmechanisme voor de regeling van onlinegeschillen* of ADR (Alternative Dispute Resolution) voorstellen. Een site beschikt over twee mogelijke oplossingen :

- ofwel stelt hij intern voor de hem voorgelegde klachten te regelen via een « hotline » waar de consumenten terecht kunnen met hun klachten. In dat geval verbindt hij zich ertoe het geschil met jou op te lossen,
- ofwel doet hij een beroep op een derde instelling belast met het oplossen van onlinegeschillen.

Die tweede oplossing biedt meer waarborgen, omdat een neutrale derde bemiddelt bij de regeling van het geschil tussen de verkoper en de klant.

Wat is een wisselmechanisme voor de regeling van onlinegeschillen?

155. - Een wisselmechanisme voor de regeling van geschillen dient om conflicten zonder hoven en rechtbanken op te lossen. De klacht wordt ingediend bij een bemiddelaar, een verzoener of een scheidsrechter, die zal pogen het geschil op te lossen of althans de partijen zal helpen een oplossing te vinden voor het geschil. Sedert kort maken sommige instellingen het je mogelijk via het internet een beroep te doen op zo'n procedure.

Als je een beroep doet op een bemiddelaar, dan leg je het geschil voor aan een neutrale derde, de *bemiddelaar*, die zal pogen communicatie tot stand te brengen tussen jou en de maatschappij of de persoon waarmee je een geschil hebt om zo tot een akkoord te komen.

Als je een beroep doet op een verzoener, dan leg je het geschil voor aan een neutrale derde, de *verzoener*, die zal pogen communicatie tot stand te brengen tussen jou en de maatschappij of de persoon waarmee je een geschil hebt en die de juridische oplossing zal voorstellen die hem het meest geschikt lijkt. Je bent er niet toe gehouden dat advies te volgen en je kunt tot een heel ander akkoord komen.

Als je een beroep doet op een scheidsrechter, dan leg je het geschil voor aan een neutrale derde, de *scheidsrechter*, die zal beslissen welke oplossing moet worden aangenomen. In tegenstelling tot de bemiddeling en de verzoening moeten zowel jij als de persoon waarmee je een geschil hebt de oplossing van de scheidsrechter aannemen.

Welke voordelen biedt mij zo'n mechanisme?

156. - Als je een beroep doet op een wisselmechanisme voor de regeling van geschillen op het internet, zal je meestal gemakkelijker en sneller je geschil kunnen oplossen.

Gemakkelijk : je kunt je klacht op het internet indienen gewoon door een formulier in te vullen. Je hoeft je niet te verplaatsen naar een rechtbank. In principe moet je niet aan een advocaat vragen om zich met het dossier bezig te houden. Het kan echter wel nuttig zijn je te laten adviseren door een advocaat.

Snel : de procedure is snel. Je krijgt spoedig zekerheid over wat er met je geschil gaat gebeuren. Soms volstaat het een derde te doen bemiddelen om het probleem op te lossen.

Soepel : deze oplossing is soepeler dan als je een beroep doet op de traditionele rechtspraak. Je kunt op elk ogenblik tot een vergelijk komen met je « tegenstander » en de procedure stopzetten. Bovendien kan de bemiddelaar, verzoener of scheidsrechter niet alleen een beslissing nemen op grond van wettelijke bepalingen maar ook volgens zijn rechtsgevoel en op grond van gedragscodes.

Goedkoop : momenteel bestaan er weinig instellingen die voorstellen om geschillen online te regelen. De tendens bestaat erin de kosten van de procedure te doen betalen door de handelsmaatschappij en de procedure te beschouwen als een dienst aan de consument. Zo'n procedure is gratis of goedkoop voor de consument.

Kan ik vertrouwen hebben in een elektronisch bemiddelings- of arbitragemechanisme?

157. - Wij raden je aan, vooraleer je een dergelijke procedure aanvaardt, na te gaan of aan de volgende voorwaarden is voldaan : onafhankelijkheid van de derde (scheidsrechter, bemiddelaar of verzoener), transparantie van de procedure, mogelijkheid om je te laten adviseren door een advocaat, veiligheid en prijs. Wend je in geval van twijfel tot een advocaat om je te laten adviseren.

Als je kiest voor dergelijke mechanismen om je geschil te regelen, dan kun je volgens een Europese aanbeveling daarvoor niet gestraft worden en worden je rechten als consument niet verminderd in vergelijking met de bescherming die je zou worden geboden door hoven en rechtbanken.

Kan ik een beroep doen op een bemiddelaar/scheidsrechter wanneer ik het wens?

158. - Om een beroep te kunnen doen op een wisselmechanisme voor de regeling van geschillen, moet je het akkoord hebben van de persoon waarmee je een geschil hebt. Ofwel heeft deze laatste op zijn site of met een brief verklaard dat hij aanvaardt een beroep te doen op bemiddeling/arbitrage en in dat geval is hij verplicht zo te handelen als jij erom verzoekt, ofwel heeft hij zich vooraf nergens toe verbonden, maar aanvaardt hij de bemiddelings- en arbitrageprocedure.

Je moet ook weten dat je voor sommige materies geen beroep kunt doen op bemiddeling of arbitrage, met name voor zaken die onder de openbare orde vallen (strafrecht, uitspraken over echtscheidingen, enz.). Voor zulke materies moet je steeds naar een rechter stappen.

Kan ik nog naar een rechtbank stappen?

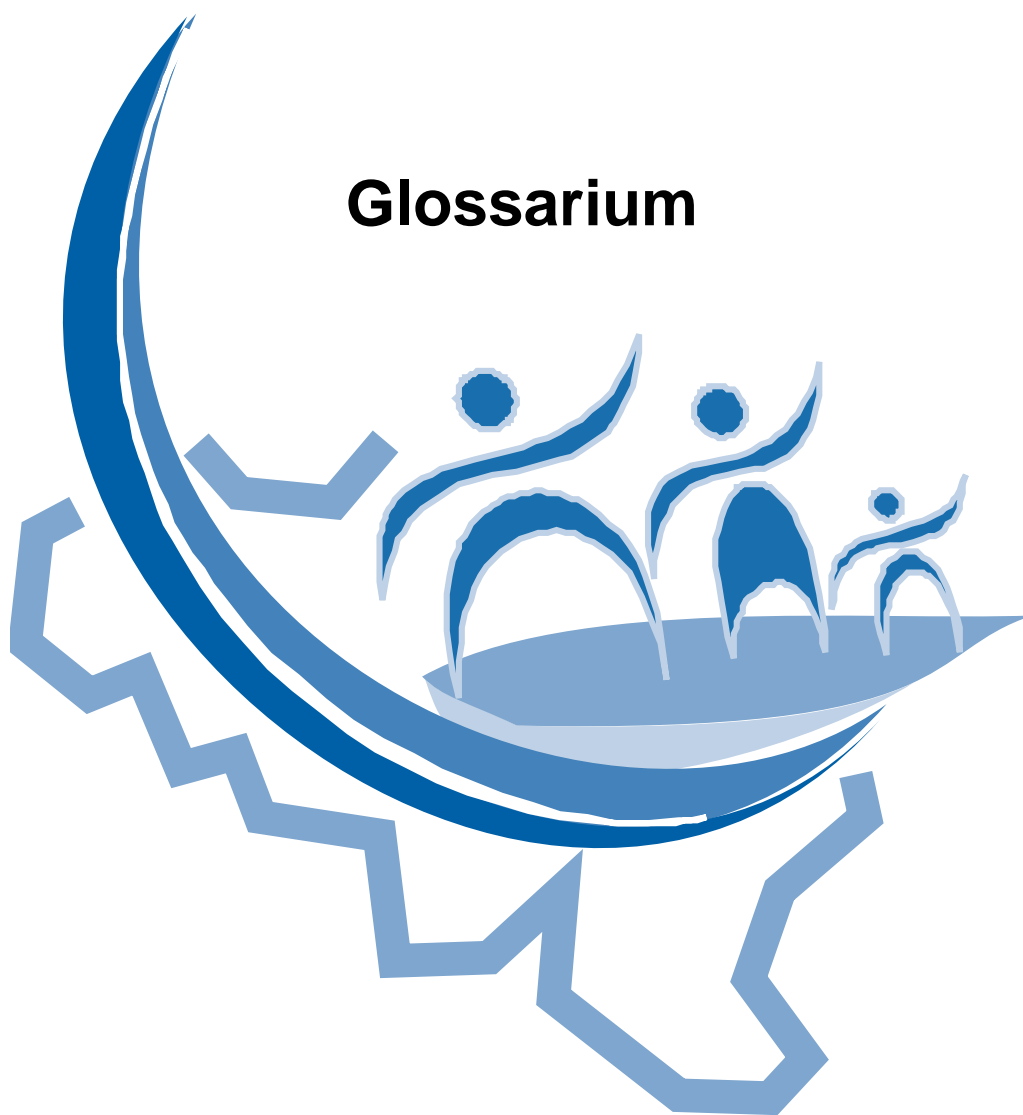
159. - Laten wij eerst stellen dat je instemming om een beroep te doen op een arbitrageprocedure niet rechtsgeldig is vóór er een geschil ontstaan is. Indien je dat wel doet, dan wordt een clause in die zin als nietig beschouwd.

Zodra er een geschil ontstaat, kun je op rechtsgeldige wijze een arbitrage- of bemiddelingsovereenkomst sluiten die je (net als je « tegenstander ») verplicht een beroep te doen op die arbitrage- of bemiddelingsprocedure.

Als je een bemiddelings- of verzoeningsprocedure instelt, dan kun je naar een rechtbank stappen als je niet tot een akkoord bent gekomen.

Als je een arbitrageprocedure instelt, dan kun je in de regel niet meer naar een hof of rechtbank stappen.

Glossarium

Glossarium

*Opgelet: sommige definities komen uit onderstaande internetsite :
<http://www.mandema.nl/pagina-main/internet-woordenlijst-main.htm#A>*

A

Access provider (zie provider)

Applet

Een computerprogramma dat geschreven is in Java. Applets zijn vergelijkbaar met toepassingen, maar het is niet mogelijk ze afzonderlijk uit te voeren. Applets voldoen aan bepaalde conventies waardoor ze uitgevoerd kunnen worden binnen een Java-compatibele browser.

B

Bandbreedte

De maximale hoeveelheid gegevens die tegelijkertijd kan worden verzonden via een verbinding, meestal uitgedrukt in bits per seconde (bps).

Baud (of baud rate)

De snelheid waarmee een modem of ander apparaat gegevens kan verzenden of ontvangen. De baud rate wordt uitgedrukt in aantal events of signaalveranderingen per seconde.

Begeleide discussie

Een onlineforum of nieuwsgroep waarvan de berichten worden gecontroleerd en eventueel bewerkt door een persoon, die ervoor zorgt dat berichten die niets te maken hebben met het onderwerp worden verwijderd of aangepast.

Bits

Binary digiT: elektronische voorstelling van de informatie 0 of 1.

Bladwijzer (bookmark, favorieten)

Een computerprocedure waarmee een gebruiker een netwerklocatie kan opslaan, zodat deze locatie snel en eenvoudig kan worden gekozen in de browser. Door op een bladwijzer te klikken krijgt de gebruiker direct toegang tot de gewenste locatie. Het is dus niet nodig het volledige pad naar de locatie op te geven. Een verzameling bladwijzers wordt een bladwijzerlijst genoemd (Netscape gebruikt de term bookmarks, Explorer spreekt van favorieten).

Bookmark (zie bladwijzer, favorieten)

Bps

Bits per seconde : transmissiesnelheid van informatie.

Browser (navigator)

Een client-softwareprogramma voor het zoeken op netwerken en het ophalen en weergeven van kopieën van bestanden in een eenvoudig te lezen indeling. De huidige browsers beschikken ook over de mogelijkheid audio- en videobestanden af te spelen met behulp van gerelateerde programma's. Internet Explorer van Microsoft en Netscape Navigator zijn voorbeelden van veelgebruikte browsers.

Bug

Fout in een softwareprogramma die een fout bij de uitvoering van een programma veroorzaakt.

Byte

Een reeks van 8 bits die samen een informatie-eenheid vormen.

C

Chat

Een softwareprogramma waarmee verschillende gebruikers rechtstreeks met elkaar kunnen chatten of "praten", door berichten te typen op hun computers en ze te versturen naar andere gebruikers over een lokaal netwerk of het internet.

Client /server

Architectuur gebaseerd op het principe van de verdeling van verwerkingen en gegevens over een aantal machines die centrale servers en werkstations van eindgebruikers bevatten. De servers verlenen diensten aan de 'clients'.

Codering

Het versleutelen van doorgestuurde informatie.

Consortium W3

Industrieel consortium onder leiding van het Laboratory for Computer Science van het Massachusetts Institute of Technology in Cambridge. W3 is de afkorting voor World Wide Web. Het consortium bevordert het gebruik van normen en de interoperabiliteit tussen World Wide Web-producten

Consument

Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, uitsluitend voor niet-beroepsmatige doeleinden, op de markt gebrachte producten of diensten verwerft of gebruikt (artikel 1, 7°, WHP).

Cookie

Een bestand dat wordt opgeslagen op de harde schijf en dat wordt gebruikt om de computer te identificeren of om de voorkeursinstellingen van een gebruiker door te geven aan een computer op afstand. Cookies worden vaak gebruikt om bezoekers van weblocaties te identificeren.

Cyber

Voorvoegsel voor alles wat te maken heeft met computers of het internet. Een café waar een internetcomputer staat, kan dus een "cybercafé" genoemd worden.

Cyberspace

Het virtuele universum met gegevens die worden verstuurd via computers, programma's, audio- en videomedia, telefoon en televisie, draad- en satellietverbindingen. De term Cyberspace werd in 1984 verzonden door de sciencefictionschrijver William Gibson en heeft betrekking op een fictieve wereld waar elektronische communicatie alomtegenwoordig is.

D

DNS

Een DNS-server maakt het mogelijk de domeinnaam van een website om te zetten in een IP-adres.

Domeinnaam

Op het internet is dit de naam van een computer, of van een groep computers, waarmee de elektronische (en soms geografische) locatie ervan wordt aangegeven voor gegevenstransmissie. De domeinnaam omvat vaak de naam van een organisatie en bevat altijd een achtervoegsel van twee of drie letters dat de soort organisatie aangeeft of het land van het domein.

Downloaden

Het proces van het aanvragen en overbrengen van een bestand op een computer op afstand naar een lokale computer, en het opslaan van het bestand op de lokale computer.

Draadloos

Verwijst naar technieken voor communicatie op afstand die geen gebruik maken van draden of kabels.

E

E-mail of elektronische post

Een manier om ingetypte berichten via een netwerk uit te wisselen met andere computergebruikers. De meest gebruikte softwareprogramma's voor elektronische post zijn Eudora, Microsoft Exchange en Netscape Messenger.

F

FAQ

Acroniem voor *frequently asked questions* ofwel veelgestelde vragen. Een FAQ of VGV bestaat uit een onlinelijst met vragen en antwoorden die veel informatie bevat over de werking van een softwareprogramma of technologie. Het is een goed idee de FAQ of VGV door te lezen alvorens technische ondersteuning via een telefoontje of een e-mailbericht te vragen. Het is namelijk mogelijk dat de gestelde vraag erin voorkomt en dat het antwoord on line beschikbaar is.

Favorieten

Deze term wordt gebruikt om te verwijzen naar een pagina of adres waarnaar een gebruiker regelmatig wil terugkeren.

Firewall

Software en/of hardware waarmee aan onbevoegden toegang tot een computernetwerk kan worden ontzegd.

Freeware

Software die gratis beschikbaar wordt gesteld. Niet hetzelfde als *shareware*, waarvoor vrijwillig een bijdrage betaald wordt.

FTP

Acroniem voor *File Transfer Protocol*, een internet-protocol waarmee gebruikers bestanden kunnen uitwisselen met andere computers.

G

GIF of .gif

Acroniem voor *Graphics Interchange Format*, een soort indeling van grafische bestanden die geschikt is voor gebruik in World Wide Web-documenten.

Gigabyte

Een grootte-aanduiding voor een elektronisch bestand die ongeveer gelijk is aan 1 miljard bytes.

H

Hacker

Iemand die in computerbestanden inbreekt.

Handtekening

Een voorziening voor e-mail of Usenet die aangeeft wie een bericht heeft verstuurd en/of van welke locatie het bericht afkomstig is. Met een handtekening kun je je humeur van het ogenblik of een of andere bespiegeling meedelen. Een handtekening kan aan het eind van een bericht heel wat informatie doorgeven, maar beleefdheidshalve is het verkieslijk zich tot enkele regels te beperken.

Homepage (openingspagina, welkomspagina, startpagina, introductiepagina)

De hoofdpagina van een weblocatie. Introductiepagina's bevatten meestal koppelingen naar aanvullende pagina's binnen de locatie of naar gerelateerde locaties. Afhankelijk van de omvang van een weblocatie kan dezelfde locatie meerdere introductiepagina's hebben.

Hotline

Telefonische bijstand.

HTML

HyperText Markup Language – taal die gebruikt wordt voor het maken van webpagina's.

HTTP

Acroniem voor *HyperTextTransfer Protocol* (protocol voor overdracht van hypertextkoppelingen), het protocol dat de basis vormt van de World Wide Web-technologie. HTTP omvat een geheel van regels waaraan de software moet voldoen die wordt gebruikt voor het uitwisselen van HTML-documenten over het internet.

Hyperlink (link, koppeling)

Een verwijzing of koppeling, in de vorm van speciaal gecodeerde tekst (meestal een andere kleur) of een grafische afbeelding, van een bepaald punt in een HTML-document naar een ander punt in hetzelfde document, of naar een ander document ergens op het World Wide Web. Als je op een hyperlink klikt, spring je automatisch naar het gekoppelde punt of document.

Hypertekst

Elektronische tekst in een indeling die, via *koppelingen*, direct toegang biedt tot andere hypertekst in eenzelfde document of in een ander document.

I

Icann

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers.

Inhoud

Het totale aanbod van tekst, afbeeldingen, geluid, gegevens of andere informatie op een weblocatie.

Interface

Schakel tussen twee operators (hardware, software, mens) waardoor ze informatie kunnen uitwisselen door gemeenschappelijke fysieke en logische regels toe te passen.

Internaut

Iemand die aangesloten is op het internet.

Internet

Een wereldwijd netwerk dat bestaat uit computernetwerken die allemaal met elkaar verbonden zijn.

Intranet

Een privé-netwerk binnen een organisatie. Intranets maken vaak gebruik van internet-protocollen om hun inhoud aan te bieden. De beveiliging tegen ongeoorloofde toegang via het internet bestaat meestal uit firewalls.

IP

Internet Protocol : verzameling afspraken om informatie via het internet uit te wisselen.

IP-adres

Het internet protocol-adres van een computer die is aangesloten op het internet, meestal weergegeven in decimale notatie met punten als scheidingstekens, zoals in 127.120.3.7

ISDN

Acroniem voor *integrated services digital network*, een netwerk dat digitale verbindingen aanbiedt voor telefoons en andere communicatieapparatuur. Een ISDN-verbinding biedt ondersteuning voor relatief snelle toegang tot het internet (tot maximaal 128.000 bits per seconde).

ISP

Acroniem voor *Internet-Service Provider*, een bedrijf dat tegen betaling gebruikers toegang biedt tot het internet.

J

Java™

Een objectgeoriënteerde programmeertaal ontwikkeld door Sun Microsystems, die wordt gebruikt voor het schrijven van applets of programma's die kunnen worden toegepast op webdocumenten. Een applet kan worden toegevoegd aan een HTML-pagina, op dezelfde manier als bijvoorbeeld een afbeelding. Als je gebruik maakt van een Java-compatibele browser om een pagina te bekijken met een Java-applet, wordt de code van de applet overgebracht naar je computer en daar uitgevoerd door de browser.

K

Koppeling (zie hyperlink)

L

Link (zie hyperlink)

Login

Gebruikersnaam of identificatienummer om zich bij een server bekend te maken.

M

Megabyte

Een grootte-aanduiding voor een elektronisch bestand van ongeveer 1 miljoen bytes.

Modem

Acroniem voor *modulator/demodulator*, een apparaat waarmee computers een verbinding tot stand kunnen brengen met een andere computer of met het internet, via een standaardtelefoonlijn of *ISDN*-verbinding. Een modem kan *intern* zijn (ingebouwd in een computer) of *extern*. Modems worden ingedeeld op basis van de snelheid uitgedrukt in baud rate, waarmee ze gegevens kunnen verzenden en ontvangen.

MP3

Mep-1 Layer 3, formaat voor audiobestanden waarmee een luisterkwaliteit kan worden bereikt die gelijk is aan die van een audio-cd, met een compressieverhouding die tot 12 kan gaan.

Multimedia

Term die verwijst naar alle media waarin tekst, geluid, grafische afbeeldingen en/of video gecombineerd zijn.

N

Navigator (zie browser)

Net

Afkorting van internet.

Netiquette

De combinatie van *net en etiquette* verwijst naar een ongeschreven gedragscode voor het efficiënt werken met het internet.

Nieuwsgroepen of newsgroups

Groepen of forums op Usenet waarin gebruikers informatie, ideeën, tips en meningen kunnen uitwisselen over een bepaald onderwerp. Er zijn duizenden onderwerpen en de nieuwsgroepen zijn gegroepeerd volgens het onderwerp.

O

Off line

Niet verbonden met het internet.

Overeenkomst op afstand

Elke overeenkomst tussen een verkoper en een consument inzake producten of diensten die wordt gesloten in het kader van een door de verkoper georganiseerd systeem voor verkoop of dienstverlening op afstand, waarbij voor deze overeenkomst, uitsluitend gebruik gemaakt wordt van één of meer technieken voor communicatie op afstand tot en met de sluiting van de overeenkomst zelf (artikel 77 § 1, 1°, WHP).

P

Pagina

Een afzonderlijke gegevensstructuur met inhoud op het World Wide Web, gedefinieerd als één HTML-bestand en omschreven als een bepaalde URL.

PDF

Portable Document Format. Bestandsformaat gecreëerd door Adobe om een bestand te kunnen weergeven en afdrucken op gelijk welk platform via Acrobat Reader.

Persoonsgegevens

De term "persoonsgegevens" heeft betrekking op alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Een persoon is identificeerbaar als hij rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden geïdentificeerd, met name door verwijzing naar een identificatienummer of naar een of meer specifieke elementen die eigen zijn aan zijn fysische, psychologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit.

PIN

Personal Identification Number, persoonlijke geheime code.

Platform

De hardware en de systeemsoftware die de basis vormen van een computersysteem.

Plug-in

Een softwarecomponent of -module die de mogelijkheden van een toepassing uitbreidt, meestal om ondersteuning te bieden voor het inlezen of weergeven van een bepaald type bestand. In het geval van webbrowsers bieden invoegtoepassingen ondersteuning voor het weergeven/afspelen van inhoud zoals audio, video en animatie.

Portaal

Internetsite van waaruit de gebruiker zijn opzoeken start.

Protocol

Een set met regels of normen voor het communiceren over een netwerk, met name het internet. Computers en netwerken kunnen met elkaar communiceren op basis van protocollen die bepalen op welke manier beide partijen gegevens aan elkaar aanbieden.

Provider (access provider)

Een bedrijf dat, tegen betaling, gebruikers toegang biedt tot het internet, via telefoon, kabel enz.

R

Router

Een gespecialiseerde server die twee segmenten van lokale netwerken aan elkaar koppelt. Hij bepaalt de route die gegevens of berichten moeten volgen om ter bestemming te komen.

S

Script of scripttaal

Een eenvoudige programmeertechniek waarmee gebruikers zonder programmeerkennis geavanceerde inhoud kunnen maken op hun computers en waarmee programmeurs snel eenvoudige toepassingen kunnen ontwikkelen.

Server

Een computer, of de software op de computer, die andere computers in een netwerk ontlast door het beheren van bestanden en netwerkbewerkingen.

SET

Secure Electronic Transactions. Protocol voor beveiliging van gegevensoverdracht, gebaseerd op versleuteling en op verificatie van de titularis.

Shareware

Software die gratis kan worden uitgeprobeerd, maar waarvoor de schrijver of ontwikkelaar een betaling wil hebben als je besluit de software te blijven gebruiken. Shareware wordt vaak ontwikkeld door kleine bedrijven of zelfstandige programmeurs die een oplossing zoeken voor een specifiek probleem of die een nieuwe toepassing willen ontwikkelen. In sommige gevallen ontvang je na betaling van de shareware de originele software plus de bijbehorende documentatie.

Site

Een geheel van webpagina's die op eenzelfde server staan en die onderling verbonden zijn door hyperlinks.

Spamming

Het versturen van ongewenste en ongevraagde commerciële berichten naar e-mailadressen.

SSL

Secure Socket Layer. Protocol voor beveiliging van communicatie via het internet, door gegevens op het niveau van de toepassing te versleutelen.

Streamed audio

Geluidsbestanden die in realtime zijn vastgelegd of die in realtime worden verstuurd over het internet. Met een invoegtoepassing voor een webbrowser kunnen de gegevens worden gedecomprimeerd en afgespeeld terwijl ze over het web naar je computer worden gestuurd. Streamed audio of video zorgt ervoor dat bij het afspelen geen vertragingen optreden, zoals dat wel het geval is als je een geluidsbestand eerst volledig downloadt en vervolgens afspeelt met een hulptoepassing.

Surfen

Jargon voor het "rondneuzen op het internet met behulp van een browser". Wordt vaak gebruikt om aan te geven dat niet echt gezocht wordt naar specifieke informatie.

T

TCP/IP

Acroniem voor *Transmission Control Protocol/Internet Protocol*, de twee protocollen die bepalen op welke manier computers en netwerken gegevensstromen over het internet verwerken.

U

Uploaden

Het proces van het overbrengen van een bestand op een lokale computer naar een computer op afstand, via een modem of netwerk.

URL

Acroniem voor *Uniform Resource Locator*, het adres dat de elektronische locatie van een internet-bron (bestand) aangeeft. Een URL bestaat meestal uit vier gedeelten : protocol, server (of domein), pad en bestandsnaam. Soms bevat een URL echter geen pad of bestandsnaam.

Usenet

Een systeem van elektronische bulletinboards voor het uitwisselen van informatie, ideeën, tips en meningen. Een in 1970 opgestarte verzameling van nieuwsgroepen.

V

Verificatie

Technologie waarmee kan worden gegarandeerd dat een elektronische overdracht afkomstig is van de aangegeven bron.

Verwerking van persoonsgegevens

De term "verwerking" omvat elke bewerking of geheel van bewerkingen, al dan niet uitgevoerd met behulp van geautomatiseerde methoden, en toegepast op persoonsgegevens. De bewerkingen waarvan sprake zijn met name : het verzamelen, vastleggen, organiseren, bewaren, aanpassen, wijzigen, extraheren, raadplegen, gebruiken, enz. van gegevens.

Verzakingsrecht

De mogelijkheid die de consument geboden wordt om bij een overeenkomst op afstand van zijn aankoop af te zien, zonder betaling van een boete en zonder opgave van een reden.

Virus

Een kwaadaardig, door mensen gemaakt programma, dat andere programma's zoekt en "infecteert" door een kopie van zichzelf toe te voegen aan het programma. Als een geïnfecteerd programma wordt uitgevoerd, wordt het virus geactiveerd.

W

Web

Verkorte naam voor World Wide Web.

World Wide Web

Een verzameling onderling gekoppelde computers waarop multimedia-inhoud wordt aangeboden die snel kan worden doorzocht met behulp van hyperlinks. Het World Wide Web vormt een eenvoudig te gebruiken grafische interface voor het navigeren op het internet.

Z

Zoekprogramma (zoekmachine, zoekmotor, zoekstelsel)

Een softwaretoepassing of service voor het zoeken naar bestanden op het web. Zoeksystemen kunnen meestal worden gebruikt vanuit een browser. Voorbeelden van veelgebruikte zoeksystemen zijn Altavista, Excite, Yahoo!, WebCrawler, Infoseek en Lycos. Het aanbod aan zoeksystemen voor het web neemt nog steeds toe.

Nuttige teksten en adressen

1. Nuttige teksten

Bescherming van de consument

- Wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, *Belgisch Staatsblad*, 29 augustus 1991.
- Wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet 14 juli 1991, *BS*, 23 juni 1999, blz. 23670.

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

- Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, *BS*, 18 maart 1993.
- Wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens, *BS*, 3 februari 1999.

Auteursrecht en merkenrecht

- Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, *BS*, 27 juli 1994, blz. 19297-19314.
- Wet van 30 juni 1994 houdende omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn van 14 mei 1991 betreffende de rechtsbescherming van computerprogramma's, *BS*, 27 juli 1994; blz. 19315-19317.
- Wet van 31 augustus 1998 houdende omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken, *BS*, 14 november 1998, blz. 36914.
- Wet van 30 juni 1969 houdende goedkeuring van het Benelux Verdrag inzake de warenmerken, en van de bijlage, ondertekend te Brussel op 19 maart 1962, *BS* 14 oktober 1969. Deze eenvormige Beneluxwet werd meermaals gewijzigd. De laatste wijziging werd aangebracht door de wet van 3 juni 1999 houdende instemming met het Protocol houdende wijziging van de eenvormige Beneluxwet op de merken, gedaan te Brussel op 7 augustus 1996, *BS*, 26 oktober 1999.
- Wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en de kinderpornografie, *BS*, 25 april 1995, blz. 10823.

Enkele teksten die aanzetten tot het nadenken, die o.a. als basis hebben gediend voor de redactie van de gids

In het Nederlands :

- Auteursrechten en Internet. Problemen en oplossingen voor het creëren van een online databank met beelden en/of tekst, Diensten van de Eerste Minister. Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden, Mireille BUYDENS : http://www.sstc.be/belspo/nl.stm?02nlostc/geninfo/publ/d_auteur_nl.stm

- GOETHALS, P., Adressering op het Internet - Anno 2000, Mediagids, Telecom, Aflevering 3, 2000, 141-151.
- FELTKAMP, R. en FLAMEE, M., 'Telecommunicatie en bescherming van persoonsgegevens', Auteurs & Media, 1999, 169-185; 313-337.
- DE KROON, A., Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde juridische aspecten van de elektronische handel in de interne markt, Computerrecht, 1999, 86-89.
- HIJMANS, H., ROORDING, J., Juridische aspecten van elektronische handel : de ontwerp-richtlijn, Mediaforum, 1999, 136-139.
- VERLINDEN, I., SMITS, A., VERBEKEN, A., LIEBEN, B., LEJEUNE, I., VANHAM, B., Internet. De fiscale aspecten van 'electronic commerce', Fisc. Act. 1998, deel 1: afl. 19, 9-12, deel 2: afl. 20, 9-12, deel 3: afl. 22, 13-16, deel 4: afl. 23, 13-16.
- STEENNOT, R., Juridische problemen in het kader van de elektronische handel, T.B.H., 1999, 664-676.
- VAN EECKE, P., 'Bewijsrecht en digitale handtekeningen', in Belgische Vereniging van Bedrijfsjuristen, Tendensen in het bedrijfsrecht. De elektronische handel, Antwerpen, Kluwer, 1999, 213-267.
- VUYLSTEKE, Bram, 'Het voorontwerp van wet over de herziening van het bewijsrecht', in Dumortier, J. (ed.), Recente ontwikkelingen in informatica- en telecommunicatierecht, Brugge, Die Keure, 1999, 27-52.
- DUMORTIER, J., 'Elektronische handel en consumentenbescherming in de Europese ontwerp-richtlijn en het Belgische recht', Computerrecht, 1999, 124-132.
- DE VUYST, B., Werkelijk en wettelijk land : Internet en de Wet Handelspraktijken, T.B.H., 1997, 49-53

In het Frans :

- Les traitements invisibles sur Internet, Jean-Marc DINANT : <http://www.droit.fundp.ac.be/crid/eclip/luxembourg.html>
- Premiers pas sur Internet, TEST-ACHATS : <http://www.test-achats.be/>
- Les « cookies » démystifiés, Clément GAGNON: <http://www.tactika.com/cookie/>
- Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), "Découvrez comment vous êtes pisté sur Internet" : <http://www.cnil.fr/>
- Technologies antivirales pour l'entreprise, TREND MICRO : <http://www.antivirus-fr.com/>
- Les cookies, Jean-Claude BELLAMY : <http://members.aol.com/bellamyjc/fr/cookies.html>
- Réglementation d'Internet : les noms de domaine, Laetitia ROLIN : <http://www.droit.fundp.ac.be/crid/Enlist/nomsdomaine.htm>
- La labellisation des sites Web : classification, stratégies et recommandations, Didier GOBERT et Anne SALAÜN : <http://www.droit.fundp.ac.be/textes/DAOR.pdf>
- Arbitrage et nouvelles technologies : alternative cyberdispute resolution, Vincent TILMAN : <http://www.droit.fundp.ac.be/textes/ADR.pdf>
- Transposition de la directive "contrats à distance" : analyse de la loi belge du 25/5/1999, Anne SALAÜN : http://www.droit-technologie.org/5_13.asp
- Droits d'auteur et internet : problèmes et solutions pour la création d'une base de données en ligne contenant des images et/ou du texte, Services de Premier ministre SSTC, Mireille BUYDENS : http://www.sstc.be/belspo/fr.stm?03frostc/geninfo/publ/d_auteur_fr.stm

- Vade Mecum « ...du numérique au multimédia », Benoit LIPS, Agnès MAQUA, Jacques FOLON et Dominique VILLARS :
<http://mrw.wallonie.be/dgtre/multimedia/index.htm>

2. Nuttige adressen

Ministerie van Economische Zaken

- informatiemaatschappij, e-commerce, elektronische handtekening
<http://mineco.fgov.be/>
- om een klacht in te dienen :
Bestuur Economische Inspectie
World Trade Centre III Tel. : 32 (0) 2 208 36 11
Simon Bolivarlaan, 30 Fax : 32 (0) 2 208 39 15
1000 Brussel E-mail : eco.inspec@mineco.fgov.be

Federale Staat, Gemeenschappen en Gewesten

- institutionele portalen
<http://www.belgium.fgov.be> Federale Staat
<http://www.vlaanderen.be> Vlaamse Gemeenschap (Vlaams Gewest)
<http://www.cfwb.be> Franse Gemeenschap
<http://www.dglive.be> Duitstalige Gemeenschap
<http://www.wallonie.be/> Waals Gewest
<http://www.brussel.irisnet.be/> Brussels Hoofdstedelijk Gewest

BIPT – Belgisch Instituut Voor Postdiensten en Telecommunicatie

- telecommunicatie, informatie over informatica - virussen
<http://www.bipt.be/>

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levensfeer

- respect opbrengen voor het privé-leven
<http://www.privacy.fgov.be/>

Gerechtelijke Politie

- contactpunt in de strijd tegen kinderpornografie
<http://www.gpj.be/> E-mail : contact@jpg.be

Centre de Recherches Informatique et Droit

- e-commerce, intellectuele eigendom, juridische informatica, telecommunicatie, privé-leven, zelfregulatie, informatiemaatschappij
<http://crid.fundp.ac.be>
<http://www.droit.fundp.ac.be:100/> (zoekmotoren « Alexandrie »)

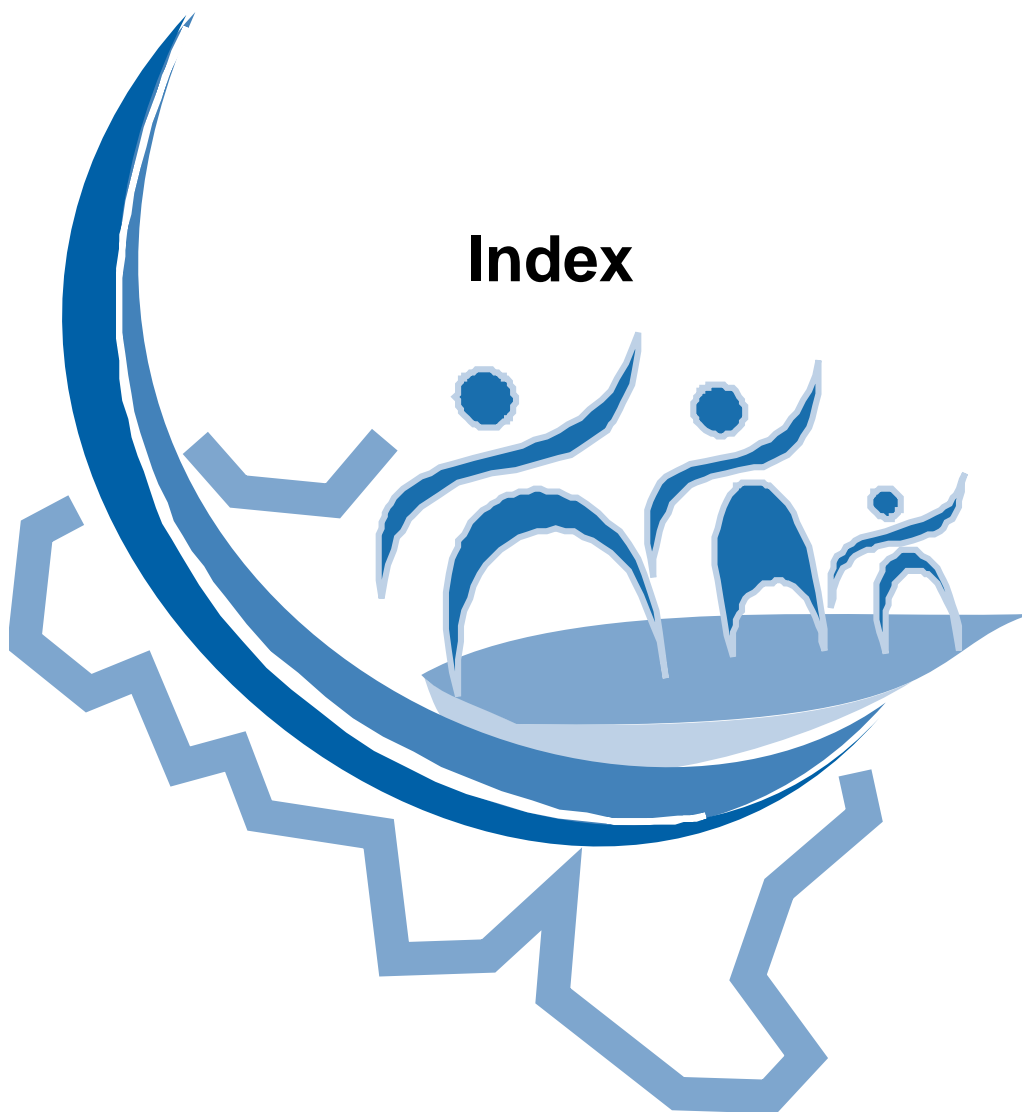
VZVW « Droit et Nouvelles Technologies »

- informatie betreffende het recht op het vlak van de nieuwe technologieën
<http://www.droit-technologie.org/>

ISPA – Internet Service Providers Association Belgium

- lijst met leden, gedragscode, samenwerkingsprotocol, statistieken over het internet
<http://www.ispa.be/>

Index

Index

A

aankopen op het internet64
ActiveX-controle29
ADR.....69, 93
ADSL.....15, 17, 18
Alternative Dispute Resolution.....69, 93
attachments.....14, 47
audiobestanden.....103
auteursrecht36, 74, 78, 79, 80, 81, 82, 83,
.....84, 85, 86, 87, 88, 110
authenticode.....29

B

bankgegevens.....58, 65
Baud.....98
bemiddelaar28, 93, 94
bestelling56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 66,
.....67, 68
betaling.....15, 38, 56, 64, 65, 66, 67, 69, 74,
.....76, 86, 90, 103, 105, 107
beveiligde handtekening42, 61
bewijs42, 60, 68
bits.....15, 16, 98, 99, 102
bladwijzer98
boete57, 62, 86, 90, 107
Bps98
browser14, 32, 44, 98, 103, 104, 106, 107

C

cache.....24, 25
cache(geheugen)24
cachegeheugen.....25, 28, 51
channel.....43
chat14
citaat.....37
codering42
Consortium W399
consument.....21, 22, 54, 55, 57, 62, 63, 70,
.....71, 90, 91, 94, 104, 107, 110
contactpunt van de gerechtelijke politie31

cookies26, 27, 28, 29, 51
copyright.....38, 85, 86

D

databank.....30, 33, 65, 66
discussieforum14, 35, 42, 44, 45
DNS.....27, 74, 76, 77, 100
domain name grabbing.....77
domeinnaam.....24, 26, 74, 75, 76, 77, 100
downloaden14, 15, 17, 24, 33, 34, 35, 36,
.....37, 39, 46, 48, 57, 78, 81, 83, 84
drukken.....24, 36, 78

E

elektronische brievenbus.....43, 56
elektronische portemonnee64
elektronische post14, 15, 42, 46, 47, 48,
.....55, 58, 100
e-mail...14, 22, 31, 42, 45, 46, 48, 55, 63, 101

F

FAQ100
favorieten.....98
fraude65, 66, 84, 86
FTP.....101

G

gedragscode.....19, 45, 90, 91, 93, 104
geschil22, 60, 69, 93, 94, 95

H

hacker	29, 87
hacking.....	33, 87
handtekening	65, 101
helpdesk.....	18, 19
home page	50
hotline	93
HTML	48, 101
HTTP.....	101
hyperlink.....	25, 86, 91, 92, 102, 103
hypertekst	102
hypertekstlink	91

I

ICANN.....	76
illegale sites	85
inhoud	30, 31, 32, 42, 44, 49, 58, 74, 79, 82, 84, 86, 88, 102, 104, 105
interface	16, 107
internet.....	5, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 44, 45, 46, 47, 48, .. 50, 51, 53, 54, 58, 59, 60, 64, 65, 68, 69, .. 70, 74, 75, 78, 79, 81, 83, 84, 85, 86, 87, ... 88, 90, 93, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107
Internet Relay Chat	43
internetgebruiker	42, 43, 86
internetprovider	14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 44, 81
internetter	29, 83, 84, 92
IP-adres	24, 25, 74, 100, 102
IRC	43
ISDN	14, 15, 16, 18, 102
ISP	18, 20, 21, 22, 25, 103
ISPA.....	19, 31, 76, 90

J

Java Sandbox	29
Java-applets.....	26, 28
JavaScript	28
Java™	103

K

karikatuur	37
klacht.....	19, 91, 93
knippen/plakken	78, 83
kredietkaart	64, 65

L

labelen.....	68, 90, 92, 93
levering.....	54, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 71
leveringskosten	56

M

marketing	26, 90
modem	14, 16, 17, 18, 98, 103, 106
morele rechten	35, 38, 40
MP3	39, 84, 103
muziekstukken	84, 88

N

nabootsing.....	37
nadelige sites	87
namaak	36, 37, 38, 82, 84, 86
National Computer Security Association.....	47
navigatiesoftware	25, 74, 81
navigator	24, 25, 26, 27, 29, 51, 99
NCSA	47
net	14, 16, 24, 35, 47, 74, 75, 76, 77, 84, 95, 104
netiquette	45
newsgroups.....	44, 45, 104

O

onrechtmatige bedingen.....	21
overeenkomst op afstand.....	54, 107

P

pagina25, 27, 28, 36, 59, 74, 75, 82, 86,
..... 92, 100, 101, 103
parodie37
PDF 104
pedofilie30
persoonsgegevens..... 18, 19, 20, 26, 27, 28,
..... 50, 51, 87, 88, 104, 107
PIN 104
platform 104
Plug-in 105
privacy50, 51, 88
privé-leven..... 19, 20, 88, 90
processor 15
protocol24, 32, 65, 101, 106
provider 17, 18, 20, 21, 31, 42, 75, 76, 98,
..... 105
pseudoniem.....35, 43, 51

R

RAM 15, 24
recht op nieuwsgierigheid20, 50
recht op toegang20, 50
recht op vergetelheid.....20, 51
recht op verzet20, 28, 50
recht op voorafgaande informatie20, 50
reclame 19, 20, 46, 47, 54, 55, 79, 90
reproductie36, 37, 55, 78, 80, 81, 82, 83
router24

S

scheidsrechter.....93, 94
Secure Electronic Transactions65, 105
Secure Socket Layer65, 106
Secuser News49
server24, 25, 26, 31, 42, 43, 44, 45, 65,
..... 74, 75, 78, 81, 87, 99, 103, 105, 106
service 18, 49, 54, 57, 69, 107
SET65, 105
sharewares.....85
site.....15, 19, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 34, 51,
.....56, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 69,

.. 70, 74, 75, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86,
.....87, 88, 91, 92, 93, 94
smaad.....42, 74
spamming.....46, 55
SSL.....65, 106
surfer25, 26, 28, 34

T

TCP/IP106
televisiekabel15, 16
terugbetaling.....64, 66, 67, 68
teruggave56
toepasselijke wet.....70, 71

U

URL104, 106
Usenet101, 104, 106

V

vergelijkende reclame55
verkoopsvoorwaarden59, 60, 70
vermogensrechten.....35, 36, 38, 40
vervalsing36
verwerking van persoonsgegevens.....110
virtuele mand58
virus 15, 29, 47, 48, 49, 107
vrijheid van meningsuiting87

W

waarborgen45, 57, 66, 68, 69, 92, 93
web28, 29, 33, 35, 36, 106, 107
webpagina creëren74, 88
wisselmechanisme voor de regeling van
geschillen93, 94
World Wide Web99, 101, 102, 104, 107

Z

zoekmotor 28, 107